

© 2001 Tilastokeskus

Helsinki 2001

Sisällysluettelo

Alkusanat	2
Alueelliset kehitysnäkymät Suomessa keväällä 2001	3
Uusimaa	10
Itä-Uusimaa	12
Varsinais-Suomi	14
Satakunta	16
Kanta-Häme	18
Pirkanmaa	20
Päijät-Häme	22
Kymenlaakso	24
Etelä-Karjala	26
Etelä-Savo	28
Pohjois-Savo	30
Pohjois-Karjala	32
Keski-Suomi	34
Etelä-Pohjanmaa	36
Pohjanmaa	38
Keski-Pohjanmaa	40
Pohjois-Pohjanmaa	42
Kainuu	44
Lappi	46
Ahvenanmaa	48
Sammandrag landskapsvis	50
Lomake	62

Kuviot ja taulukot: Tilastokeskus
Raportin tekstiosuus: Sisäasiainministeriö,
Markku Nissinen

Innehållsförteckning

Förord	2
Utsikter för utvecklingen i Finland våren 2001	3
Nyland	10
Östra Nyland	12
Egentliga Finland	14
Satakunta	16
Egentliga Tavastland	18
Birkaland	20
Päijänne-Tavastland	22
Kymmenedalen	24
Södra Karelen	26
Södra Savolax	28
Norra Savolax	30
Norra Karelen	32
Mellersta Finland	34
Södra Österbotten	36
Österbotten	38
Mellersta Österbotten	40
Norra Österbotten	42
Kajanaland	44
Lappland	46
Åland	48
Sammandrag landskapsvis	50
Frågeformular	62

Figurer och tabeller: Statistikcentralen
Text: Inrikesministeriet,
Markku Nissinen

Alkusanat

Aluebarometri on sisäasiainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kaksi kertaa vuodessa tehtävä kysely. Kyselyn suorittaa Tilastokeskus.

Aluebarometri mittaa maan eri osien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia – ‘paineen’ vaihtelua. Vastaukset perustuvat kuntien virka- ja luottamushenkilöiden henkilökohtaisiin näkemyksiin ja tietoihin. Aluebarometriä on tehty syksystä 1991 alkaen. Aluebarometrissa on saatavissa erillinen **taulukkoraportti** ja **otantamenetelmäraportti**.

Tutkimusmenetelmä

Kyselyyn vastaajat on valittu otantamenetelmällä. Perusjoukon muodostavat kaikki Suomen **kunnanjohtajat, kunnanvaltuuston puheenjohtajat, kunnanhallituksen puheenjohtajat, elinkeinoasiamiehet ja suunnittelusihteerit**. Suurimmissa kaupungeissa (20 kpl) perusjoukkoon kuuluvat edellisten lisäksi myös **apulaiskaupunginjohtajat, kunnanvaltuuston I ja II varapuheenjohtajat sekä kunnanhallituksen I ja II varapuheenjohtajat**. Otanta ottaa huomioon niin alueelliset kuin kunnan sisäiset mielipide-erot. Kysely lähetettiin 7.3.–12.4.2001 noin 1200 em. nimikkeen haltijalle yksinkertaista satunnaisotantaa käyttäen. Kyselyn vastausprosentti oli 70,2. Kaikilla kunnilla on korostuskertoimet, joilla vastausmäärien vaihtelu kuntien välillä on eliminoitu. Jokainen kunta on täten samanarvoinen barometrissa.

Alueluokitukset

Maan eri osien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia tarkastellaan **7-luokkaisella kuntatyyppittelyllä ja maakuntajaolla**. Maakuntatasolla kunnat jaetaan raportissa **keskusaluekuntiin ja muihin kuntiin**. Aluebarometrin aluejako vastaa NUTS 3 -aluejakoa.

Kysymykset ja saldoluovut

Aluebarometrissa tiedustellaan kunnan kehitystä yleensä ulottuvuudella **suurempi – yhtä suuri – pienempi**, jolloin kyse on oleellisista muutoksista. Kysymykset koskevat **kuluvaa vuotta edelliseen vuoteen verrattuna tai seuraavaa vuotta kuluvaan vuoteen verrattuna**. Kuviot esittävät saldoluokkia, jotka lasketaan suurempi ja pienempi -vastausten prosentiosuuksien erotuksena. Kysymykset luokitukseen löytyvät aluebarometrin viimeistä edelliseltä sivulta.

Aluetaso eli otannan ositusmuuttuja Aluebarometrissa vaihtui keväällä 1994 läänistä maakunnaksi. Samalla otoskoko kasvatettiin. Saldoluovut ennen kevättä 1994 on läänirajoja noudattavia maakuntia lukuun ottamatta tehty jälkiosituksella ja nykyistä pienemmällä otoksella, joka on tulosten tulkinnassa huomioitava. Keväästä 1997 lähtien otoksessa ovat kaikki kunnat edustettuina.

Förord

Regionbarometern är en förfrågan som inrikesministeriet och Finlands Kommunförbund gör två gånger om året. Förfrågan utförs av Statistikcentralen.

Regionbarometern mäter de förändringar i utvecklingen som väntas i olika delar av landet. Svaren bygger på kommunala tjänstemäns och förtroendevaldas personliga uppfattningar och kännedom om sin kommun. Mätningar för Regionbarometern har gjorts från hösten 1991. En separat **tabellrapport** och en **rapport om urvalsmetoden** finns också att få över Regionbarometern.

Undersökningsmetod

De som svarat i Regionbarometern har valts genom ett urval. Populationen består av samtliga **kommundirektörer, ordföranden i kommunfullmäktige, ordföranden i kommunstyrelserna, näringsombudsmän och planeringssekreterare** i Finland. I de största städerna (20 st.) omfattar populationen också **biträdande stadsdirektörer, första och andra vice ordförande i kommunfullmäktige samt första och andra vice ordförande i kommunstyrelserna**. Urvalsmetoden tar hänsyn till såväl regionala skillnader som olika åsikter inom kommunerna. En förfrågan skickades 7.3.–12.4.2000 till omkring 1 200 personer med ovannämnda benämningar, som togs ut genom ett obundet slumpmässigt urval. Av de tillfrågade svarade 70,2 procent.

För samtliga kommuner beräknades korrigeringskoefficienter som eliminerar lokala variationer i svarsbenägenheten. Alla kommuner är således jämbördiga i barometern.

Områdesindelningar

De förändringar i utvecklingen som väntas på olika håll i landet redovisas i en **7-klassig typindelning av kommunerna i landet och i en landskapsindelning**. På **landskapsnivå** (NUTS 3) indelas kommunerna i **centralorter med omnejd och övriga kommuner**.

Frågorna och saldona

Regionbarometern pejar helt allmänt utvecklingen i kommunen på skalan **större – lika stor – mindre** och avser således betydande förändringar. Frågorna gäller **innevarande år jämfört med föregående år**, eller **följande år jämfört med innevarande år**. Figurerna anger de saldona som uträknats som skillnaden mellan större och mindre -angivna i procent. Frågorna och klassificeringarna publiceras på det nästsista uppslaget.

Regionnivån eller urvalets stratifieringsvariabel ändrades våren 1994 från län till landskap. Samtidigt förstörades urvalet. Saldona för tiden före våren 1994 har räknats genom en efterstratifiering för de landskap som inte följer länsgränserna och ett mindre urval än det nuvarande har använts. Detta bör beaktas då resultaten tolkas. Från och med våren 1997 finns alla kommuner representerade i urvalet.

Alueelliset kehitysnäkymät Suomessa kevällä 2001

*Alueiden yleiset kehitysnäkymät ovat heikentyneet. Kuntien rahoitusongelmat lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Kuntien päättäjiä huolestuttaa verotulojen heikko kehitys. Useissa kunnissa ne saattavat pienentyä. Velanoton arvioidaan lisääntyvän vuosi-
na 2001–2002. Kunnat tasapainottavat talouttaan erityisesti korottamalla maksuja, realisoimalla käyttöomaisuutta ja vähentämällä investointeja. Terveystieteiden ja vanhusten hoidon ongelmat lisääntyvät tulevaisuudessa. Sen sijaan kuntien päivähoito on kunnossa. Työttömyys alenee aikaisempaa hitaammin. Myös investointikehitys heikentyy. Myönteistä on kuntien yhteistyön kohentuminen, varsinkin seutukunnallisen yhteistyön odotetaan tiivistyvän.*

Alueiden kehitysnäkymät synkentyneet viime syksystä

Alueiden yleiset kehitysnäkymät ovat heikentyneet selvästi viime syksystä. Keskusseuduilla kehitys on edelleen valoisampi kuin muissa kunnissa, mutta keskusseudullakin odotukset paremmasta ovat pienentyneet. Useimmissa maakunnissa toiveet ovat aikaisempaa synkemmät. Koko maassa suurimmat ongelmat ovat muutamien keskusseudujen ulkopuolisilla alueilla. Kehitys heikentyy erityisesti Porvoon, Joensuun ja Lappeenrannan seutujen sekä Lapin keskusseudujen ulkopuolella. Muutoksena aikaisempaan verrattuna on myös joidenkin keskusseudujen lisääntyneet vaikeudet. Toiveet ovat romahtaneet Lahden, Hämeenlinnan, Joensuun ja Seinäjoen seuduilla.

Myönteisintä kehitys on ollut Pohjanmaalla, jossa odotukset ovat nyt maan valoisimmat. Uudellamaalla toiveet paremmasta ovat edelleen suurimpia koko maassa. Kymenlaakson ja Ahvenanmaan keskusseudujen ulkopuolella kehitysnäkymät ovat oleellisesti aikaisempaa paremmat. Myös Mikkelin seudun ulkopuolella syksyn synkät näkymät ovat muuttuneet nyt valoisammiksi.

Suurten keskusten ja teollisuuskeskusten kehitysnäkymät ovat maan valoisimmat, vaikka niissäkin toiveet paremmasta ovat pienentyneet viime syksystä. Maaseudun pendelikuntien kehitys on edelleen hyvä. Esikaupunkikunnissa odotukset ovat oleellisesti aikaisempaa pienemmät, toiveet ovat nyt varovaisimmat syksystä 1993. Alkutuotantokuntien näkymät ovat maan synkimmät, myös teollistuneiden maaseutukuntien syksyn hyvät näkymät ovat vaihtuneet nyt huonommiksi.

Utvecklingsutsikter i regionerna i Finland våren 2001

De allmänna utvecklingsutsikterna i regionerna har blivit sämre. Finansieringsproblemen i kommunerna ökar inom den närmaste framtiden. Utvecklingen av kommunernas skatteintäkter är dålig, vilket oroar beslutsfattarna. I flera kommuner kan de minska. Skuldupptagningen uppskattas öka under åren 2001–2002. Kommunerna balanserar sin ekonomi speciellt med att höja avgifter, realisera anläggningstillgångar och genom att minska investeringar. Kommunernas svårigheter att arrangera hälsovården och äldreomsorgen ökar i framtiden. Däremot är den kommunala dagvården i rätt gott skick. Arbetslösheten minskar långsammare än tidigare. Också investeringsutvecklingen väntas avta. Samarbetet mellan kommunerna har blivit bättre, i synnerhet väntas samarbetet mellan de ekonomiska regionerna öka

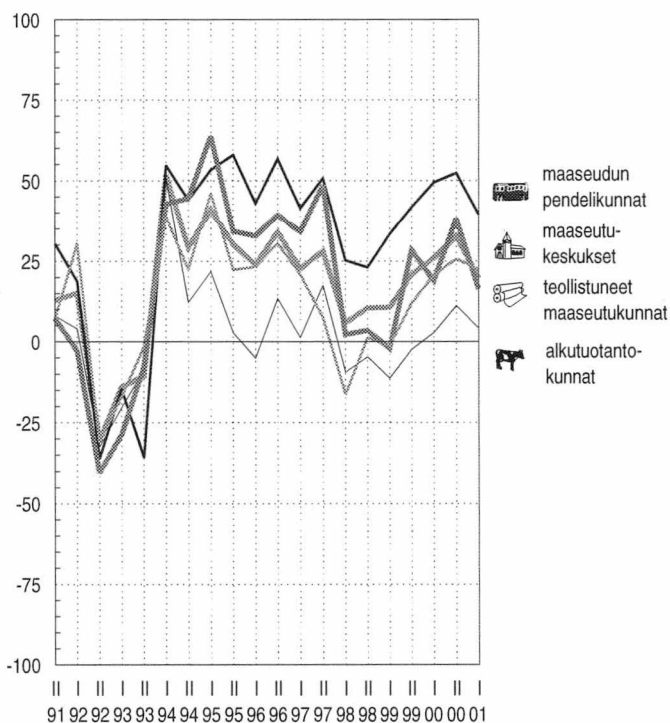
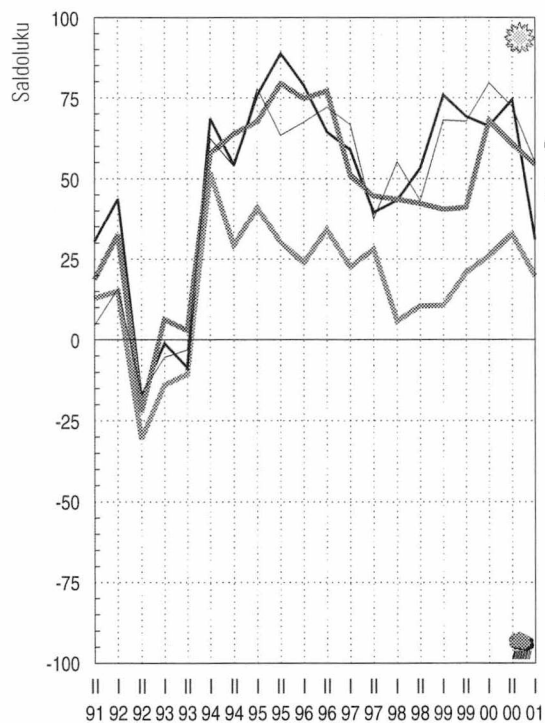
Utvecklingsutsikterna i regionerna försämrats sedan hösten

De allmänna utvecklingsutsikterna i regionerna har tydligt försämrats sedan hösten. Inom centralorterna är utvecklingen fortsättningsvis ljusare än i andra kommuner, men även inom centralorterna har förväntningarna om att utvecklingen blir bättre minskat. I de flesta landskapen är förväntningarna dystrare än tidigare. På hela landets nivå ligger de största problemen utanför vissa centralorter. Utvecklingen försämras i synnerhet i Borgåregionen, Joensuuregionen och i Villmanstrandsregionen samt utanför centralorterna i Lappland. Jämfört med tidigare kan man se att svårigheterna ökat för vissa centralorter. Förhoppningarna har rasat inom Lahtis-, Tavastehus- Joensuu- och Seinäjokiregionerna.

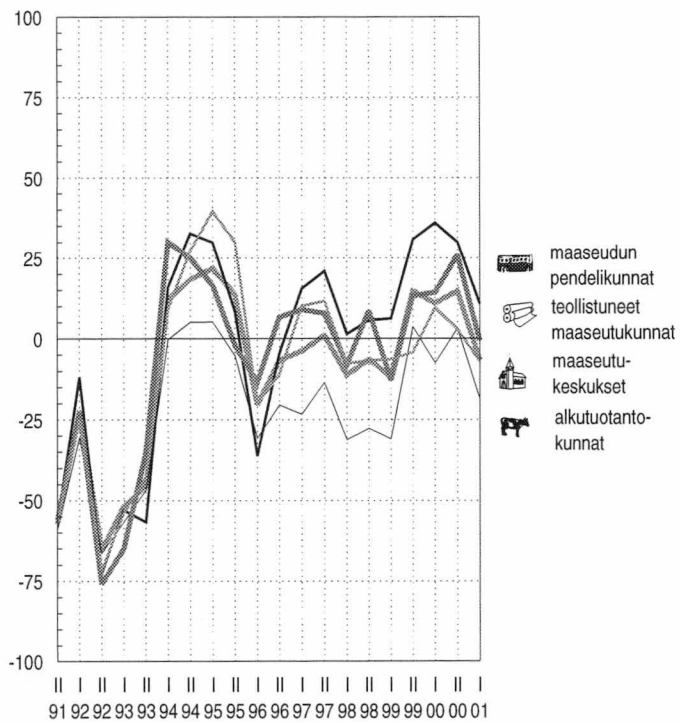
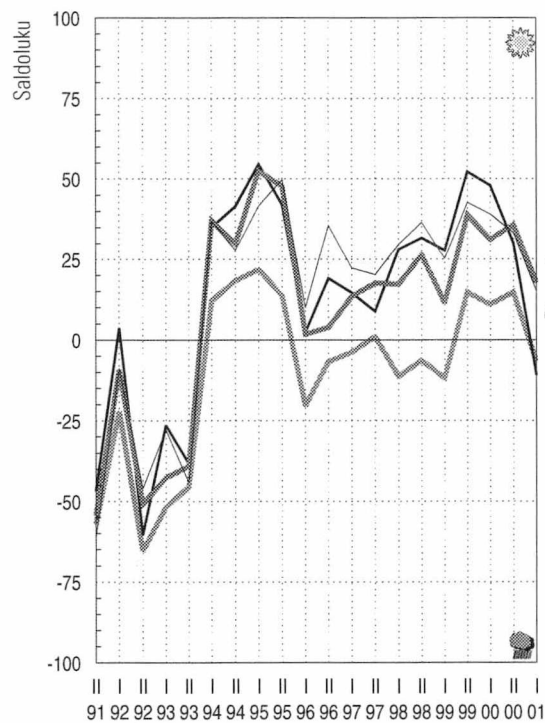
Utvecklingen har varit positivast i Österbotten, där förhoppningarna nu är de ljusaste i landet. I Nyland är förväntningarna om en bättre framtid alltjämt de största i landet. I regionerna utanför Kymmenedalen och Ålands centralorter är utvecklingsutsikterna väsentligt ljusare än tidigare. Höstens dystra utsikter utanför S:t Michelsregionen har också blivit något ljusare.

Utvecklingsutsikterna i stora centra och i industricentra är ljusast i landet, även om förväntningarna om en bättre framtid också i dem har minskat från hösten. Utvecklingen i utpendlingskommunerna på landsbygden är alltjämt god. I förortskommunerna är förväntningarna dock väsentligt mindre än tidigare, förhoppningarna är nu de försiktigaste sedan hösten 1993. Utsikterna i kommuner med stor primärproduktion är dystrast i landet, även höstens goda utsikter i industrialiserade landsbygdskommuner har nu ombytt till sämre.

Tulevaisuudennäkymät (Kys. 10)

Veroäyrimäärän kehitysnäkymät (Kys. 2b)

— suuret keskukset   — teollisuuskeskukset
 — esikaupunkikunnat   — koko maa keskimäärin

— maaseutukeskukset   — teollistuneet maaseutukunnat
 — maaseudun pendelikunnat   — alkutuotantokunnat
 — koko maa keskimäärin

Kuntien rahoitusongelmat lisääntyneet koko maassa

Kuntien rahoitusnäkymät ovat heikentyneet viime syksystä. Rahoitusongelmat ovat lisääntyneet kaikissa kuntatyypeissä. Vähiten niitä arvioidaan olevan suurissa keskuksissa, maaseutukeskuksissa ja maaseudun pendelikunnissa. Odotukset ovat synkimmät alkutuotantokunnissa ja teollistuneissa maaseutokunnissa.

Kuntien verotulokehitys on heikentynyt, verotulot kasvavat tänä vuonna lähinnä keskusseuduilla. Muissa kunnissa ne saattavat jopa pienentyä. Parasta kehitys on suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa, huonointa alkutuotantokunnissa. Verotulokehitys heikentyy entisestään vuonna 2002. Kasvuodotuksia on vain suurissa keskuksissa, teollisuuskeskuksissa ja maaseudun pendelikunnissa. Muissa kunnissa verotulot vähenevät.

Kuntien taloustilanteen kiristyminen heijastuu velanottoon, jonka arvioidaan lisääntyvän kaikissa kuntatyypeissä vuosina 2001–2002. Eniten velkaa otetaan teollistuneissa maaseutokunnissa, esikaupunkikunnissa ja maaseutokeskuksissa. Suurissa keskuksissa velanoton tarve on pienin.

Henkilöstön irtisanomisia ja lomautuksia toteutetaan harvoissa kunnissa

Vuonna 2002 kunnat tasapainottavat talouttaan erityisesti korottamalla maksuja, realisoimalla käyttöomaisuutta ja vähentämällä investointeja. Viidennes vastaajista arvioi kunnan korottavan tuloveroprosenttia. Henkilöstömenojen supistamiseen turvaututaan harvemmin.

Tulevan 2–3 vuoden aikana kuntien arvioidaan joutuvan kiristämään verotustaan. Suurimmat paineet ovat alkutuotantokunnissa ja teollistuneissa maaseutokunnissa. Henkilöstömenojen merkitys talouden tasapainotuksessa näyttää edelleen vähäiseltä, henkilöstön irtisanomisia harkitaan lähinnä maaseutokeskuksissa ja teollistuneissa maaseutokunnissa. Maksujen korotukset, investointien vähentäminen ja käyttöomaisuuden realisointi ovat lähivuosina edelleen yleisimmät toimenpiteet.

Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestämisessä edelleen ongelmia

Terveydenhoidon ja vanhusten hoidon ongelmat askarruttavat kuntien päättäjiä. Terveydenhoidon tilanne on huonoin esikaupunkikunnissa, maaseutokeskuksissa ja alkutuotantokunnissa. Vanhusten hoidon vaikeudet lisääntyvät maaseutokeskuksissa ja suurissa keskuksissa. Kuntien päivähoito on varsin hyvin järjestyksessä, huolia on lähinnä esikaupunkikunnissa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat parantuneet maaseudun pendelikunnissa. Ongelmat lisääntyvät lähinnä alkutuotantokunnissa. Kuntien kaavoitustilanne on varsin hyvä, ongelmia on vähiten keväästä 1993.

Kommunernas finansieringsproblem ökat i hela landet

Kommunernas finansiella utsikter har försämrats sedan förra hösten. Det förekommer finansiella svårigheter i alla kommuntyper. Problemen verkar vara minst i stora centra, landsbygdscentra och landsbygdens pendelkommuner. Förhoppningarna är dystrast i kommuner med stor primärproduktion och i industrialiserade landsbygdskommuner.

Utvecklingen av kommunernas skatteintäkter har försämrats, intäkterna ökar i år mest närmast i stora centra. I de övriga kommunerna kan de t.o.m. minska. Inkomstutvecklingen är bäst i stora centra och i industricentra, svagast i kommuner med stor primärproduktion. Skattintäkterna väntas minska ännu år 2002. Tillväxtförväntningar förekommer bara i stora centra, industricentra och landsbygdens pendelkommuner. I de övriga kommunerna minskar skatteintäkterna.

Kommunernas allt stramare ekonomi återspeglas i skuldupptagningen, som antas öka i alla kommuntyper under åren 2001–2002. Skuldbördan ökar främst i industrialiserade centra på landsbygden, i förortskommuner och landsbygdscentra. I stora centra är behovet av skuldupptagning minst.

Uppsägningar och permitteringar av anställda genomförs i få kommuner

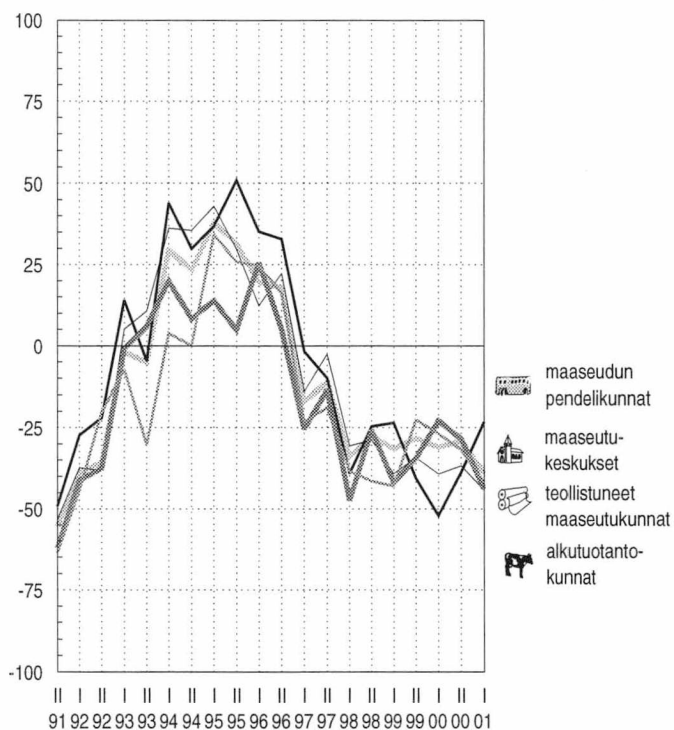
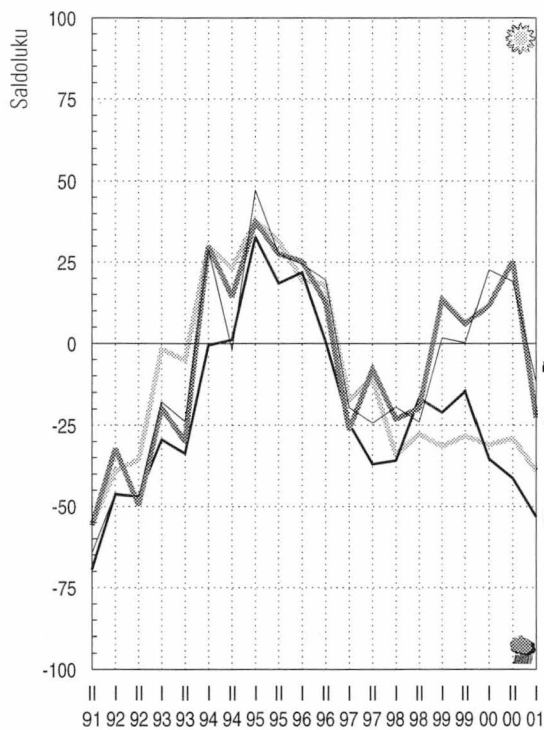
År 2002 balanserar kommunerna sin ekonomi framför allt genom att höja avgifterna, realisera anläggningstillgångar och minska investeringar. Var femte av svarspersonerna trodde att kommunen skulle höja inkomstskattesatsen. Personalutgifterna minskas mera sällan.

Under de närmaste 2–3 åren är kommunerna tvungna att strama åt beskattningen. I kommuner med stor primärproduktion och i industrialiserade landsbygdskommuner är trycket störst. Personalutgifterna verkar fortfarande ha liten betydelse då det gäller att balansera ekonomin. Uppsägningar förekommer främst i landsbygdscentra och i industrialiserade landsbygdskommuner. Avgiftshöjningar, investeringsminskningar och realisering av anläggningstillgångar är de vanligaste åtgärderna under de närmaste åren.

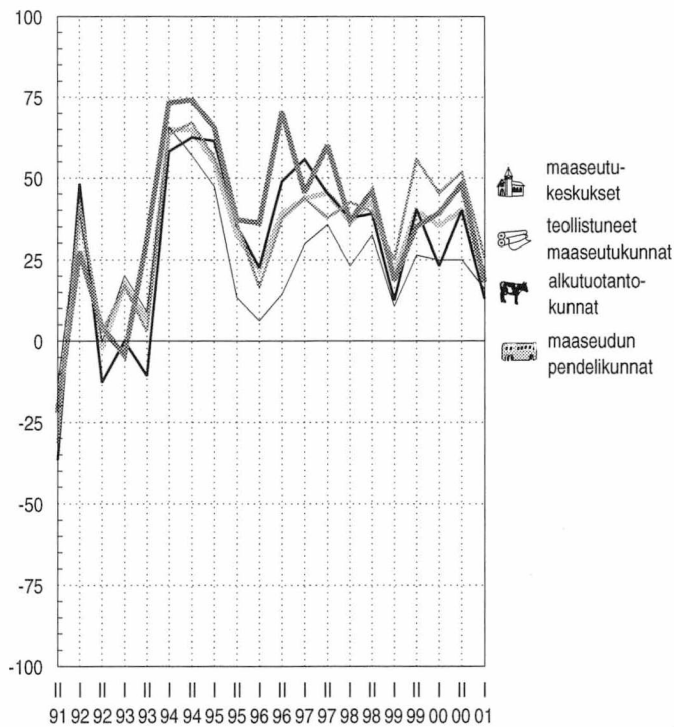
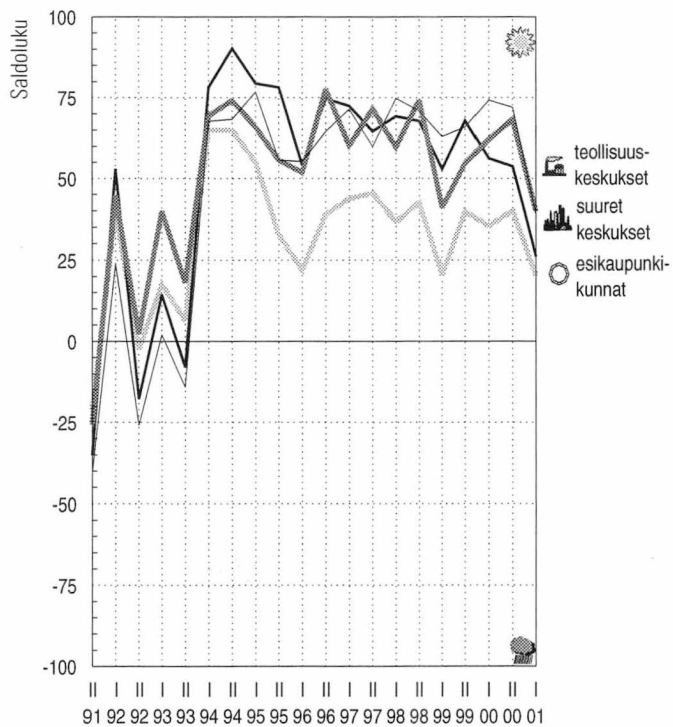
Alltjämt problem med att arrangera åldringsvården och hälsovården

Problemen inom hälsovården och åldringsvården oroar kommunernas beslutsfattare. Situationen inom hälsovården är sämst i förortskommuner, i centra på landsbygden och i kommuner med stor primärproduktion. Problemen inom åldringsvården ökar i centra på landsbygden och i stora centra. Dagvården i kommunerna är välordnad, problem förekommer närmast i förortskommunerna. Utsikterna för utveckling inom näringslivet har förbättrats i landsbygdens pendelkommuner. Problemen ökar främst i kommuner med stor primärproduktion. Planläggningssituationen är bra, situationen är bättre än den varit sedan våren 1993.

Velkamäärän kehitysnäkymät (Kys. 3b)

Työttömyyden kehitysnäkymät (Kys. 5b)

— suuret keskukset   — teollisuuskeskukset
— esikaupunkikunnat   - - - - - koko maa keskimäärin

— maaseutukeskukset   - - - - - teollistuneet maaseutukunnat
— maaseudun pendelikunnat   — alkutuotantokunnat
- - - - - koko maa keskimäärin

Työttömyys helpottaa, mutta sen vähenemisen odotetaan hidastuvan varsinkin vuonna 2002

Työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna. Työttömyyden vähenemisen odotetaan kuitenkin hidastuvan koko maassa varsinkin vuonna 2002. Työttömyys vähenee eniten suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa. Huonoin tilanne on alkutuotantokunnissa. Ensi vuonna maaseudun pendelikuntien työllisyyskehityksen odotetaan heikentyvän.

Kuntien yhteistyöodotukset kasvaneet, kunnissa uskotaan erityisesti seutukunnalliseen yhteistoimintaan

Kuntien yhteistyönäkymät ovat parantuneet viime syksystä. Toiveet ovat lisääntyneet erityisesti teollisuuskeskuksissa, esikaupunkikunnissa ja maaseudun pendelikunnissa. Ongelmia on lähinnä maaseutukeskuksissa. Seutukunnallisen yhteistyön tarve on kuntien päättäjien mukaan lisääntynyt viime syksystä. Myös suhteita elinkeinoelämän kanssa pyritään tiivistämään. Kansainväliset yhteydet lisääntyvät eniten suurissa keskuksissa. Maaseutukeskuksissa ja suurissa keskuksissa toivotaan maakunnallisen yhteistyön laajentuvan lähivuosina.

Investointinäkymät aikaisempaa huonommat

Investointikehitys heikentyy koko maassa. Teollisuuden ja asuntorakentamisen investointien kasvu on aikaisempaa hitaampaa. Kaupan ja palvelujen panostukset vähenevät teollisuuskeskuksia ja suuria keskuksia lukuun ottamatta. Asuntorakentaminen lisääntyy erityisesti teollisuuskeskuksissa ja maaseudun pendelikunnissa, esikaupunkikunnissa kasvu on pysähtynyt lähes kokonaan. Teollisuuden investoinnit lisääntyvät eniten teollisuuskeskuksissa.

Vuonna 2001 investointikehitys heikentyy entisestään. Investointien kasvu jää vähäiseksi myös rakentamisessa ja teollisuudessa. Asuntorakentaminen lisääntyy hitaasti lähinnä suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa. Teollisuuden investoinnit kasvavat suurissa keskuksissa ja maaseudun pendelikunnissa, kaupan ja palvelujen panostukset teollisuuskeskuksissa.

Arbetslösheten avtar, men väntas bli långsammare speciellt år 2002

Arbetslösheten avtar i år och nästa år. Arbetslöshetsnedgången väntas dock bli långsammare i hela landet speciellt år 2002. Arbetslösheten minskar mest i stora centra och industrialiserade centra. Kommuner med primärproduktion uppvisar det sämsta sysselsättningsläget. I utpendlingskommuner på landsbygden väntas sysselsättningsutvecklingen avta.

Det kommunala samarbetet bättre, kommunerna tror framför allt på samarbete mellan de ekonomiska regionerna

Samarbetsutsikterna i kommunerna är något bättre än i höstas. Förhoppningarna har ökat speciellt i industrialiserade centra, förortskommuner och i pendelkommunerna på landsbygden. Problem förekommer främst i centra på landsbygden. Beslutsfattarna i kommunerna betonar speciellt samarbetet mellan ekonomiska regioner. Man strävar också efter att intensifiera relationerna med näringslivet. De internationella kontakterna ökar mest i stora centra. I landsbygdscentra och stora centra väntas att samarbete mellan landskapen skall utvidgas under de närmaste åren.

Investeringsutsikterna sämre än tidigare

Investeringsutvecklingen försämras i hela landet. Tillväxten av investeringar i industri och bostadsbyggandet är långsammare än tidigare. Insatserna inom handel och tjänster minskar med undantag av industricentra och stora centra. Bostadsbyggandet ökar i synnerhet i industrialiserade centra och i pendelkommunerna på landsbygden, i förortskommunerna har ökningen avstannat nästan helt. Investeringarna inom industrin ökar mest i industrialiserade centra.

År 2001 försämras investeringsutvecklingen fortfarande. Investeringsstillväxten är ringa och inom byggverksamhet och industrin. Bostadsbyggandet ökar långsamt närmast i stora centra och industrialiserade centra. Investeringarna inom industrin ökar i stora centra och pendelkommunerna på landsbygden, insatserna inom handel och tjänster i industrialiserade centra.

Kuntien keinot taloutensa tasapainoittamiseksi vuonna 2002, % (Kys.4)

	Tulovero- prosentin korotus	Kiinteistö- veron korotus	Maksujen korotukset	Henkilöstön irtisanominen	Henkilöstön lomautus	Investointien vähentä- minen	Käyttö- omaisuuden realisointi	Muu toiminnan tehostaminen	Ei tarvetta sopeutus- toimiin
Suuret keskukset	13	18	51	6	0	40	45	21	20
Teollisuuskeskukset	7	12	50	2	0	35	41	19	16
Esikaupunkikunnat	25	18	51	3	7	28	26	13	20
Maaseutukeskukset	21	15	68	10	8	51	50	23	2
Teollistuneet maaseutukunnat	28	19	56	13	10	54	49	24	6
Maaseudun pendelikunnat	24	14	56	5	3	51	29	26	10
Alkutuotantokunnat	21	19	56	10	7	49	40	25	7
Keskusaluekunnat	20	17	54	6	3	39	38	20	14
Muut kunnat	20	18	58	10	7	51	43	25	7
Koko maa	20	17	56	8	5	46	41	23	10

Kuntien keinot taloutensa tasapainoittamiseksi vuotta 2002 seuraavat 2–3 vuotta, % (Kys. 4)

	Tulovero- prosentin korotus	Kiinteistö- veron korotus	Maksujen korotukset	Henkilöstön irtisanominen	Henkilöstön lomautus	Investointien vähentä- minen	Käyttö- omaisuuden realisointi	Muu toiminnan tehostaminen	Ei tarvetta sopeutus- toimiin
Suuret keskukset	30	22	50	11	5	45	37	25	12
Teollisuuskeskukset	22	26	64	3	5	22	35	26	14
Esikaupunkikunnat	25	33	52	6	11	43	35	18	8
Maaseutukeskukset	29	35	54	18	9	54	46	23	1
Teollistuneet maaseutukunnat	30	34	58	22	11	47	39	20	3
Maaseudun pendelikunnat	25	27	53	8	7	42	24	27	5
Alkutuotantokunnat	33	32	53	15	12	50	42	21	3
Keskusaluekunnat	28	27	52	9	8	42	37	19	8
Muut kunnat	31	33	56	16	11	49	40	24	3
Koko maa	29	31	55	13	10	46	39	22	5

Suomen EU-jäsenyyden hyötyihin suhtaudutaan aikaisempaa varovaisemmin

Kuntien päättäjien näkemykset Suomen EU-jäsenyyden merkityksestä ovat aikaisempaa varovaisemmat. Alkutuotantokunnissa toiveet ovat vähäisimmät, mutta erityisesti teollistuneissa maaseutokunnissa ja maaseutukeskuksissa odotukset jäsenyyden hyödyistä ovat pienentyneet viime syksystä. Eniten jäsenyydestä hyötyvät teollisuuskeskukset. Elinkeinoelämän kehittymisen kannalta vaikutukset ovat myönteiset myös suurten keskusten ja esikaupunkikuntien kannalta.

Försiktigare förväntningar av nyttan av EU-medlemskapet

Beslutsfattarna i kommunerna är allt försiktigare med betydelsen av Finlands EU-medlemskap. I kommuner med stor primärproduktion är förhoppningarna de minsta, men speciellt i industrialiserade landsbygdskommuner och landsbygdscentra har förväntningarna av nyttan av medlemskapet sjunkit från förra hösten. Industrialiserade centra drar den största nyttan av medlemskapet. I stora centra och förortskommuner är inverkan positivt speciellt i fråga om utvecklingen inom näringslivet.

Uudenmaan yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen maan valoisimpia. Helsingin seudulla tulevaisuuteen suhtaudutaan kuitenkin aikaisempaa varovaisemmin. Siellä rahoitusnäkymät ovat selvästi huonommat kuin syksyllä. Kuntien tulokehitys heikentyy ja verotulojen odotetaan vähenevän vuonna 2002. Muualla maakunnassa kehitysodotukset ovat valoisammat. Rahoitusnäkymät ovat selvästi hyvät, eikä taloustilanteen nähdä heikentyneen viime syksystä. Verotulojen kasvuodotukset ovat pienentyneet koko ajan keväästä 1999, mutta niiden uskotaan kuitenkin lisääntyvän tänä ja ensi vuonna. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä nähdään ongelmia lähitulevaisuudessa. Tilanne on huonoin Helsingin seudulla, jossa varsinkin vanhusten hoidon ja terveydenhoidon vaikeudet kasvavat. Helsingin seudun ulkopuolella vanhusten hoidon järjestäminen on vaikeutunut. Uudenmaan työllisyyskehitys jatkuu hyvänä tänä vuonna, mutta heikentyy ensi vuonna koko maakunnassa. Uudenmaan kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Kuntien päättäjät korostavat erityisesti yhteyksiä elinkeinoelämään. Täna vuonna asuntorakentaminen vilkastuu vielä varsin selvästi koko maakunnassa, ja kasvu jatkuu ensi vuonna lähinnä Helsingin seudulla.

Uudenmaan yleiset kehitysnäkymät aikaisempaa varovaisemmat

Uudenmaan yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen maan valoisimpia. Toiveet paremmasta ovat nyt kuitenkin selvästi syksyistä varovaisemmat Helsingin seudulla (pääkaupunkiseudulla ja sen kehyskunnissa, kunta-luettelo s. 60), jossa odotukset ovat pienimmät syksystä 1993. Muualla maakunnassa toiveet ovat valoisammat, siellä noin 2/3 vastaajista arvioi kehityksen paranevan lähitulevaisuudessa.

Helsingin seudun taloustilanne kiristyy lähivuosina

Helsingin seudun kuntien rahoitusnäkymät ovat selvästi huonommat kuin syksyllä; ¾ vastaajista arvioi ongelmien lisääntyvän. Kuntien tulokehitys heikentyy ja verotulojen odotetaan vähenevän vuonna 2002. Muualla maakunnassa rahoitusnäkymät ovat selvästi valoisammat, eikä rahoitustilanteen nähdä heikentyneen viime syksystä. Verotulojen kasvuodotukset ovat pienentyneet koko ajan keväästä 1999, mutta niiden uskotaan kuitenkin lisääntyvän tänä ja ensi vuonna. Paineet tuloveroprosentin korotuksille ovat lisääntyneet. Helsingin seudulla neljännes vastaajista arvioi kunnan nostavan veroprosenttia vuodelle 2002 tai 2003. Muualla maakunnassa korotuksia toteutetaan erityisesti vuonna 2002. Kuntien velanotto lisääntyy tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa.

Henkilöstömenoihin ei kohdistu säästöpainetta – taloutta tasapainotetaan yleisimmin korottamalla maksuja ja realisoimalla käyttöomaisuutta

Helsingin seudulla talouden tasapainottamistarpeet ovat selvästi vähäisemmät kuin muissa kunnissa. Kolmannes vastaajista arvioi kunnan talouden niin hyväksi, ettei tasapainotukseen ole tarvetta. Yhtä usea arvioi kunnan korottavan maksuja tai realisoivan käyttöomaisuutta vuonna 2002.

Helsingin seudun ulkopuolella joudutaan myös harkitsemaan verotuksen kiristämistä, investointien vähentämistä sekä toimintamenojen karsimista. Yksikään kunta koko maakunnassa ei aio säästää kuitenkaan henkilöstömenoista ensi vuonna.

Helsingin seudulla runsas neljännes vastaajista arvioi kuntansa harkitsevan verotuksen kiristämistä seuraavan 2-3 vuoden aikana. Pääpaino olisi tuloveroprosenttien korotuksissa. Investointeja joudutaan vähentämään aikaisempaa enemmän. Yleisin keino talouden tasapainotuksessa on kuitenkin edelleen maksujen korotukset. Helsingin seudun ulkopuolella toimenpiteet ovat samanlaiset kuin vuonna 2002. Useimmiten nostetaan maksuja ja realisoidaan käyttöomaisuutta. Useat kunnat joutuvat etsimään säästöjä myös toimintamenoista. Yksikään vastaajista ei kuitenkaan usko kuntien vähentävän henkilöstöään, joten säästöjä haetaan muista toimintamenoista.

Helsingin seudun asumistilanne on heikentymässä

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä nähdään ongelmia lähitulevaisuudessa. Tilanne on huonoin Helsingin seudulla, jossa varsinkin vanhusten hoidon ja terveydenhoidon vaikeudet kasvavat. Sen sijaan kuntien päivähoitotilanne on kohentunut koko ajan keväästä 1999. Helsingin seudun ulkopuolella vanhusten hoidon järjestäminen on vaikeutunut. Helsingin seudun asumistilanne on heikentynyt, arviot ovat synkimmät koko maassa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat kohentuneet Helsingin seudun ulkopuolella. Helsingin seudulla toiveet ovat varovaisimmat keväästä 1994. Siellä myös koulutoimen ongelmat ovat kasvamassa.

Uudenmaan työllisyyskehitys heikentyy vuonna 2002

Uudenmaan työllisyyskehityksen odotetaan jatkuvan hyvänä tänä vuonna. Vuonna 2002

työllisyyskehitys heikentyy koko maakunnassa. Työttömyyden arvioidaan vielä alenevan, mutta selvästi vähemmän kuin tänä vuonna. Helsingin seudulla työllisyysnäkymät ovat huonoimmat syksystä 1993.

Kuntien yhteistyöedellytykset parantuneet

Uudenmaan kuntien yhteistyö sujuu aikaisempaa paremmin. Varsinkin Helsingin seudun ulkopuolella odotukset yhteistyöltä ovat suuret. Kuntien päättäjät korostavat erityisesti yhteyksiä elinkeinoelämään. Myös seutukunnallinen yhteistyö tiivistyy lähitulevaisuudessa. Helsingin seudun kuntien kansainväliset yhteydet eivät ole yhtä laajat kuin aikaisemmin, toiveet ovat vähäisimmät keväästä 1995.

Investointikehitys heikentyy ensi vuonna koko maakunnassa

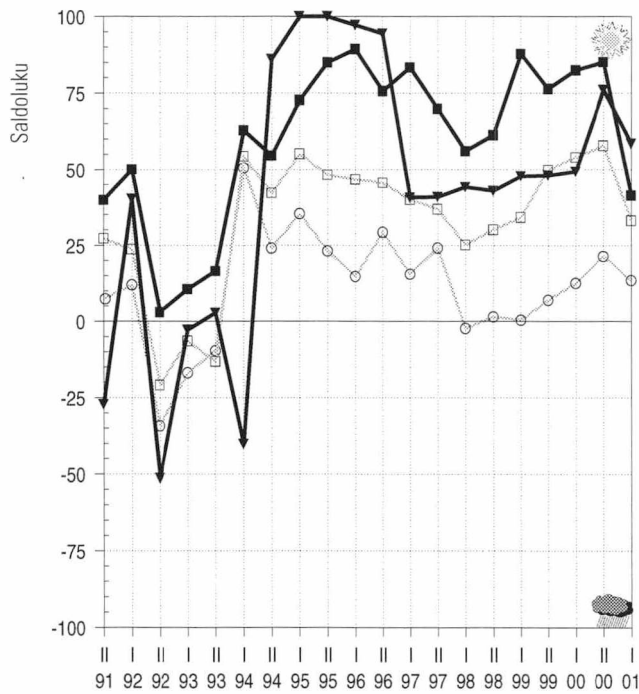
Helsingin seudun investointinäkymät ovat heikentyneet viime syksystä. Täna vuonna asuntorakentaminen vilkastuu vielä varsin selvästi, sen sijaan teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen kasvuodotukset ovat selvästi syksyistä pienemmät. Muualla maakunnassa toiveet ovat suuremmat, investointien arvioidaan kasvavan tänä vuonna kaikilla toimialoilla maataloutta lukuun ottamatta. Vuonna 2002 investointikehityksen odotetaan heikentyvän oleellisesti koko maakunnassa. Rakentaminen kasvaa vielä Helsingin seudulla. Muutoin investointien uskotaan vähenevän sekä Helsingin seudulla että sen ulkopuolella.

Suomen EU-jäsenyydestä hyötyjä elinkeinoelämän kehittämiseen

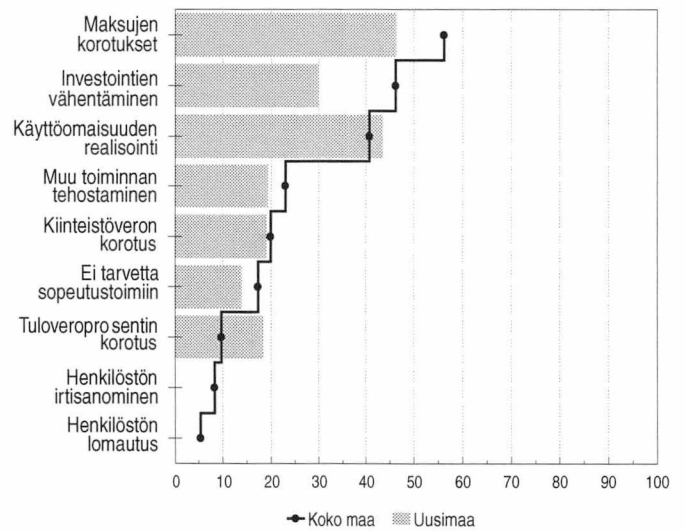
Helsingin seudun elinkeinoelämän arvioidaan hyötyvän Suomen EU-jäsenyydestä; odotukset ovat lisääntyneet viime syksystä. Myös muissa kunnissa jäsenyyden vaikutukset ovat myönteiset. Kunnan oman toiminnan kannalta toiveet ovat kasvaneet Helsingin seudun ulkopuolella.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

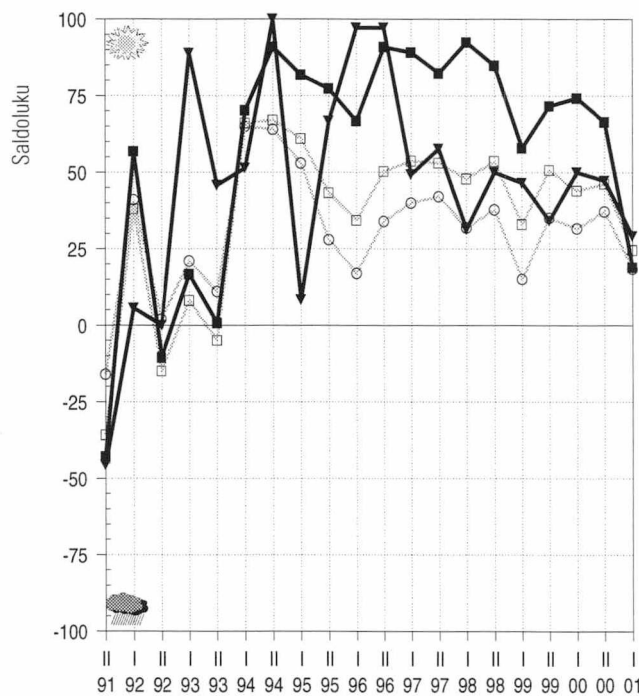
Kunnan tuleva kehitys

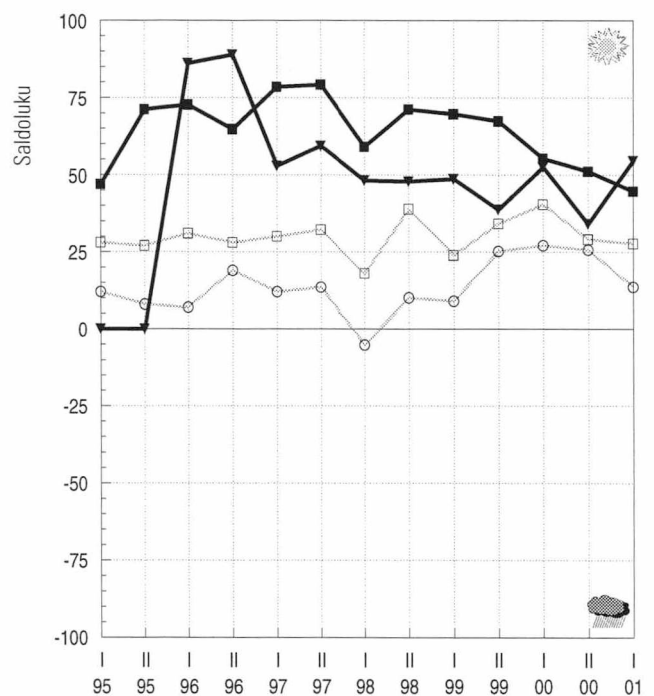
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Itä-Uusimaa

Maakunnan yleinen kehitys eriytyy. Porvoon seudun näkymät ovat valoisat, muualla maakunnassa toiveet ovat vähäisimpiä koko maassa. Kuntien rahoitusongelmat huolestuttavat kuitenkin kuntien päättäjiä koko maakunnassa. Erityisesti verotulojen heikko kehitys aiheuttaa paineita taloudenhoitoon. Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen sujuu aikaisempaa paremmin varsinkin Porvoon seudulla. Työllisyyden huonontuva kehitys askarruttaa Porvoon seudun ulkopuolella. Kunnat hakevat hyötyjä toimintaansa yhteistyöstä, joka kohdistuu toisaalta omaan seutukuntaan, mutta myös alueen elinkeinoelämään. Asuntorakentaminen on aikaisempaa vähäisempää koko maakunnassa.

Porvoon seudulla valoisaa, muualla maakunnassa synkät näkymät

Itä-Uudenmaan yleiset kehitysnäkymät ovat ristiriitaiset. Porvoon seudulla toiveet paremmasta ovat suurimpia koko maassa, muualla maakunnassa synkimmät koko maassa. Odotusten muutos on ollut erittäin nopea ja erot maakunnan sisällä poikkeuksellisen suuret.

Kuntien talousnäkymät maan synkimmät

Itä-Uudenmaan kuntien rahoitusnäkymät ovat maan huonoimmat. Porvoon seudun ulkopuolella lähes kaikki vastaajat arvioivat ongelmien lisääntyvän ja keskuseudulla odotukset ovat lähes yhtä synkät. Porvoon seudulla useimpien kuntien verotulot vähenevät tänä vuonna, mutta eivät enää vuonna 2002. Kuntien taloustilanteen kiristytessä velanotto kasvaa tänä vuonna ja samalla tuloveroprosentin korotuspaineet ovat lisääntyneet. Porvoon seudun ulkopuolella verotulot pysyvät viimevuotisella tasolla. Velanottoon suhtaudutaan kielteisesti, sen arvioidaan vähenevän vuosina 2001–2002. Kolmannes kuntien päättäjäistä arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuodelle 2003.

Porvoon seudulla korotetaan maksuja, muualla maakunnassa vähennetään investointeja vuonna 2002

Itä-Uudellamaalla näkemykset talouden tasapainottamistoimenpiteistä ovat erilaiset. Porvoon seudulla 2/3 vastaajista arvioi kuntansa korottavan maksuja vuonna 2002. Lisäksi kolmannes ennakoi tuloveroprosentin korotuksia. Muualla maakunnassa kunnat tasapainottavat talouttaan lähinnä vähentämällä investointeja, mutta myös käyttöomaisuutta realisoimalla. Muut toimet ovat vähäisempiä.

Porvoon seudulla yksikään vastaajista ei usko kuntansa kiristävän verotusta seuraavan 2–3 vuoden aikana.

Yleisimmin kuntien taloutta tasapainotetaan realisoimalla käyttöomaisuutta. Kolmannes arvioi kunnan korottavan maksuja ja vähentävän investointeja. Toisaalta yhtä moni ei näe tarvetta talouden tasapainotukseen. Porvoon seudun ulkopuolella käytetään useampia keinoja tasapainottaa kuntien taloutta. Yleisimmin korotetaan maksuja. Verotuksen kiristämispaineet ovat selvästi suuremmat kuin Porvoon seudulla. Muutamat vastaajista näkevät tarvetta lomauttaa henkilöstöä. Myös investointeja vähennetään ja käyttöomaisuutta realisoidaan.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä aikaisempaa vähemmän ongelmia erityisesti Porvoon seudulla

Porvoon seudulla sosiaali- ja terveystalouden tilanne näyttää nyt varsin hyvältä. Ongelmien ei uskota kasvavan lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestäminen sujuu hieman huonommin kuin keskuseudulla. Porvoon seudun asumistilanne on maan paras ja odotukset ovat oleellisesti paremmat kuin aikaisemmin. Muualla maakunnassa elinkeinoelämän edellytykset ovat heikot. Kuntien kaavoitustilanne on hyvä varsinkin Porvoon seudulla. Koulutoimen ongelmat lisääntyvät Porvoon seudun ulkopuolella, sen sijaan keskuseudulla näkymät ovat oleellisesti paremmat kuin aikaisemmin. Kunnallistekniset ongelmat ovat poistumassa Porvoon seudun ulkopuolella.

Työttömyys kasvaa ensi vuonna Porvoon seudun ulkopuolella

Itä-Uudenmaan työllisyysnäkymät ovat selvästi huonommat kuin syksyllä. Työttömyys vähenee tänä vuonna selvästi hitaammin kuin tuolloin arvioitiin. Vuonna 2002 työttömyyden odotetaan lisääntyvän Porvoon seudun ulkopuolella.

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin

Kuntien yhteistyö sujuu erittäin hyvin koko maakunnassa. Eniten siellä korostetaan yhteyksiä elinkeinoelämään. Porvoon seudun ulkopuolella myös seutukunnallisen ja maakunnallisen yhteistyön odotetaan tiivistyvän lähivuosina.

Investoinnit hiipuvat Porvoon seudulla

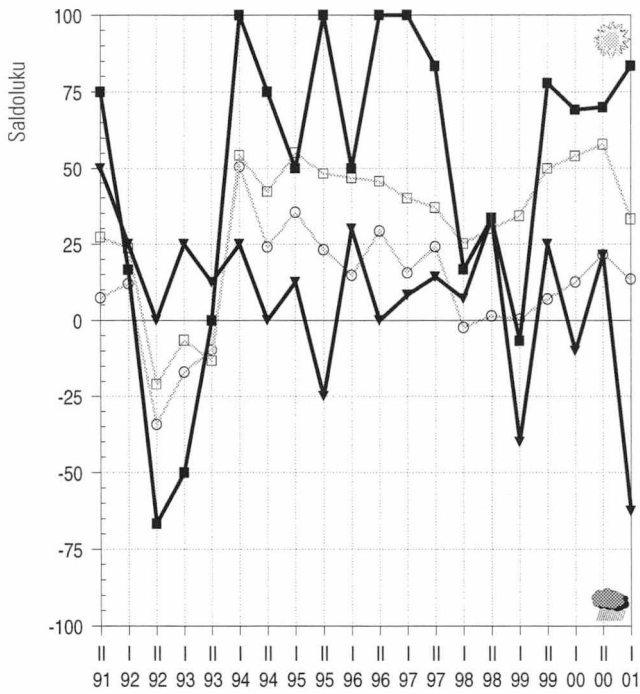
Asuntorakentaminen on hiipunut viime vuodesta koko maakunnassa, mutta varsinkin Porvoon seudun ulkopuolella investoinnit ovat vähentyneet. Kaupan ja palvelujen investoinnit pysyvät ennallaan. Teollisuuden panostukset vähenevät Porvoon seudulla, mutta muualla maakunnassa ne saattavat vielä kasvaa. Vuonna 2002 rakentaminen lisääntyy lähinnä Porvoon seudun ulkopuolella. Teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen investoinnit vähenevät selvästi Porvoon seudulla, mutta muualla maakunnassa on vielä pieniä kasvuodotuksia.

Suhtautuminen Suomen EU-jäsenyyteen muuttanut aikaisempaa kielteisemmäksi

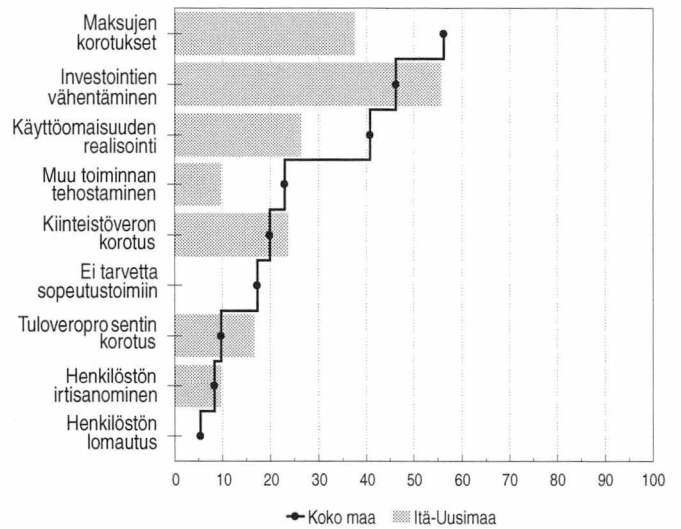
Itä-Uudenmaan kuntien päättäjät suhtautuvat Suomen EU-jäsenyyteen aikaisempaa kielteisemmin. Varsinkin kunnan oman toiminnan kannalta jäsenyyden hyödyt arvioidaan vähäisiksi. Porvoon seudulla sen uskotaan jopa haittaavan kuntien toimintaa. Elinkeinoelämän kehittämiseen jäsenyys vaikuttaa myönteisemmin.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

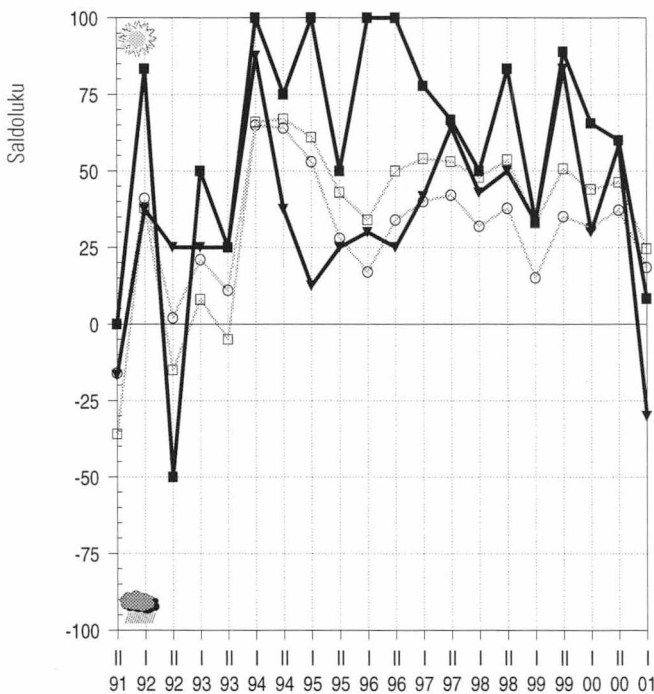
Kunnan tuleva kehitys

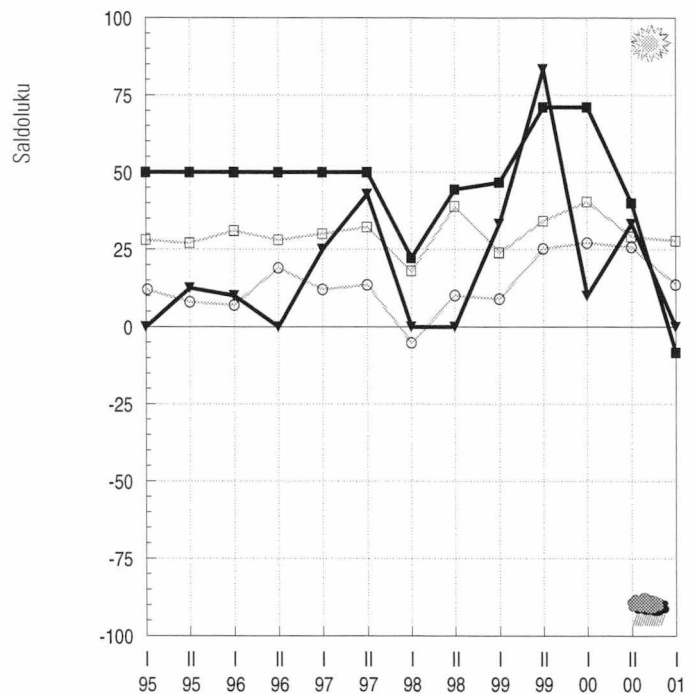
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Varsinais-Suomi

Maakunnan tulevaisuuden odotukset ovat aikaisempaa varovaisemmat koko maakunnassa. Kuntien talous kiristyy. Turun seudun kuntien verotulojen kasvu hidastuu, ja muualla maakunnassa niiden arvioidaan vähenevän vuonna 2002. Rahoitusaseman heikkeneminen heijastuu kuntien velanottoon, jonka uskotaan lisääntyvän koko maakunnassa. Terveystieteiden ja vanhusten hoidon ongelmat askarruttavat päättäjiä, sen sijaan päivähoitotilanne on nyt kunnossa. Myönteistä on myös työttömyyden aleneminen vuosina 2001–2002 sekä kuntien yhteistyöedellytysten paraneminen. Varsinais-Suomessa korostetaan voimakkaasti seutukunnallisen yhteistyön merkitystä. Rakentaminen kasvaa vielä tänä vuonna koko maakunnassa, mutta vähenee vuonna 2001 Turun seudun ulkopuolella.

Turun seudun ulkopuolella toiveet paremmasta pienentyneet viime syksystä

Varsinais-Suomen yleiset kehitys näkymät ovat aikaisempaa hieman huonommat. Odotukset ovat heikentyneet nimenomaan Turun seudun ulkopuolella, jossa näkymät ovat huonoimmat keväästä 1993. Turun seudulla kehityksen arvioidaan jatkuvan edelleen varsin myönteisenä.

Turun seudun ulkopuolella kuntien verotulot pienenevät vuonna 2002

Kuntien talousnäkymät ovat heikentyneet viime syksystä koko maakunnassa. Turun seudun kuntien verotulot lisääntyvät tänä ja ensi vuonna. Kasvuodotukset ovat kuitenkin pienentyneet viime syksystä. Turun seudun ulkopuolella verotulojen arvioidaan pienentyvän vuonna 2002. Kuntien velka lisääntyy tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa, mutta varsinkin Turun seudun ulkopuolella velanotto kasvaa selvästi. Turun seudulla noin viidennes vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuonna 2002 tai 2003. Muualla maakunnassa korotuspaineet lisääntyvät vuonna 2003.

Verotusta joudutaan kiristämään lähivuosina koko maakunnassa

Turun seudun kunnat tasapainottavat talouttaan ensi vuonna erityisesti korottamalla maksuja ja vähentämällä investointeja. Yli viidennes vastaajista arvioi kunnan nostavan tuloveroprosenttia. Muualla maakunnassa myös käyttömaksuomaisuutta realisoimalla ja kiinteistöverotusta kiristämällä haetaan helpotusta talousongelmiin. Ensi vuoden jälkeen verotusta joudutaan kiristämään koko maakunnassa. Paineita on sekä tuloverojen että kiinteistöverojen nostoon. Myös maksuja aiotaan korottaa. Varsinkin Turun seudun ulkopuolella vähennetään investointeja.

Elinkeinoelämän edellytykset ovat parantuneet koko maakunnassa

Varsinais-Suomen kuntien päättäjät ovat aikaisempaa enemmän huolissaan vanhusten hoidon järjestämisestä. Myös terveydenhoidon ongelmien arvioidaan lisääntyvän koko maakunnassa. Päivähoitotilanne on edelleen varsin hyvässä kunnossa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat kohentuneet koko maakunnassa; Turun seudulla näkymät ovat valoisimmat syksystä 1991.

Työttömyys helpottaa tänä vuonna koko maakunnassa

Työttömyys alenee tänä vuonna koko maakunnassa. Turun seudulla kehitys on parempi kuin muualla maakunnassa. Vuonna 2002 työttömyys vähenee, mutta selvästi hitaammin kuin tänä vuonna. Näkymät ovat samansuuntaiset koko maakunnassa.

Kuntien yhteistyö sujuu aikaisempaa paremmin

Kuntien yhteistyöedellytykset ovat parantuneet viime syksystä. Lähes kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön tiivistyvän lähitulevaisuudessa. Maakunnallisen yhteistoiminnan toivotaan elpävän, odotukset ovat kasvaneet koko maakunnassa. Näiden lisäksi yhteydet elinkeinoelämän kanssa lisääntyvät varsinkin Turun seudulla.

Investoinnit vähenevät ensi vuonna Turun seudun ulkopuolella

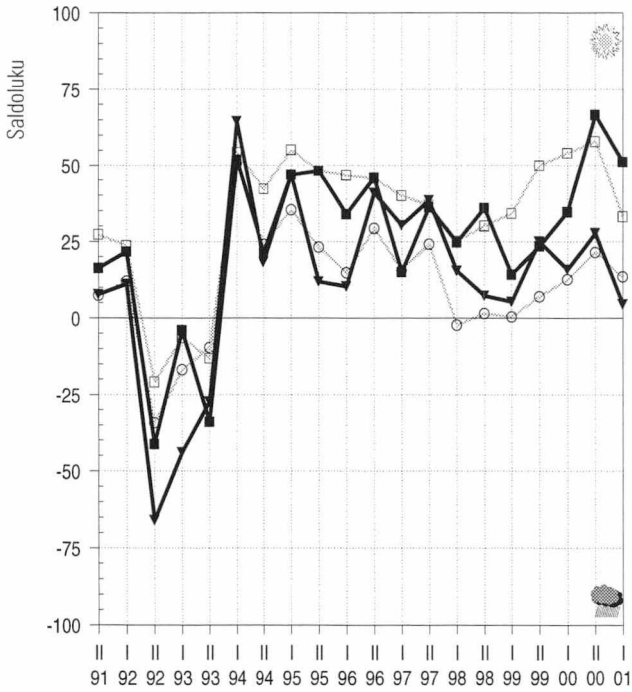
Rakentaminen kasvaa edelleen koko maakunnassa tänä vuonna. Teollisuuden investoinnit lisääntyvät vielä varsin voimakkaasti Turun seudulla. Vuonna 2002 investointikehitys heikkenee koko maakunnassa. Turun seudun ulkopuolella investointien arvioidaan vähenevän kaikilla toimialoilla. Turun seudulla pieniä kasvuodotuksia on teollisuudessa ja rakentamisessa.

EU-jäsenyyden arvioidaan vaikuttavan aikaisempaa myönteisemmin Turun seudun kehitykseen

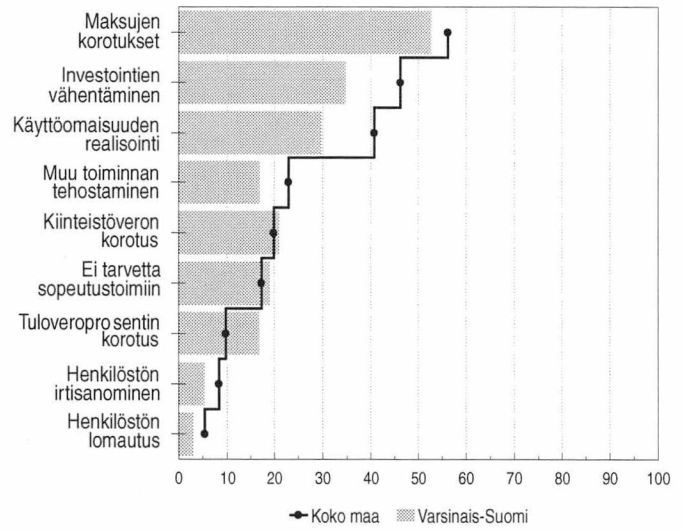
Varsinais-Suomessa Suomen EU-jäsenyyteen suhtaudutaan aikaisempaa ristiriitaisemmin. Turun seudun arvioidaan hyötyvän jäsenyydestä. Sen vaikutukset ovat myönteiset sekä elinkeinoelämän kehittämisen että kunnan oman toiminnan kannalta. Muualla maakunnassa toiveet ovat aikaisempaa vähäisemmät.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

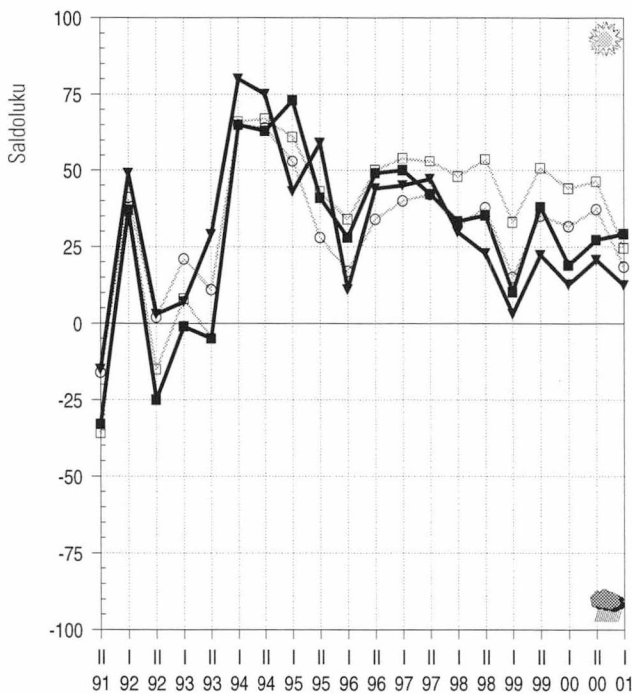
Kunnan tuleva kehitys

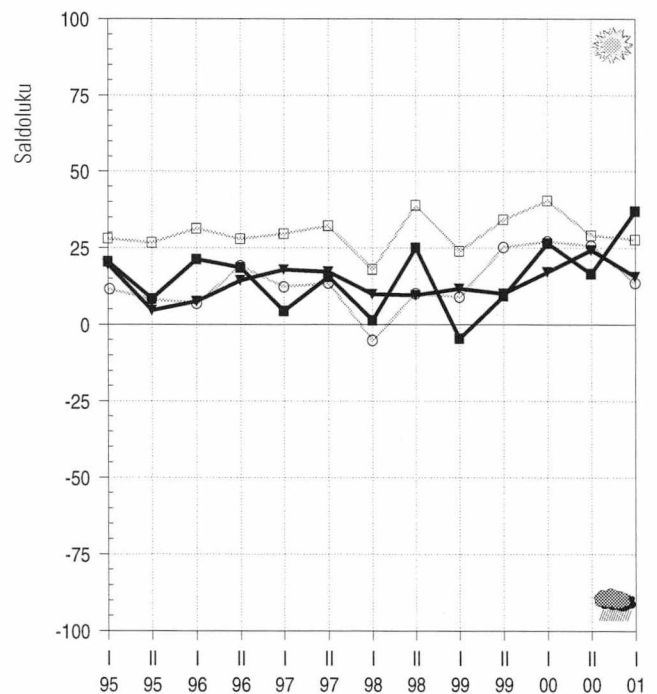
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Maakunnan yleiset kehitysnäkymät ovat huonommat kuin syksyllä. Kuntien päättäjiä huolestuttaa erityisesti rahoitusongelmien kasvu, joka heijastuu myös palvelujen järjestämiseen. Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon vaikeudet lisääntyvät lähitulevaisuudessa koko maakunnassa. Kuntien verotulokehitys heikentyy. Vaikein tilanne on Porin seudun ulkopuolella, jossa verotulojen arvioidaan vähenevän vuosina 2001–2002. Kuntien velka lisääntyy koko maakunnassa. Työllisyyskehityksen odotetaan jatkuvan varsin myönteisenä. Työttömyys helpottaa varsinkin Porin seudulla. Kuntien päättäjät pitävät tärkeänä yhteistyön lisäämistä. Varsinkin seutukunnallista yhteistyötä halutaan tiivistää.

Kehitysodotukset heikentyneet erityisesti Porin seudun ulkopuolella

Satakunnan yleiset kehitysodotukset ovat syksyistä varovaisemmat, mutta toiveet ovat kuitenkin edelleen varsin valoisat. Porin seudun näkymät ovat edelleen valoisammat kuin muualla maakunnassa.

Kuntien rahoitusongelmat kasvamassa – varsinkin Porin seudun ulkopuolella heikko verotulokehitys

Kuntien rahoitusnäkymät ovat selvästi huonommat kuin syksyllä. Ongelmien arvioidaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa koko maakunnassa. Porin seudun kuntien verotulot lisääntyvät tänä vuonna, mutta kasvu hidastuu vuonna 2002. Muissa kunnissa verotulojen uskotaan vähenevän molempina vuosina. Siellä talouden kiristyminen heijastuu myös velanottoon, sillä kuntien velan arvioidaan lisääntyvän selvästi vuosina 2001–2002. Porin seudulla velkamäärä näyttää pysyvän viimevuotisella tasolla. Aikaisempaa useammassa kunnassa harkitaan tuloveroprosentin korottamista vuodelle 2002 tai 2003.

Henkilöstömenoista ei haeta säästöjä vuonna 2002

Porin seudun kunnat tasapainottavat talouttaan ensi vuonna korottamalla maksuja, vähentämällä investointeja ja realisoimalla käyttöomaisuutta. Lisäksi yli neljännes vastaajista arvioi kunnan nostavan tuloveroprosenttia tai säästävän toimintamenoista. Yksikään kunta ei kuitenkaan aio lomauttaa tai irtisanoa henkilöstöään. Porin seudun ulkopuolella näkemykset talouden tasapainotustarpeista ovat hyvin pitkälti samanlaiset kuin keskuseudulla. Verojen korotukset jakaantuvat kuitenkin enemmän myös kiinteistöverotukseen. Myös Porin seudun ulkopuolella henkilöstömenoista ei haluta säästää vuonna 2002. Ensi vuoden jälkeen verotusta

joudutaan kiristämään aikaisempaa useammassa kunnassa. Varsinkin Porin seudulla paineet kasvavat selvästi. Siellä myös henkilöstösäästöjä joudutaan hakemaan useammin kuin muualla maakunnassa. Muutoin kuntien talouden tasapainottamistarpeet ovat samanlaiset kuin vuonna 2002.

Kuntien päivähoitotilanne edelleen hyvä

Kuntien päivähoito on edelleen hyvässä kunnossa. Sen sijaan vanhusten hoidon ja terveydenhoidon tilanne on vaikeampi. Ongelmien arvioidaan kasvavan koko maakunnassa, tosin Porin seudulla näkymät ovat hieman syksyistä valoisammat. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset paranevat lähitulevaisuudessa Porin seudulla ja sen ulkopuolella. Kaavoitus- ja kunnallistekniset asiat askarruttavat kuntien päättäjiä aikaisempaa vähemmän Porin seudun ulkopuolella.

Porin seudulla valoisat työllisyysnäkymät

Porin seudun työllisyyskehitys jatkuu edelleen myönteisenä. Työttömyys helpottaa tänä ja ensi vuonna. Myös Porin seudun ulkopuolella työttömyyden arvioidaan alenevan, mutta selvästi vähemmän kuin keskuseudulla.

Seutukunnallisen yhteistyön odotetaan tiivistävän

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa. Tärkeimpänä pidetään edelleen seutukunnallisen yhteistyön tiivistämistä. Myös suhteita elinkeinoelämään korostetaan koko maakunnassa. Porin seudun ulkopuolella aikaisempaa useampi kunnallinen päättäjä haluaisi lisätä lähitulevaisuudessa maakunnallista yhteistyötä. Porin seudulla yhteydet valtionhallintoon ovat parantuneet, odotukset ovat suurimmat kevästä 1995.

Investoinnit lisääntyvät vuonna 2001 Porin seudulla – muualla maakunnassa investointikehitys elpyy vuonna 2002

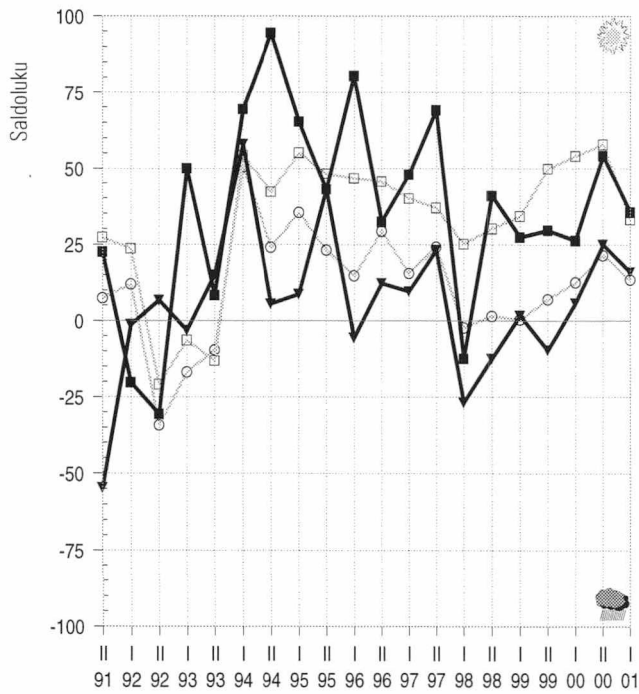
Porin seudun investointikehitys jatkuu myönteisenä tänä vuonna. Kasvuodotukset ovat lisääntyneet viime syksystä maataloutta lukuun ottamatta. Porin seudun ulkopuolella vain teollisuuden investoinnit kasvavat tänä vuonna. Siellä investointikehityksen odotetaan kuitenkin paranevan vuonna 2002. Rakentamisen ja teollisuuden investointien arvioidaan elyvän hitaasti. Porin seudulla investointien kasvu hidastuu rakentamisessa ja teollisuudessa. Kaupan ja palvelujen investoinnit vähenevät.

Porin seutu hyötyy Suomen EU-jäsenyydestä – toiveet suurimmat koko maassa

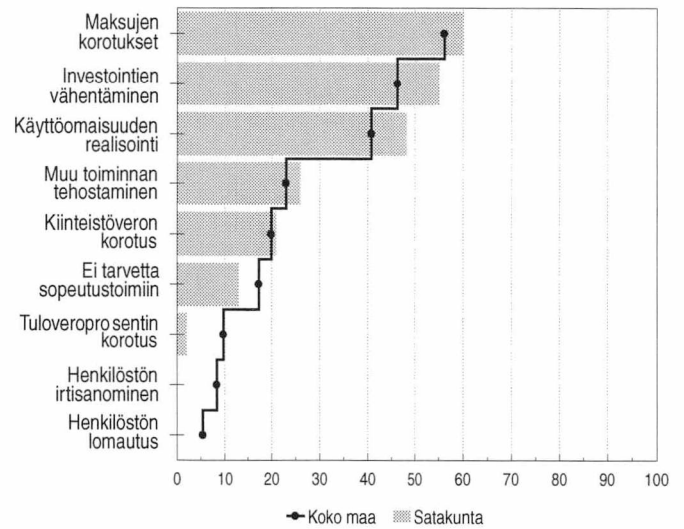
Porin seudun arvioidaan hyötyvän Suomen EU-jäsenyydestä. Odotukset ovat hieman aikaisempaa pienemmät, mutta edelleen valoisat sekä elinkeinoelämän kehittymisen että kunnan oman toiminnan kannalta. Porin seudun ulkopuolella jäsenyyden arvioidaan vaikuttavan kielteisesti kunnan omaan toimintaan. Jäsenyydestä on enemmän hyötyä elinkeinoelämän kehittämisessä.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

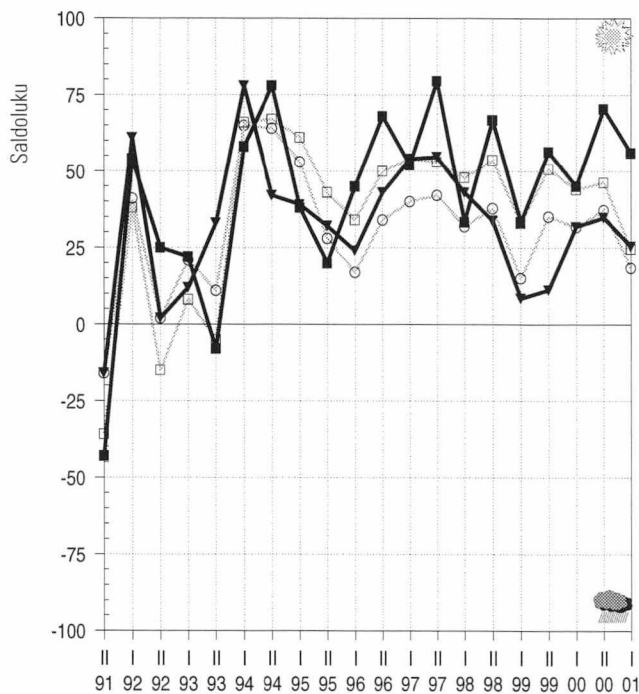
Kunnan tuleva kehitys

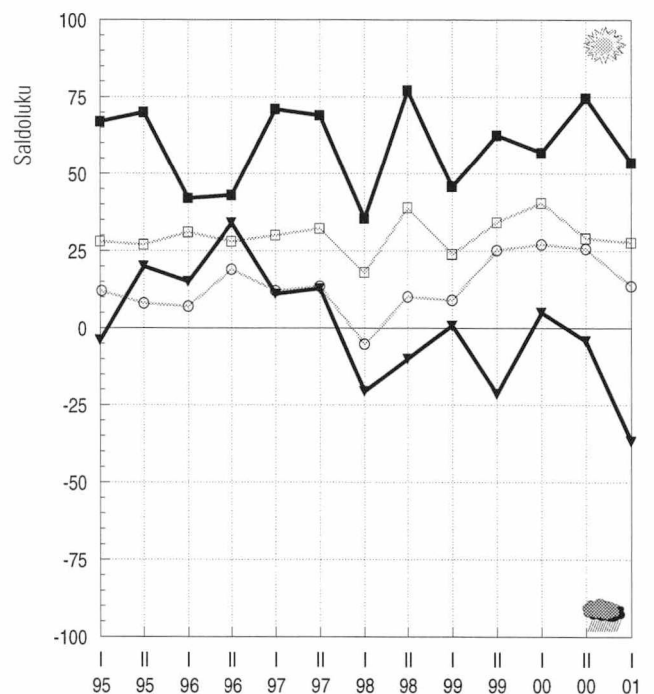
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Maakunnan tulevasta kehityksestä on eriäviä näkemyksiä. Hämeenlinnan seudulla näkymät ovat huonot, mutta muualla maakunnassa toiveet paremmasta ovat selvästi suuremmat. Kuntien taloustilanne heikentyy koko maakunnassa. Huolta aiheuttaa erityisesti verotulojen heikko kehitys. Talouden kiristymisestä huolimatta kuntien ei uskota ottavan lisää velkaa tänä ja ensi vuonna. Kuntien rahoitusongelmat heijastuvat osaltaan vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestämiseen, joiden arvioidaan vaikeutuvan lähitulevaisuudessa. Myönteistä Kanta-Hämeen kehityksen kannalta on työttömyyden aleneminen, josta toiveet ovat suurimpia koko maassa. Myös kuntien yhteistyönäkymät ovat valoisat. Lähes kaikki vastaajat pitävät tärkeänä seutukunnallisten yhteyksien tiivistämistä. Rakentaminen vilkastuu tänä vuonna koko maakunnassa.

Hämeenlinnan seudun näkymät aikaisempaa huonommat, muualla maakunnassa toiveet edelleen valoisat

Kanta-Hämeen yleiset kehitysnäkymät ovat ristiriitaiset. Hämeenlinnan seudulla odotukset ovat oleellisesti vähäisemmät kuin syksyllä; näkymät ovat synkimmät syksystä 1992. Muualla maakunnassa toiveet paremmasta ovat edelleen suuret, ja kehityksen odotetaan paranevan lähitulevaisuudessa.

Kuntien rahoitusasema kiristyy koko maakunnassa – kuntien velka kasvaa Hämeenlinnan seudun ulkopuolella

Kuntien taloustilanne kiristyy koko maakunnassa, mutta varsinkin Hämeenlinnan seudun ulkopuolella näkymät ovat synkät. Kuntien verotulokasvu hidastuu selvästi tänä ja ensi vuonna, mutta niiden odotetaan kuitenkin vielä lisääntyvän molempina vuosina koko maakunnassa. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella kuntien velanotto lisääntyy tänä ja ensi vuonna. Hämeenlinnan seudulla taloustilanteen kiristymisestä huolimatta kuntien velan uskotaan pysyvän viimevuotisella tasolla. Myöskään tuloveroprosentteihin ei ole tulossa korotuksia vuosina 2002–2003. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella viidennes vastaajista arvio kuntansa nostavan veroprosenttia em. vuosina.

Verotus kiristyy seuraavan 2–3 vuoden aikana koko maakunnassa

Hämeenlinnan seudulla kuntien taloutta tasapainotetaan ensi vuonna realisoimalla käyttöomaisuutta, nostamalla maksuja ja vähentämällä investointeja. Muut toimenpiteet ovat selvästi vähäisempiä. Muualla maakunnassa joudutaan kiristämään myös verotusta, varsinkin tuloverotukseen kohdistuu paineita. Vuoden 2002 jälkeen verotuksen

korotuksiin turvaututaan aikaisempaa enemmän koko maakunnassa. Henkilöstön irtisanomisia toteutetaan varsinkin Hämeenlinnan seudulla, ja lomautukset yleistyvät muualla maakunnassa. Yleisin keino tasapainottaa kuntien taloutta on kuitenkin edelleen maksujen korotukset.

Kuntien päivähoito kunnossa

Kuntien päivähoitotilanne on hyvä; ongelmien arvioidaan olevan poistumassa. Vanhusten hoidossa ja terveydenhoidossa on enemmän vaikeuksia. Näkymät ovat heikentyneet syksystä varsinkin Hämeenlinnan seudun ulkopuolella. Kuntien asumistilanne on vaikeutunut koko maakunnassa. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella kaavoitusasiat ovat varsinkin hyvin järjestyksessä, sen sijaan koulutoimen ongelmien arvioidaan lisääntyvän. Kunnallistekniikka on kunnossa koko maakunnassa.

Kanta-Hämeen työllisyyskehitys valoisia

Kanta-Hämeen työllisyyskehitys on maan parhaimpia. Työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella odotukset ovat hieman suuremmat kuin keskuseudulla.

Kuntien yhteistyöodotukset valoisimmat koko maassa

Kuntien yhteistyö sujuu erittäin hyvin, toiveet ovat valoisimpia koko maassa. Lähes kaikki vastaajat pitävät tärkeänä seutukunnallisen yhteistyön tiivistämistä. Myös yhteyksiä elinkeinoelämään halutaan lisätä. Hämeenlinnan seudulla suhteet valtionhallintoon ovat parantuneet; odotukset ovat suurimmat keväästä 1996.

Investointikehitys jatkuu myönteisenä tänä vuonna, mutta heikentyy Hämeenlinnan seudulla vuonna 2002

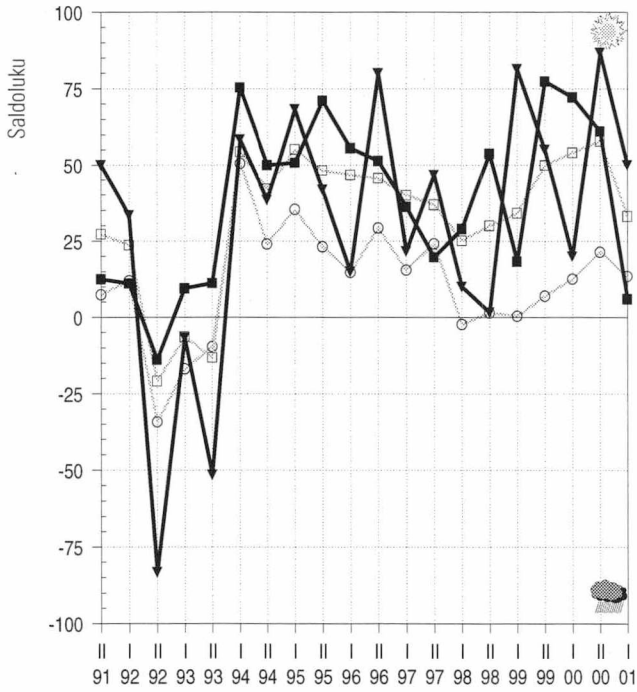
Kanta-Hämeen investointikehitys jatkuu edelleen myönteisenä tänä vuonna. Investoinnit lisääntyvät koko maakunnassa kaikilla toimialoilla maataloutta lukuun ottamatta. Hämeenlinnan seudulla rakentaminen jatkuu ripeänä. Muualla maakunnassa teollisuuden kasvu on suurinta. Vuonna 2002 investointikehitys heikkenee Hämeenlinnan seudulla. Teollisuuden ja rakentamisen kasvu hidastuu selvästi vuodesta 2001. Lisäksi kaupan ja palvelujen sekä maatalouden investointien arvioidaan vähenevän. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella näkymät ovat paremmat. Investoinnit lisääntyvät maataloutta lukuun ottamatta kaikilla toimialoilla.

Hämeenlinnan seudun kuntapäätäjät arvioivat EU-jäsenyyden tuomat hyödyt aikaisempaa vähäisemmiksi

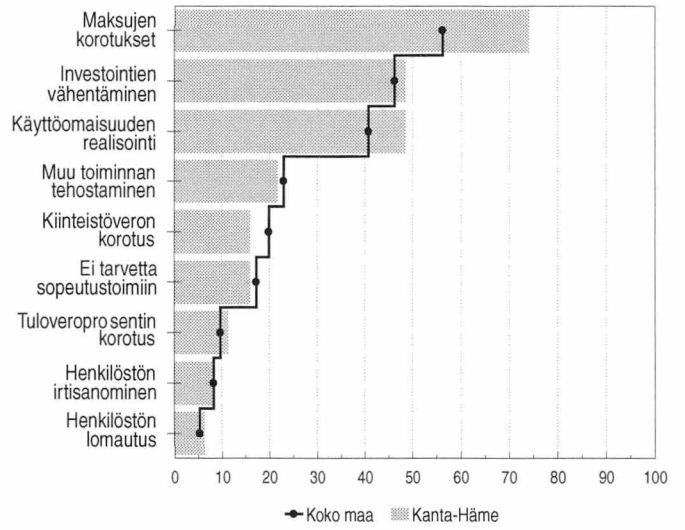
Kanta-Hämeen elinkeinoelämän arvioidaan hyötyvän Suomen EU-jäsenyydestä. Näkemykset ovat kuitenkin aikaisempaa varovaisemmat. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella jäsenyys vaikuttaa myönteisesti myös kuntien omaan toimintaan. Keskuseudulla toiveet ovat hiipuneet, jäsenyyden hyödyt arvioidaan vähäisimmiksi keväästä 1995.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

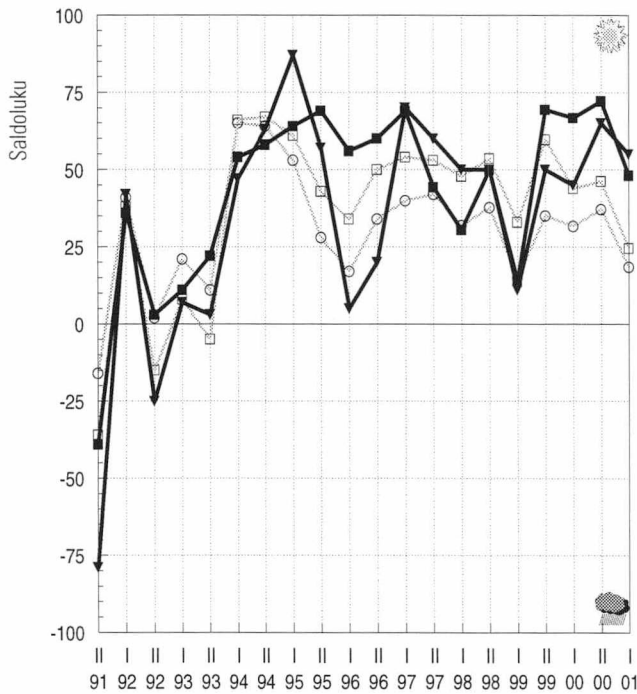
Kunnan tuleva kehitys

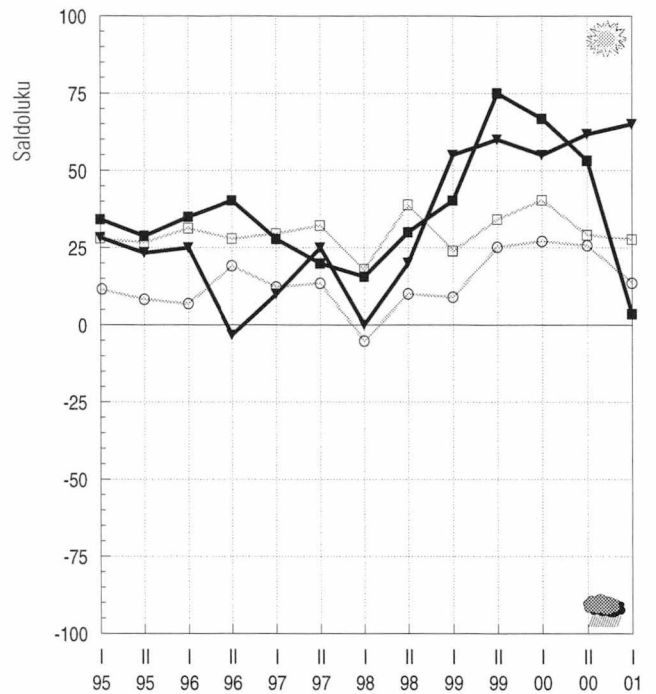
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Pirkanmaa

Maakunnan yleiset kehitysnäkymät ovat syksyistä huonommat, mutta ovat vieläkin varsin myönteiset. Kuntien rahoitusasema askarruttaa kuitenkin päättäjiä. Verotulojen kasvu on vähäistä ja se saattaa pysähtyä ensi vuonna koko maakunnassa. Samaan aikaan kuntien velanotto näyttää lisääntyvän. Tampereen seudulla verojen korotuspaineet lisääntyvät vuonna 2003. Maksuja joudutaan korottamaan talouden tasapainottamiseksi. Myös käyttöomaisuutta realisoidaan ja investointeja vähennetään. Tampereen seudulla sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen vaikeutuu lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa tilanne on selvästi parempi, ongelmia ei uskota juurikaan olevan. Työttömyys alenee tänä vuonna koko maakunnassa, mutta lasku taittuu varsinkin Tampereen seudulla vuonna 2002. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin ja erityisesti seutukunnallista yhteistyötä halutaan tiivistää.

Pirkanmaan yleiset kehitysnäkymät heikentyneet syksystä

Pirkanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat heikentyneet viime syksystä, kehityksen arvioidaan kuitenkin jatkuvan varsin myönteisenä lähitulevaisuudessa. Tampereen seudulla odotukset ovat edelleen muita kuntia suuremmat, vaikka toiveet ovatkin varovaisimmat syksystä 1993.

Kuntien rahoitusongelmat kasvamassa – kunnat ottavat aikaisempaa enemmän velkaa

Kuntien rahoitustilanne kiristyy lähitulevaisuudessa. Kuntien verotulojen kasvu hidastuu ja varsinkin ensi vuonna se saattaa pysähtyä kokonaan koko maakunnassa. Talouden heikentyessä paineet velanottoon kasvavat huomattavasti. Vastaavat näkymät olivat edellisen kerran talouden taantuman aikana 1990-luvun alussa. Tampereen seudulla kolmannes vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuodelle 2003.

Maksujen korotukset yleisin keino tasapainottaa kuntien taloutta

Tampereen seudulla kuntien taloutta tasapainotetaan yleisimmin nostamalla maksuja. Kolmannes vastaajista arvioi kuntansa myös nostavan kiinteistöveroprosentteja, realisoivan käyttöomaisuutta tai vähentävän investointeja vuonna 2002. Muualla maakunnassa näkemykset ovat samansuuntaiset, mutta tuloverotuksen kiristäminen on yleisempää kuin Tampereen seudulla. Ensi vuoden jälkeen tilanteen ei uskota oleellisesti muuttuvan. Tampereen seudulla tuloverotuksen kiristäminen kuitenkin yleistyy. Muualla maakunnassa henkilöstön irtisanomisia joudutaan harkitsemaan muutamissa kunnissa.

Tampereen seudun ulkopuolella sosiaali- ja terveystalouden tilanne valoisa

Tampereen seudun ulkopuolella sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä ei uskota olevan vaikeuksia lähitulevaisuudessa. Tampereen seudulla ongelmat ovat suuremmat, tosin tilanne on helpottunut jonkin verran viime syksystä. Elinkeinoelämän edellytykset ovat parantuneet Tampereen seudulla, ja myös kuntien kaavoituksen ja kunnallistekniikan tilanne on kohentunut.

Työllisyyskehitys heikentyy ensi vuonna koko maakunnassa

Työttömyys alenee tänä vuonna koko maakunnassa. Vuonna 2002 lasku taittuu erityisesti Tampereen seudulla. Työttömyys vähenee selvästi aikaisempaa hitaammin myös muualla maakunnassa.

Seutukunnallista yhteistyötä halutaan tiivistää

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Tampereen seudulla odotukset ovat kasvaneet viime syksystä. Pirkanmaalla korostetaan seutukunnallisen yhteistyön merkitystä. Myös suhteita elinkeinoelämän kanssa pyritään tiivistämään koko maakunnassa. Kansainvälisten yhteyksien merkitys on aikaisempaa pienempi erityisesti Tampereen seudun ulkopuolella. Siellä myös suhteet valtionhallintoon ovat heikentyneet.

Teollisuuden investoinnit kasvavat tänä vuonna koko maakunnassa, muutoin investointikehitys heikentyy

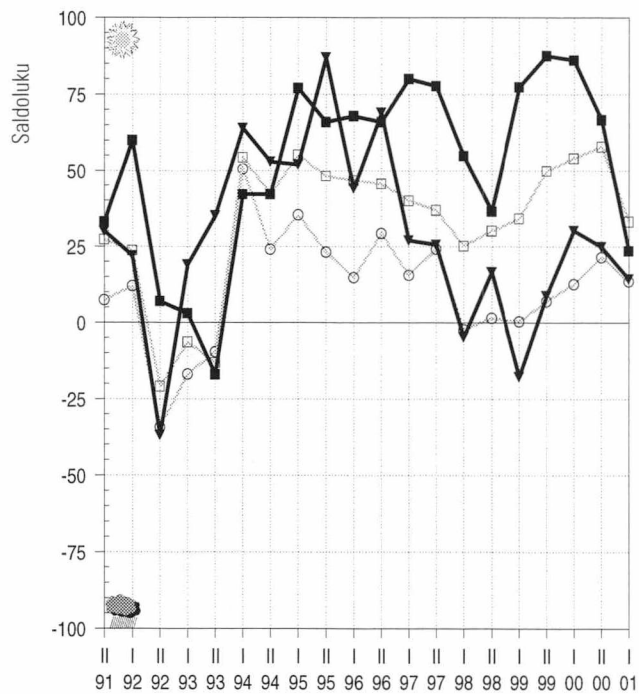
Pirkanmaan investointikehitys on aikaisempaa huonompi. Investoinnit lisääntyvät tänä vuonna lähinnä teollisuudessa. Tampereen seudulla rakentaminen hidastuu selvästi, kasvuodotuksia ei enää ole tänä keväänä. Vuonna 2002 investoinnit vähenevät kaikilla toimialoilla Tampereen seudun ulkopuolella. Tampereen seudulla teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen investoinnit lisääntyvät hitaasti, ja rakentamisen kasvun odotetaan pysähtyvän kokonaan.

Suomen EU-jäsenyyden hyödyt aikaisempaa vähäisemmät

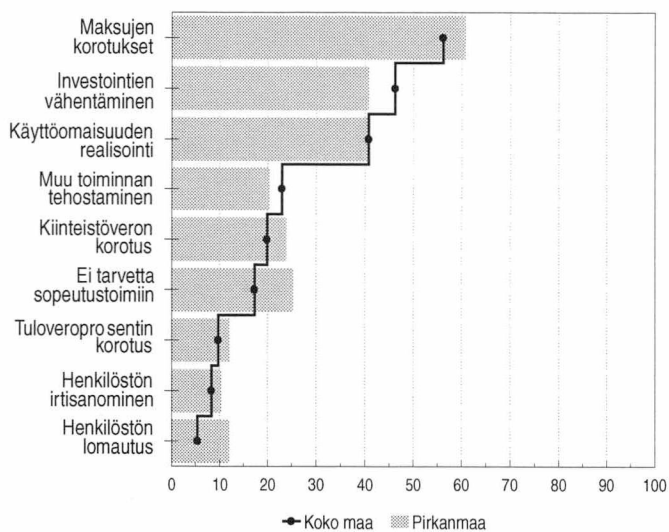
Pirkanmaalla suhtaudutaan aikaisempaa varovaisemmin Suomen EU-jäsenyyteen. Sen vaikutukset ovat vähäisemmät erityisesti kunnan oman toiminnan kannalta. Suurin hyöty jäsenyydestä kohdistuu edelleen elinkeinoelämän kehittämiseen, vaikka senkin osalta toiveet ovat pienimmät keväästä 1995.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

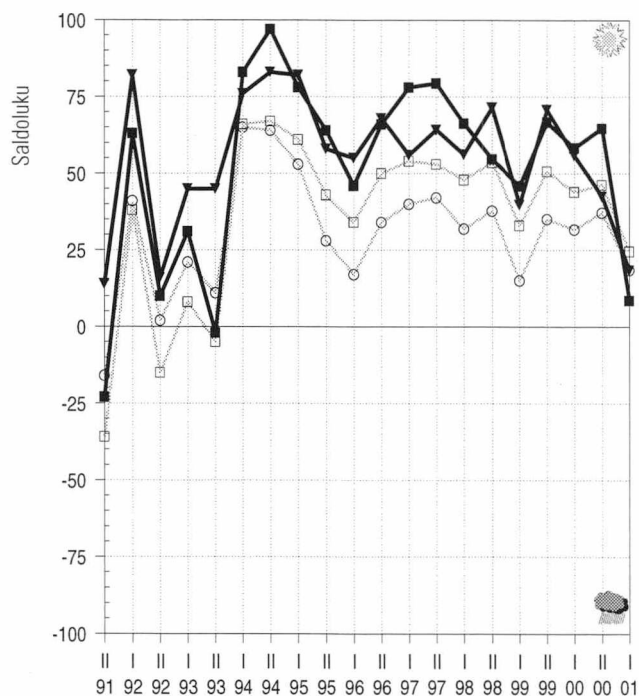
Kunnan tuleva kehitys

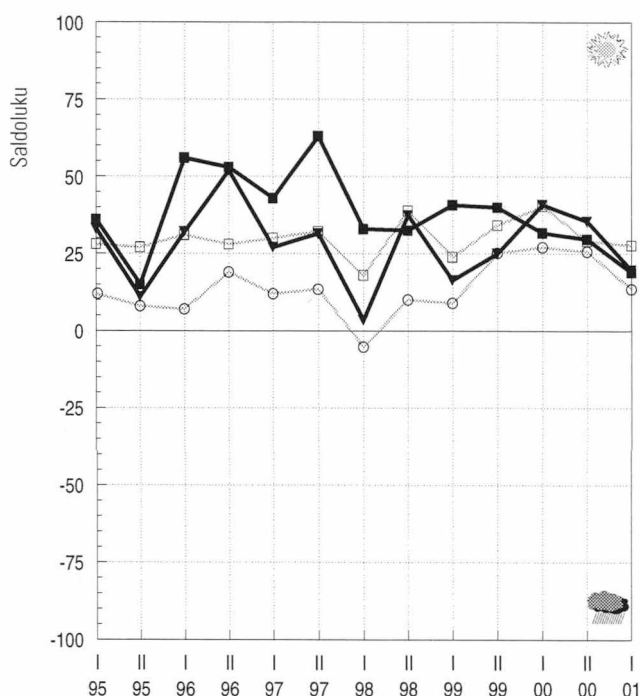
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▲ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Maakunnan yleisestä kehityksestä on eriäviä näkemyksiä. Lahden seudun näkymät ovat synkät. Muualla maakunnassa toiveet paremmasta ovat suurimmat syksystä 1996. Lahden seudun rahoitusongelmat pysyvät suurina lähitulevaisuudessa. Kuntien verotulojen kasvu on vähäistä tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa. Paineet velanottoon kasvavat. Vanhusten hoidon ongelmat lisääntyvät koko maakunnassa, ja terveydenhoidon tilanne heikentyy Lahden seudun ulkopuolella. Elinkeinoelämän edellytykset kohenevat Lahden seudulla. Myönteistä on työttömyyden helpottuminen tänä vuonna, työttömyyden lasku hidastuu vuonna 2002. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa.

Lahden seudulla synkät näkymät, muualla maakunnassa toiveet paremmasta lisääntyneet

Päijät-Hämeen yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen ristiriitaiset. Lahden seudun näkymät ovat synkät, toiveet ovat romahtaneet viime syksystä. Muualla maakunnassa odotukset ovat oleellisesti aikaisempaa paremmat. Viimeksi yhtä valoisat näkymät olivat syksyllä 1996.

Kuntien talous kiristyy – velanotto kasvaa koko maakunnassa

Lahden seudun kuntien rahoitusnäkymät ovat edelleen synkät. Muualla maakunnassa ongelmat ovat vähäisemmät, odotukset ovat parantuneet viime syksystä. Kuntien verotulot kasvavat tänä ja ensi vuonna hitaasti koko maakunnassa. Kuntien kireä talustilanne heijastuu velanottoon, jonka arvioidaan lisääntyvän vuosina 2001–2002 koko maakunnassa. Lahden seudulla kolmannes vastaajista uskoo kuntansa nostavan tuloveroprosenttia ensi vuodelle, ja muualla vastaavat arviot koskevat vuotta 2003.

Lahden seudun talousongelmien tasapainottamiseen joudutaan hakemaan useita eri keinoja

Lahden seudulla joudutaan käyttämään useita eri keinoja kuntien talouden tasapainottamiseksi vuonna 2002. Yleisimmin nostetaan maksuja ja realisoidaan käyttöomaisuutta. Näiden lisäksi kolmannes vastaajista arvioi kuntien turvautuvan tulo- ja kiinteistöveron korotuksiin sekä investointien vähentämiseen. Myös toimintamenoista joudutaan säästämään, muutamissa kunnissa harkitaan henkilöstön irtisanomisia. Lahden seudun ulkopuolella taloutta tasapainotetaan erityisesti realisoimalla käyttöomaisuutta ja vähentämällä investointeja. Myös toimintamenoista

haetaan säästöjä. Kolmannes vastaajista ei näe tarvetta kunnan talouden tasa-painottamiseen. Seuraavan 2–3 vuoden aikana kunnat korottavat maksuja koko maakunnassa. Lahden seudun kunnat vähentävät myös investointeja. Muualla maakunnassa toimintamenoja pyritään supistamaan.

Kuntien päivähoito järjestyksessä

Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestäminen vaikeutuu lähitulevaisuudessa Lahden seudun ulkopuolella. Lahden seudulla varsinkin terveydenhoidon ongelmat näyttävät syksyistä vähäisemmiltä. Kuntien päivähoito on varsin hyvässä kunnossa koko maakunnassa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat parantuneet erityisesti Lahden seudulla. Muualla maakunnassa kuntien kaavoitustilanne on paras syksystä 1991.

Työttömyys helpottaa tänä vuonna, lasku hidastuu vuonna 2002

Päijät-Hämeen työttömyys helpottaa tänä ja ensi vuonna. Vähentyminen hidastuu kuitenkin ensi vuonna koko maakunnassa. Lahden seudulla odotukset ovat selvästi viime syksyistä varovaisemmat.

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin – seutukunnallisten yhteyksien toivotaan lisääntyvän

Kuntien yhteistyönäkymät ovat oleellisesti aikaisempaa paremmat, odotukset ovat suurimmat kevästä 1995. Lähes kaikki vastaajat korostavat seutukunnallisen yhteistoiminnan merkitystä. Lahden seudulla vastaavat odotukset ovat myös yhteistyölle elinkeinoelämän suuntaan. Lahden seudulla kansainväliset yhteydet tiivistyvät lähivuosina. Muualla maakunnassa maakunnallisen yhteistyön toivotaan lisääntyvän.

Lahden seudun investointikehitys heikentyy vuonna 2002

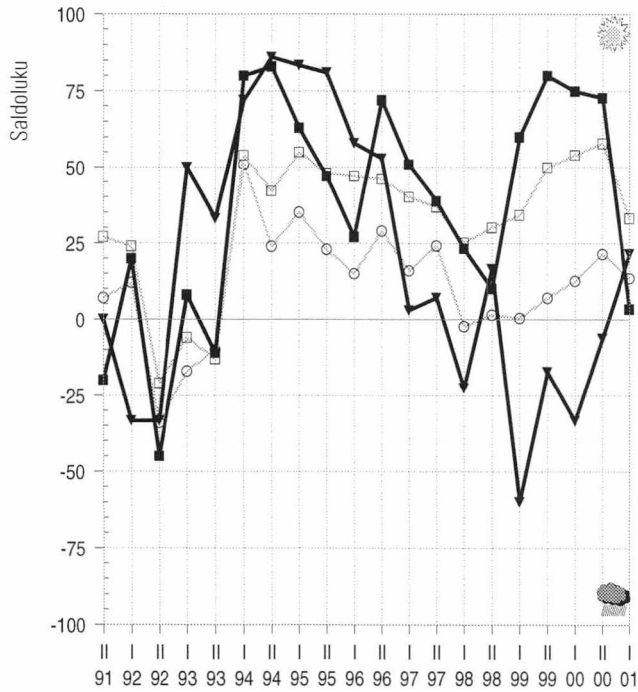
Päijät-Hämeen investointinäkymät ovat heikentyneet viime syksystä. Rakentaminen vilkastuu Lahden seudulla, mikä lisäksi teollisuudessa on pieniä kasvuodotuksia tänä vuonna. Muualla maakunnassa maatalouden ja teollisuuden investoinnit vähenevät selvästi, muutoin investointien arvioidaan pysyvän viimevuotisella tasolla. Vuonna 2002 investointikehitys heikentyy selvästi Lahden seudulla, jossa investointien arvioidaan vähenevän kaikilla toimialoilla. Lahden seudun ulkopuolella rakentaminen vilkastuu selvästi tämänvuotisesta tasosta. Myös kaupan ja palvelujen investointien odotetaan lisääntyvän.

Lahden seudun elinkeinoelämä hyötyy Suomen EU-jäsenyydestä

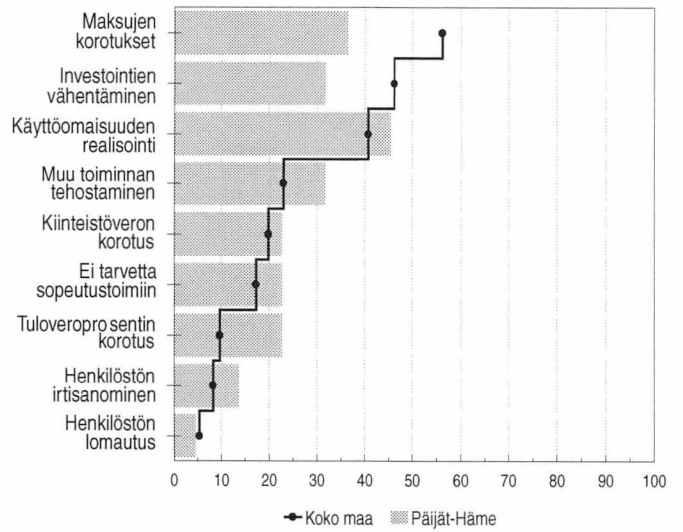
Suomen EU-jäsenyys vaikuttaa myönteisesti elinkeinoelämän kehittämiseen Lahden seudulla. Toiveet ovat selvästi suuremmat kuin muualla maakunnassa. Sen sijaan kunnan oman toiminnan osalta odotukset ovat pienentyneet Lahden seudulla, mutta lisääntyneet muualla maakunnassa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

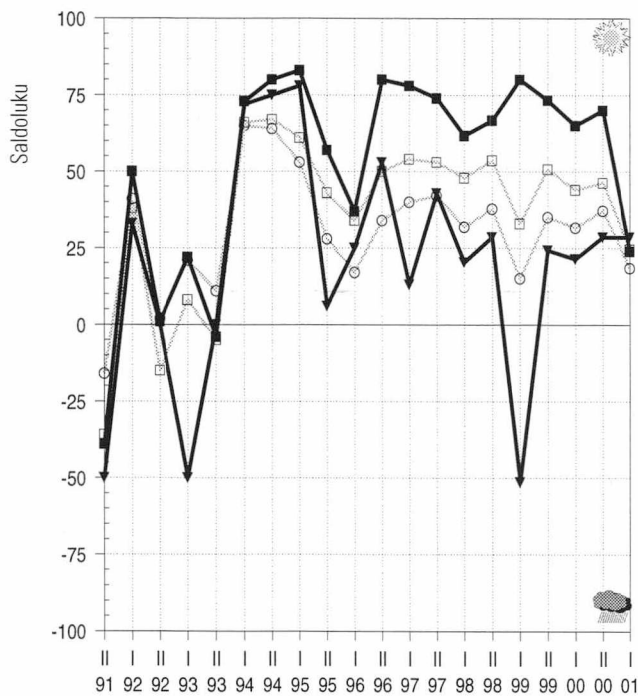
Kunnan tuleva kehitys

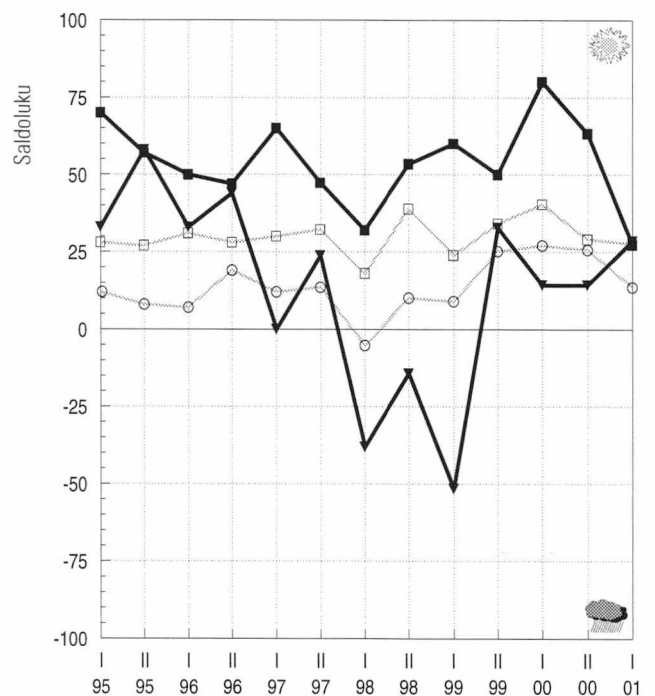
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Kymenlaakso

Kymenlaakson kehitysnäkymät ovat eriytyneet. Keskusseutujen ulkopuolella toiveet ovat valoisimpia koko maassa, keskusseuduilla ne ovat oleellisesti vähäisemmät. Kuntien päättäjät ovat huolestuneet kuntien talouskehityksestä. Keskusseuduilla verotulokehitys heikkenee ja ne saattavat jopa vähentyä vuonna 2002. Samaan aikaan velanottoa joudutaan lisäämään. Keskusseutujen ulkopuolella näkymät ovat täysin erilaiset. Siellä verotulojen arvioidaan kasvavan nopeasti vuosina 2001-2002. Kunnat pystyvät myös vähentämään velkaansa. Veroprocentin korotuksiin ei myöskään ole tarvetta. Keskusseuduilla vanhuksen hoidon ja terveydenhoidon tilanne on maan huonoimpia. Kymenlaakson työttömyys helpottaa tänä vuonna koko maakunnassa, mutta lasku pysähtyy kuitenkin vuonna 2002. Keskusseutujen yhteistyöedellytykset ovat heikentyneet. Muualla maakunnassa toiveet ovat selvästi suuremmat.

Keskusseutujen kehitys heikkenee, muualla maakunnassa toiveet valoisimpia koko maassa

Kymenlaakson yleinen kehitys on ristiriitainen. Keskusseuduilla toiveet paremmasta ovat vähentyneet viime syksystä. Muualla maakunnassa odotukset ovat valoisimpia koko maassa; näkymät ovat parhaimmat keväästä 1993.

Kuntien rahoitusnäkymät heikentyneet keskusseuduilla

Kuntien rahoitusnäkymät ovat heikentyneet viime syksystä koko maakunnassa, ja ongelmien arvioidaan lisääntyvän erityisesti keskusseuduilla. Siellä kuntien verotulojen kasvu hidastuu tänä vuonna ja vähenee selvästi vuonna 2002. Kuntien talouden kiristymisen uskotaan merkitsevän velanoton lisääntymistä. Myös paineet tuloveroprocentin korotuksiin lisääntyvät. Keskusseutujen ulkopuolella talouskehitys ei ole yhtä synkkä kuin keskusseuduilla. Kuntien verotulojen uskotaan kasvavan nopeasti vuosina 2001-2002. Toiveet ovat suurimpia koko maassa. Kuntien odotetaan vähentävän velkaansa varsinkin vuonna 2002. Yksikään vastaajista ei usko kuntansa nostavan tuloveroprocentiaan vuodelle 2002 tai 2003.

Keskusseuduilla tuloverotusta joudutaan kiristämään lähivuosina

Kymenlaakson keskusseuduilla kunnat tasapainottavat talouttaan tänä vuonna erityisesti nostamalla maksuja ja realisoimalla käyttöomaisuuttaan. Kolmannes vastaajista arvioi kuntansa myös korottavan tuloveroprocenttia ja vähentävän investointeja. Muualla maakunnassa toimenpiteet ovat samantyyppiset, mutta verotuksen kiristämiseen suhtaudutaan selvästi kielteisemmin. Seuraavan 2-3 vuoden aikana verotusta joudutaan kiristämään koko maakunnassa. Keskusseuduilla painopiste on tuloverotuksen korotuksissa, muualla

maakunnassa nostetaan lähinnä kiinteistöveroja. Muutoin tasapainotustoimenpiteet ovat samansuuntaiset kuin tänä vuonna. Keskusseutujen ulkopuolella käyttöomaisuuden myynnin arvioidaan kuitenkin vähenevän vuodesta 2002.

Keskusseuduilla ongelmia sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä

Keskusseuduilla kuntien talouden kiristyminen heijastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen. Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon tilanne on maan huonoimpia. Ongelmien arvioidaan lisääntyvän useimmissa kunnissa lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa näkymät ovat paremmat ja varsinkin päivähoidon järjestämisedellytykset ovat nyt myönteiset. Elinkeinoelämän kehittämissä näkymät ovat ristiriitaiset. Keskusseuduilla ongelmien arvioidaan lisääntyvän. Muualla maakunnassa ne ovat poistumassa lähitulevaisuudessa. Kuntien kaavoitustilanne on hyvä koko maakunnassa.

Työllisyyskehitys heikentyy vuonna 2002

Kymenlaakson työttömyys helpottaa tänä vuonna koko maakunnassa. Työllisyyskehitys heikentyy vuonna 2002. Työttömyyden ei uskota juurikaan alenevan, odotukset ovat selvästi syksyistä varovaisemmat.

Kuntien yhteistyöedellytykset heikentyneet keskusseuduilla

Keskuskuntien yhteistyönäkymät ovat synkät, ongelmien arvioidaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa yhteistyö sujuu hyvin. Näissä kunnissa korostetaan erityisesti kansainvälisiä ja seutukunnallisia yhteyksiä. Sen sijaan yhteistyö valtionhallinnon kanssa on aikaisempaa vähäisempää. Keskusseuduilla pyritään tiivistämään seutukunnallista yhteistoimintaa.

Rakentaminen vilkastuu ensi vuonna koko maakunnassa

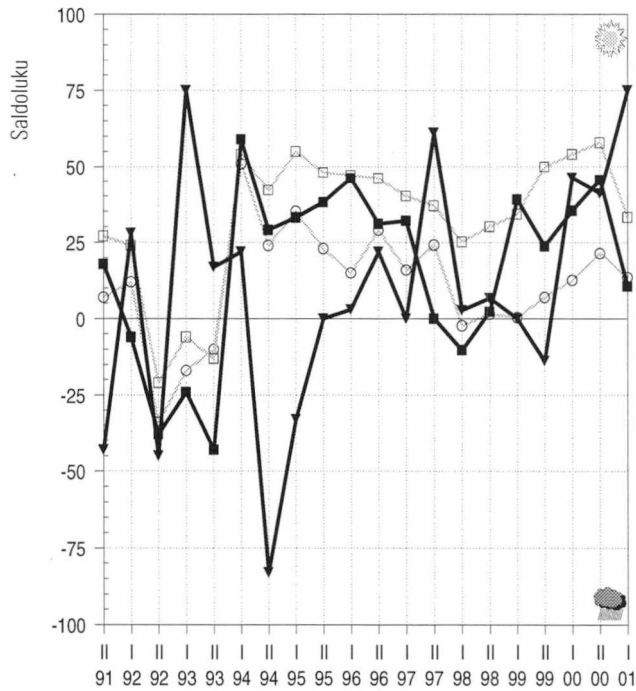
Keskusseutujen investointinäkymät ovat syksyistä huonommat. Investointien arvioidaan vähenevän tänä vuonna, vain teollisuudessa niiden odotetaan pysyvän ennallaan. Keskusseutujen ulkopuolella teollisuuden investoinnit lisääntyvät vuonna 2001. Vuonna 2002 rakentaminen vilkastuu koko maakunnassa. Muutoin investoinnit pysyvät suunnilleen tämänvuotisella tasolla.

Keskusseutujen ulkopuolella arviot Suomen EU-jäsenyyden vaikutuksista erittäin myönteisiä

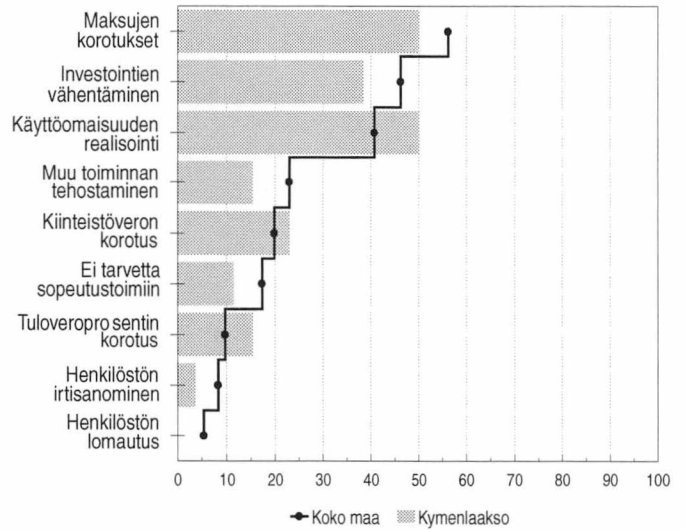
Kymenlaakson päättäjät arvioivat aikaisempaa myönteisemmin Suomen EU-jäsenyyden vaikutuksia omassa maakunnassa. Varsinkin keskusseutujen ulkopuolella toiveet ovat lisääntyneet. Siellä lähes kaikki vastaajat odottavat jäsenyyden hyödyttävän elinkeinoelämän kehittämistä. Myös kuntien oman toiminnan kannalta arviot ovat myönteisimpiä koko maassa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

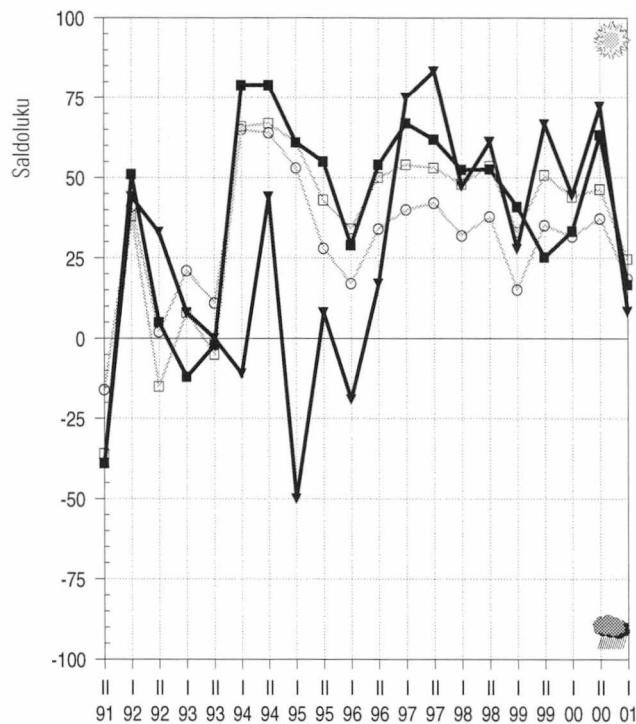
Kunnan tuleva kehitys

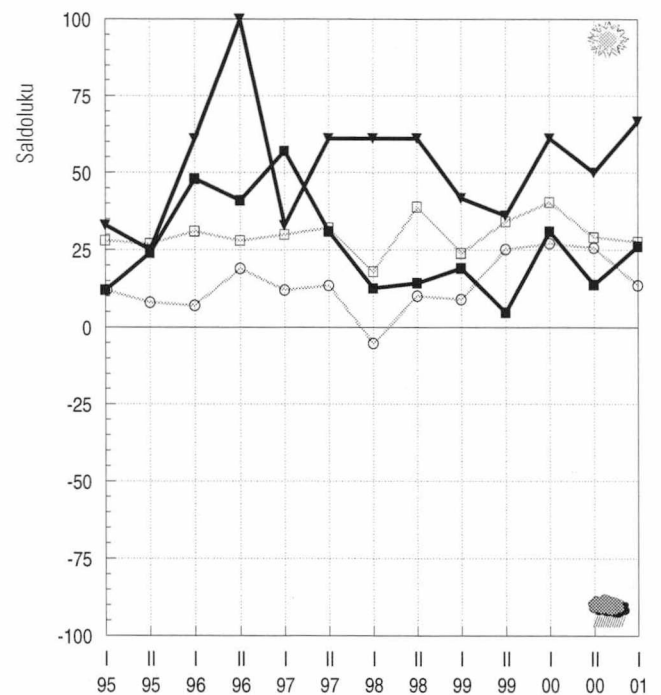
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Etelä-Karjala

Lappeenrannan seudun yleiset kehitysnäkymät ovat valoisimmat koko maassa. Muualla maakunnassa kehitys on aikaisempaa heikompi. Kuntien rahoitusnäkymät ovat ristiriitaiset. Lappeenrannan seudulla rahoitusongelmat ovat vähäisimpiä koko maassa. Siellä verotulot kasvavat ripeästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa rahoitusongelmat lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Vaikeuksia aiheuttaa osaltaan verotulojen heikko kehitys, niiden arvioidaan vähenevän ensi vuonna. Lappeenrannan seudun ulkopuolella vanhusten hoidon järjestäminen vaikeutuu. Keskusseudulla ongelmia on lähinnä terveydenhoidossa. Lappeenrannan seudun työllisyyskehitys on maan valoisin; työttömyys alenee selvästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyyden odotetaan kasvavan vuonna 2002. Lappeenrannan seudun yhteistyö sujuu huonosti, muualla maakunnassa toiveet ovat oleellisesti suuremmat.

Lappeenrannan seudun kehitysnäkymät valoisimmat koko maassa, muualla maakunnassa odotukset maan synkimpiä

Etelä-Karjalan kehitys näyttää eriytyneet. Lappeenrannan seudulla toiveet paremmasta ovat suurimmat koko maassa, kaikki vastaajat arvioivat kehityksen paranevan. Muualla maakunnassa kehityksen arvioidaan heikentyvän lähitulevaisuudessa, toiveet ovat synkimpiä koko maassa.

Lappeenrannan seudun kuntien rahoitustilanne myönteisimpiä koko maassa

Etelä-Karjalan kuntien rahoitusnäkymät ovat ristiriitaiset. Lappeenrannan seudulla rahoitusongelmat ovat helpotaneet viime syksystä, ja toiveet ovat valoisimpia koko maassa. Muualla maakunnassa taloustilanne näyttää edelleen huonolta. Lappeenrannan seudun kuntien verotulot kasvavat nopeasti tänä ja ensi vuonna, mutta ne joutuvat kuitenkin ottamaan lisää velkaa molempina vuosina. Sen sijaan verotuksen kiristämiseen suhtaudutaan kielteisesti. Lappeenrannan seudun ulkopuolella kuntien verotulojen arvioidaan vähenevän ensi vuonna. Velanotto lisääntyy hieman vuosina 2001–2002. Puolet vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuodelle 2003.

Verotus kiristyy ensi vuoden jälkeen koko maakunnassa

Lappeenrannan seudulla lähes 3/4 vastaajista arvioi kuntansa nostavan maksuja tasapainottaessaan talouttaan vuonna 2002. Myös käyttöomaisuutta joudutaan realisoimaan. Muut toimet ovat harvinaisempia. Lappeenrannan seudun ulkopuolella investointien vähentäminen on yleisempää kuin keskusseudulla. Seuraavan 2–3 vuoden aikana verotusta joudutaan kiristämään koko maakunnassa. Kuntien odotetaan nostavan sekä tulovero- että kiinteistö-

veroprosentteja. Yleisimpiä keinoja tasapainottaa kuntien taloutta ovat kuitenkin edelleen maksujen korotukset ja investointien vähentäminen. Käyttöomaisuuden myynti on vähäisempää kuin vuonna 2002.

Lappeenrannan seudulla ongelmia terveydenhoidon järjestämisessä

Lappeenrannan seudulla erityisesti terveydenhoidon järjestäminen on vaikeutunut viime syksystä. Muualla maakunnassa myös vanhusten hoidon ongelmat ovat lisääntyneet. Lappeenrannan seudulla elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat heikentyneet viime syksystä. Muualla maakunnassa koulutoiden ongelmat lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Kunnallistekniikka askarruttaa kuntien päättäjiä koko maakunnassa.

Lappeenrannan seudun työllisyyskehitys on valoisin koko maassa, muualla maakunnassa työttömyys saattaa kasvaa vuonna 2002

Lappeenrannan seudun työllisyyskehitys on paras koko maassa. Työttömyys alenee selvästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa kehitys on huonompi. Työttömyys alenee hitaasti tänä vuonna, lisäksi sen uskotaan lisääntyvän vuonna 2002. Odotukset ovat synkimmät syksystä 1991.

Kuntien yhteistyönäkymät valoisat Lappeenrannan seudun ulkopuolella

Kuntien yhteistyönäkymät ovat ristiriitaiset. Lappeenrannan seudulla toiveet ovat synkimmät syksystä 1991. Muualla maakunnassa yhteistyö sujuu erittäin hyvin. Lähes kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän lähitulevaisuudessa. Lappeenrannan seudun ulkopuolella korostetaan myös maakunnallista yhteistoimintaa. Lappeenrannan seudulla halutaan tiivistää suhteita elinkeinoelämään.

Rakentaminen vilkastuu Lappeenrannan seudulla

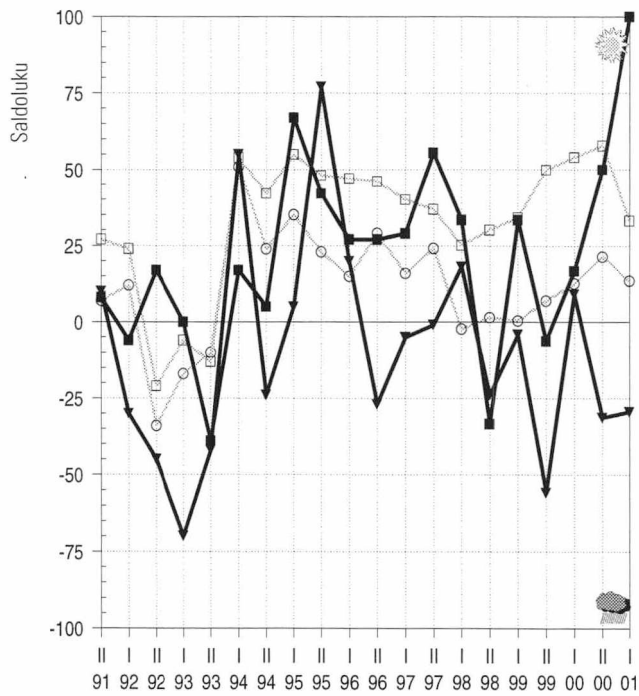
Lappeenrannan seudun investointikehitys on oleellisesti parempi kuin syksyllä. Tänä ja ensi vuonna asuntorakentaminen vilkastuu selvästi, mutta myös teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen investointien odotetaan kasvavan. Lappeenrannan seudun ulkopuolella investointien ei uskota lisääntyvän tänä vuonna, ja ensi vuonna niiden arvioidaan vähenevän kaikilla toimialoilla.

Odotukset Suomen EU-jäsenyyden hyödyistä pienentyneet viime syksystä

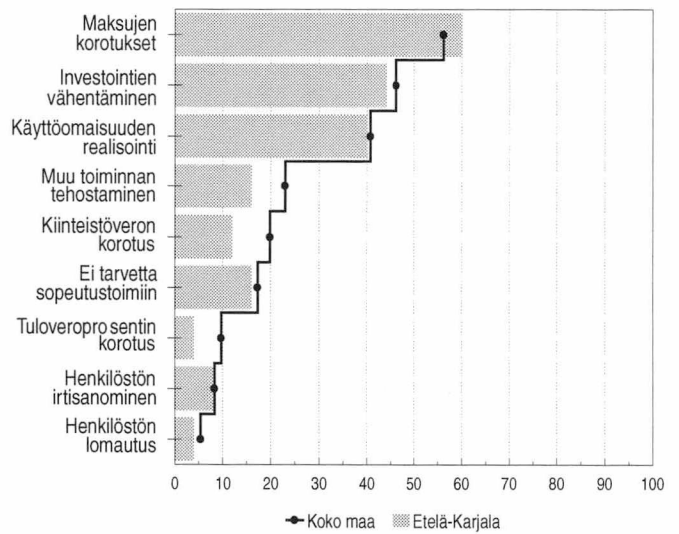
Etelä-Karjalassa suhtaudutaan selvästi aikaisempaa kielteisemmin Suomen EU-jäsenyyteen. Vaikutukset ovat myönteiset lähinnä elinkeinoelämän kehittymisen kannalta. Lappeenrannan seudun ulkopuolella jäsenyyden uskotaan vaikuttavan kielteisesti kuntien omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

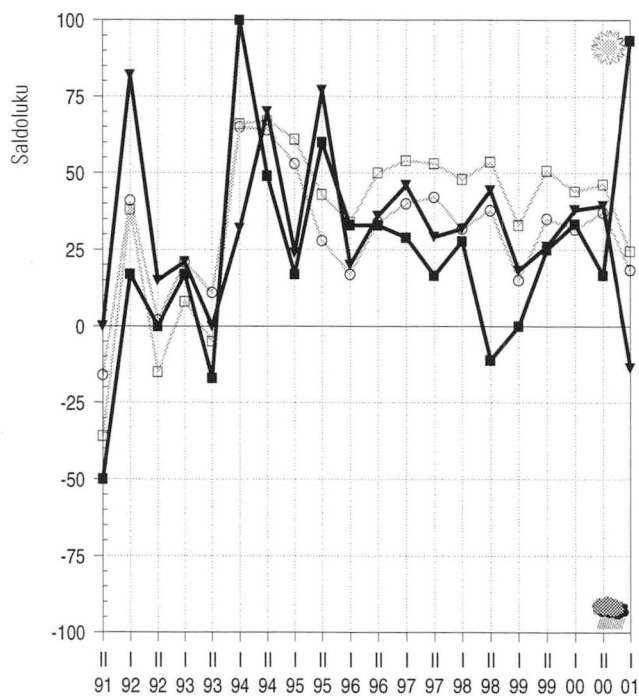
Kunnan tuleva kehitys

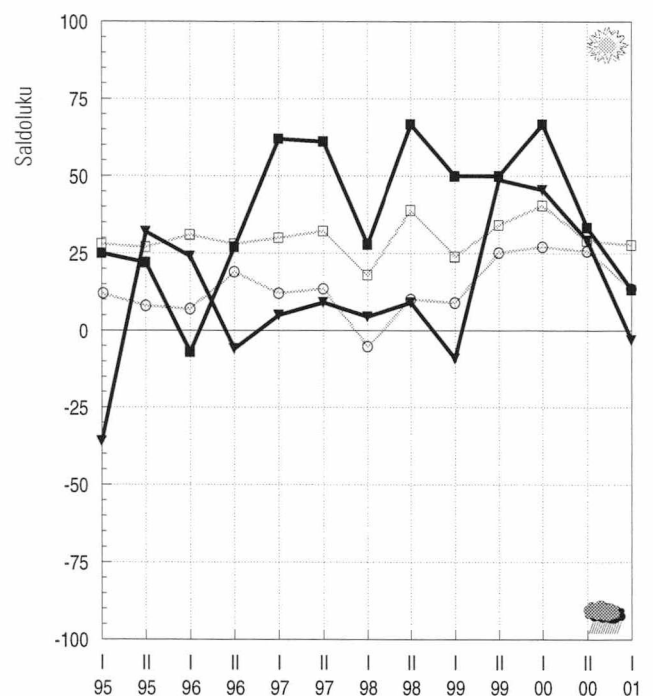
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Etelä-Savossa kehityserot keskusseudun ja muiden kuntien välillä ovat kaventuneet. Mikkelin seudun kehityksen odotetaan paranevan lähivuosina. Muualla maakunnassa näkemykset ovat varovaisemmat, mutta toiveet paremmasta ovat kasvaneet oleellisesti syksystä. Kuntien rahoitustilanne on edelleen vaikea. Mikkelin seudun ulkopuolella ongelmana on verotulojen huono kehitys, niiden arvioidaan vähenevän vuosina 2001–2002. Mikkelin seudulla verotulojen odotetaan lisääntyvän selvästi tänä vuonna, mutta kasvu pysähtyy vuonna 2002. Kuntien velanoton arvioidaan lisääntyvän koko maakunnassa vuosina 2001–2002. Mikkelin seudulla on suuria ongelmia sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä. Muualla maakunnassa kuntien päivähoito näyttää olevan kunnossa. Mikkelin seudun työttömyys helpottaa tänä vuonna, lasku hidastuu vuonna 2002. Muualla maakunnassa työttömyyden arvioidaan laskevan lähinnä vuonna 2002. Etelä-Savon yhteistyönäkymät ovat ristiriitaiset. Mikkelin seudun ulkopuolella toiveet ovat lisääntyneet viime syksystä. Muualla maakunnassa kuntien yhteistyö sujuu aikaisempaa huonommin. Rakentaminen vilkastuu tänä vuonna koko maakunnassa, Mikkelin seudun ulkopuolella toiveet ovat selvästi suuremmat kuin syksyllä. Mikkelin seudulla myös teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen investoinnit lisääntyvät. Vuonna 2002 investointikehitys heikentyy myös Mikkelin seudulla, jossa investointien kasvun arvioidaan pysähtyvän.

Mikkelin seudun ulkopuolella viime syksyn synkät odotukset ovat vaihtuneet valoisammiksi

Etelä-Savossa kehityserot keskusseudun ja muiden kuntien välillä ovat kaventuneet. Näkymät ovat kuitenkin edelleen varsin erilaiset. Mikkelin seudun kehityksen odotetaan paranevan lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa näkemykset ovat varovaisemmat, mutta toiveet ovat oleellisesti valoisammat kuin viime syksynä.

Verotulot pienenevät Mikkelin seudun ulkopuolella

Etelä-Savon kuntien rahoitustilanne on edelleen heikko. Mikkelin seudun ulkopuolella ongelmana on verotulojen huono kehitys, niiden arvioidaan vähenevän useimmissa kunnissa tänä ja ensi vuonna. Mikkelin seudulla verotulojen odotetaan lisääntyvän selvästi tänä vuonna, mutta kasvu pysähtyy vuonna 2002. Kireä rahoitustilanne heijastuu kuntien velanottoon, velan arvioidaan lisääntyvän koko maakunnassa vuosina 2001–2002. Myös paineet veroprosenttien korotuksiin lisääntyvät. Mikkelin seudulla lähes puolet vastaajista uskoo kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuodelle 2002. Muualla maakunnassa neljännes ennakoii korotuksia vuodelle 2002 tai 2003.

Etelä-Savossa joudutaan käyttämään useita keinoja kuntien talouden saamiseksi tasapainoon

Mikkelin seudulla joudutaan käyttämään useita keinoja talouden saamiseksi tasapainoon vuonna 2002. Siellä 2/3 vastaajista arvioi kuntansa nostavan

maksuja. Kolmannes odottaa kuntansa kiristävän verotusta, vähentävän investointeja tai realisoivan käyttöomaisuutta. Mikkelin seudun ulkopuolella näkymät ovat muutoin samanlaiset, mutta näiden lisäksi säästöjä haetaan myös toimintamenoista. Vuoden 2002 jälkeen kuntatalouksien tasapainotustarpeen uskotaan pysyvät ennallaan. Käyttöomaisuuden myynti näyttää kuitenkin vähenevän.

Mikkelin seudulla vaikeuksia sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä

Mikkelin seudulla on suuria ongelmia sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä. Tilanne on selvästi aikaisempaa huonompi. Muualla maakunnassa kuntien päivähoito näyttää olevan kunnossa. Kuntien kaavoitustilanne on hyvä Mikkelin seudun ulkopuolella.

Mikkelin seudulla työttömyys alenee tänä vuonna

Mikkelin seudun työttömyys helpottaa tänä vuonna, lasku hidastuu vuonna 2002. Muualla maakunnassa työttömyyden arvioidaan pysyä ennallaan tänä vuonna ja laskevan hieman vuonna 2002.

Mikkelin seudun ulkopuolella yhteistyö sujuu hyvin, keskusseudulla ongelmia

Etelä-Savon yhteistyönäkymät ovat ristiriitaiset. Mikkelin seudun ulkopuolella toiveet ovat lisääntyneet viime syksystä. Keskusseudulla kuntien yhteistyö sujuu aikaisempaa huonommin. Kuntien päättäjät korostavat seutukunnallisen yhteistyön merkitystä.

Myös suhteita elinkeinoelämään halutaan tiivistää. Mikkelin seudun ulkopuolella odotukset ovat selvästi suuremmat kuin syksyllä. Näissä kunnissa yhteysien valtionhallintoon uskotaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa.

Rakentamisen investoinnit lisääntyvät tänä vuonna koko maakunnassa

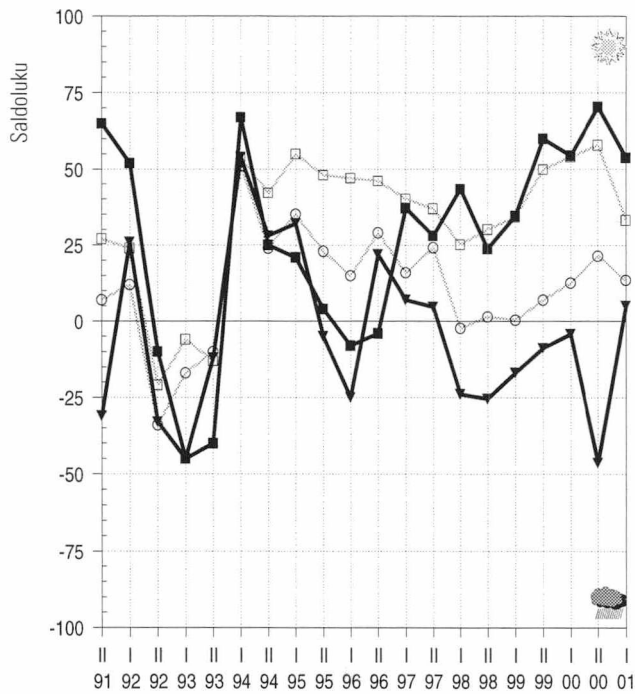
Rakentaminen vilkastuu tänä vuonna koko maakunnassa. Mikkelin seudun ulkopuolella toiveet ovat selvästi suuremmat kuin syksyllä. Mikkelin seudulla myös teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen investoinnit lisääntyvät. Vuonna 2002 investointikehitys heikentyy myös Mikkelin seudulla, jossa investointien kasvun arvioidaan pysähtyvän. Muualla maakunnassa rakentamisen sekä kaupan ja palvelujen investoinnit saattavat kasvaa jonkin verran tämänvuotisesta tasosta.

Mikkelin seutu hyötyy Suomen EU-jäsenyydestä

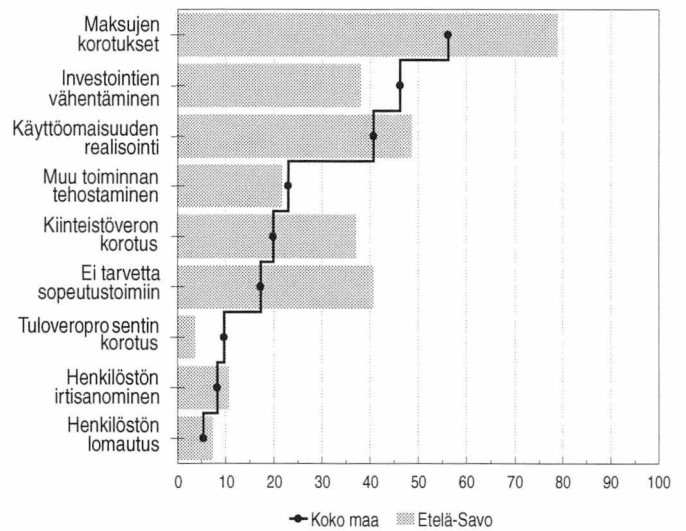
Mikkelin seudulla suhtaudutaan edelleen erittäin myönteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Toiveet ovat lisääntyneet erityisesti kunnan oman toiminnan osalta. Muualla maakunnassa odotukset ovat selvästi vähäisemmät. Varsinkin kunnan toiminnassa hyötyjen arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

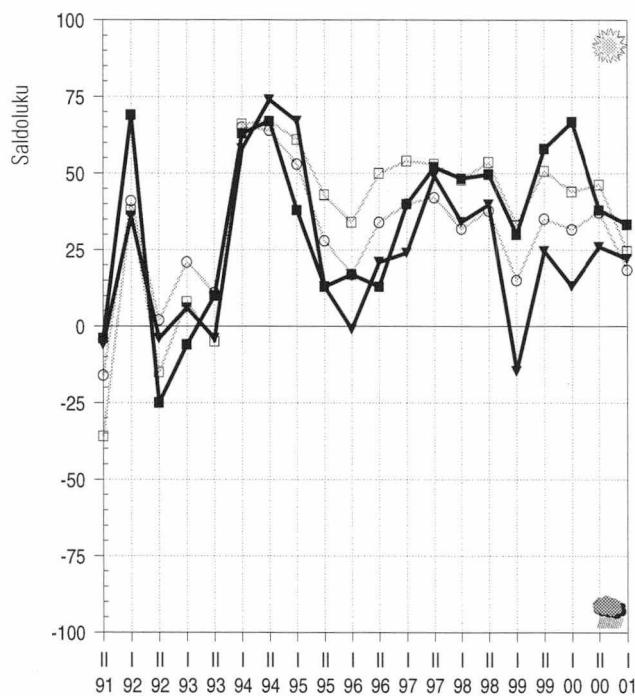
Kunnan tuleva kehitys

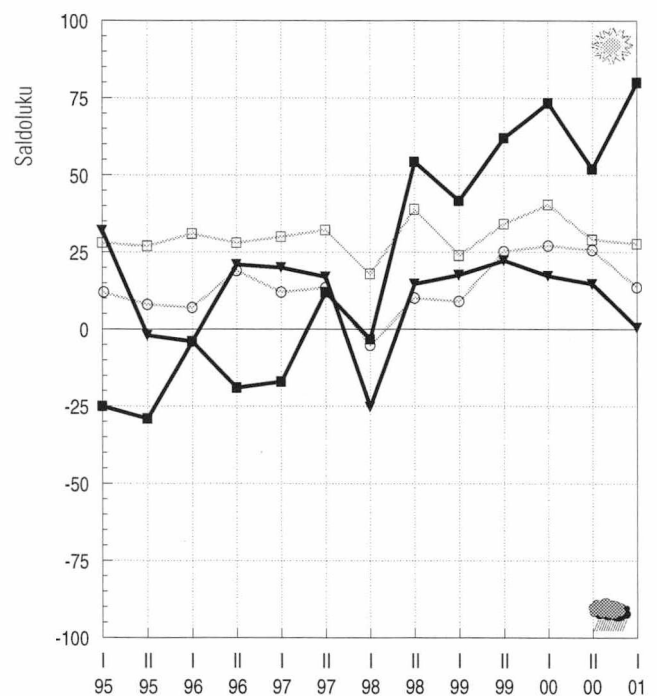
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▲ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Pohjois-Savo

Pohjois-Savon yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen valoisat. Kuopion seudulla toiveet paremmasta ovat suurimpia koko maassa. Muualla maakunnassa toiveet ovat varovaisemmat. Päätäjiä huolestuttaa kuitenkin kuntien rahoitusongelmien kasvu. Kuopion seudun kuntia helpottaa verotulojen kasvu vuosina 2001–2002. Sen sijaan muissa kunnissa verotulot vähenevät molempina vuosina. Pohjois-Savon kuntien taloutta tasapainotetaan ensi vuonna erityisesti korottamalla maksuja, mutta myös realisoimalla käyttömaksuista ja vähentämällä investointeja. Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon ongelmat lisääntyvät Kuopion seudun ulkopuolella. Kuopion seudulla vaikeuksia on lähinnä vanhusten hoidon järjestämisessä. Kuntien päivähoitotilanne on kunnossa koko maakunnassa. Kuopion seudulla työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyyden aleneminen hidastuu vuonna 2002. Kuntien yhteistyönäkymät ovat edelleen ristiriitaiset. Kuopion seudulla toiveet ovat valoisat, mutta muualla maakunnassa yhteistyö sujuu huonommin. Kunnissa korostetaan erityisesti seutukunnallista yhteistyötä. Kuopion seudulla asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana tänä ja ensi vuonna.

Kuopion seudun kehityksen odotetaan paranevan lähitulevaisuudessa

Pohjois-Savon yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen myönteiset. Kuopion seudulla toiveet ovat valoisimpia koko maassa. Muualla maakunnassa toiveet ovat varovaisemmat, siellä kuntien kehitysodotukset ovat heikentyneet hieman viime syksystä.

Kuntien taloustilanne pysyy kireänä

Pohjois-Savon kuntien rahoitusasema on edelleen vaikea. Kuopion seudun kuntien tilannetta helpottaa kuitenkin verotulojen kasvu, jonka arvioidaan jatkuvan tänä ja ensi vuonna. Muissa kunnissa kehitys on huonompi, verotulot vähenevät molempina vuosina. Näissä kunnissa velanotto lisääntyy vuosina 2001–2002. Kuopion seudulla neljännes vastaajista arvioi kuntansa korottavan tuloveroprosenttia vuodelle 2002. Muualla maakunnassa vastaavat odotukset ovat vuodelle 2003.

Kuopion seudun ulkopuolella säästöjä haetaan toimintamenoista

Pohjois-Savon kuntien taloutta tasapainotetaan ensi vuonna erityisesti korottamalla maksuja, mutta myös realisoimalla käyttömaksuista ja vähentämällä investointeja. Kuopion seudulla verotuksen kiristäminen on hieman yleisempää kuin muualla maakunnassa. Keskusseudun ulkopuolella toimintamenoja joudutaan vähentämään. Seuraavan 2–3 vuoden aikana Kuopion seudulla käyttömaksuuden myynnin ja investointien vähentämisen merkitys talouden tasapainotuksessa supistuu. Sen sijaan kunnat joutuvat entistä useammin harkitsemaan verotuksen kiristämistä. Kuopion seudun ulkopuolella myös veroratkaisut yleistyvät. Lisäksi säästöjä joudutaan hakemaan henkilöstömenoista ja muista toimintamenoista.

Vanhusten hoidon järjestämisessä ongelmia koko maakunnassa

Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon ongelmat lisääntyvät Kuopion seudun ulkopuolella. Kuopion seudulla vaikeuksia on lähinnä vanhusten hoidon järjestämisessä. Kuntien päivähoitotilanne on valoisiin syksystä 1991. Kuopion seudun asumistilanne on hyvä, ja myös kaavoituksen ja kunnallistekniikan tilanne on parantunut viime syksystä.

Työttömyys helpottaa tänä vuonna koko maakunnassa

Kuopion seudulla työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna. Työllisyyden kehitysodotukset ovat kuitenkin hieman varovaisemmat kuin syksyllä. Kuopion seudun ulkopuolella työllisyyskehitys on myönteistä tänä vuonna, mutta työttömyyden lasku hidastuu vuonna 2002.

Kuopion seudun kuntien yhteistyö sujuu hyvin

Kuntien yhteistyönäkymät ovat edelleen ristiriitaiset. Kuopion seudulla toiveet ovat valoisat, muualla maakunnassa yhteistyö sujuu huonommin. Kuopion seudulla korostetaan erityisesti seutukunnallista yhteistyötä ja suhteita elinkeinoelämään. Myös kansainvälisten yhteyksien odotetaan tiivistyvän. Kuopion seudun ulkopuolella seutukunnallinen yhteistyö lisääntyy lähitulevaisuudessa.

Rakentaminen vilkastuu Kuopion seudulla

Kuopion seudulla asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana tänä vuonna. Myös teollisuuden investoinnit lisääntyvät. Kaupan ja palvelujen kasvu on vähäisempää. Ensi vuonna rakentaminen lisääntyy edelleen, mutta sen sijaan teollisuuden investoinnit vähenevät. Kuo-

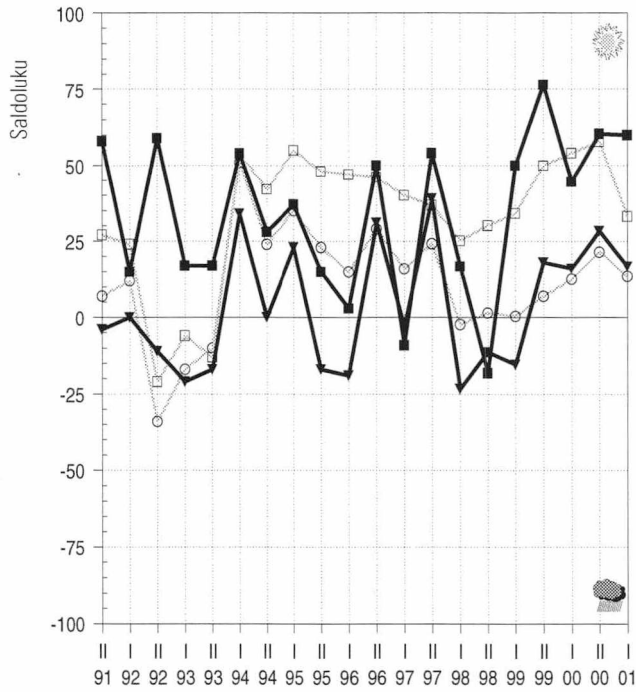
pion seudun ulkopuolella investointikehitys on heikompaa. Tänä vuonna investointien kasvu pysähtyy kokonaan. Ensi vuonna niiden arvioidaan kasvavan ainoastaan teollisuudessa.

Kuopion seudulla toiveet Suomen EU-jäsenyydestä oleellisesti aikaisempaa pienemmät

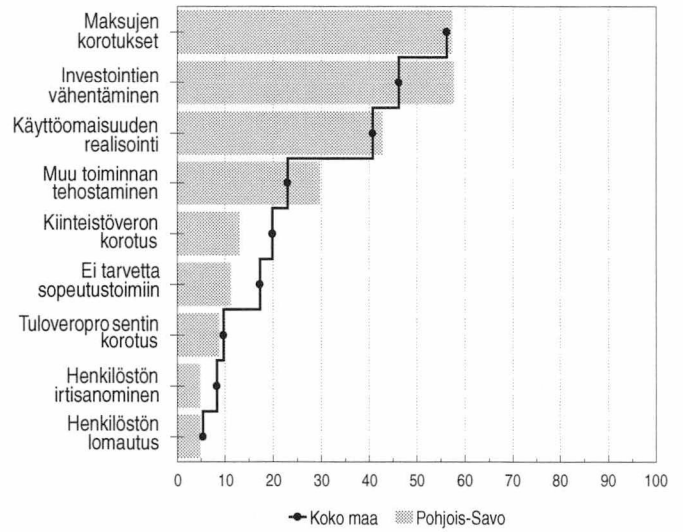
Kuopion seudulla suhtaudutaan oleellisesti aikaisempaa kielteisemmin Suomen EU-jäsenyyteen. Elinkeinoelämän kannalta sen hyödyt arvioidaan vähäisimmiksi keväästä 1996, kunnan omaan toimintaan jäsenyys saattaa vaikuttaa jopa kielteisesti. Kuopion seudun ulkopuolella toiveet ovat suuremmat. Jäsenyyden arvioidaan hyödyttävän erityisesti elinkeinoelämän kehittämistä.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

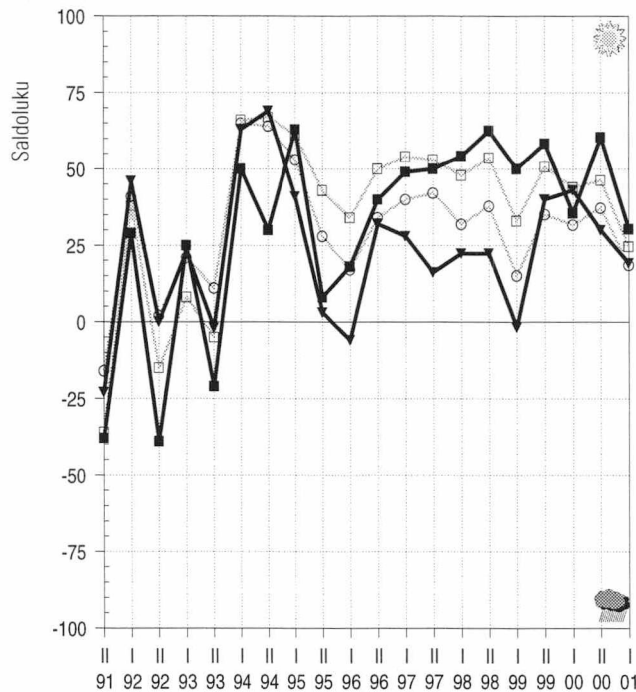
Kunnan tuleva kehitys

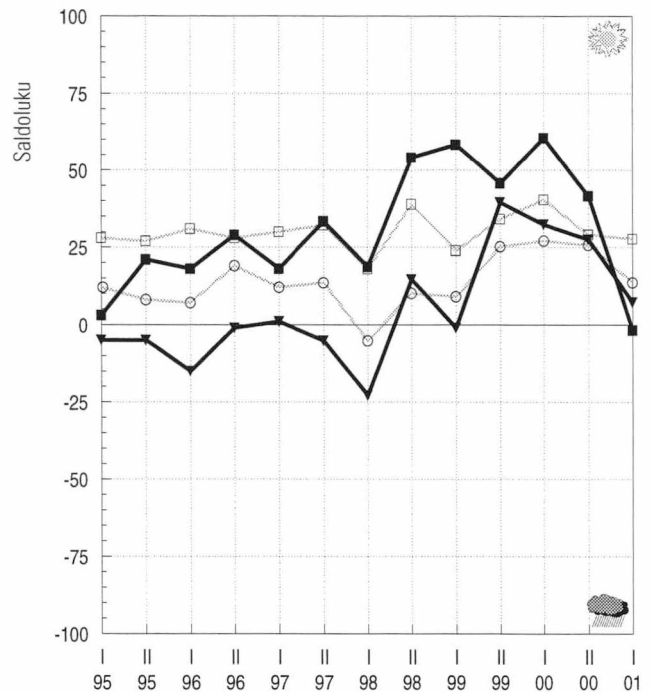
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Pohjois-Karjala

Pohjois-Karjalan yleiset kehitysnäkymät ovat selvästi aikaisempaa huonommat. Joensuun seudun ulkopuolella näkymät olivat synkät jo syksyllä, mutta nyt myös Joensuun seudun kehitys heikentyy. Kuntien rahoitusasema on vaikea. Varsinkin Joensuun seudulla odotukset ovat synkentyneet. Siellä kuntien verotulojen arvioidaan vähenevän vuonna 2002. Joensuun seudun ulkopuolella verotulot pienenevät myös tänä vuonna. Kuntien velanotto lisääntyy vuosina 2001–2002. Pohjois-Karjalan kunnat joutuvat käyttämään useita keinoja saadakseen taloutensa tasapainoon vuonna 2002, mutta useimmiten kunnat nostavat maksuja ja vähentävät investointeja. Pohjois-Karjalan kunnissa on ongelmia vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestämisessä, sen sijaan kuntien päivähoito on hyvässä kunnossa. Joensuun työllisyyskehitys on heikentynyt. Työttömyyden uskotaan kasvavan vuonna 2002. Muualla maakunnassa työttömyys alenee molempina vuosina. Joensuun seudulla kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Siellä kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa toiveet yhteistyöstä ovat selvästi vähäisemmät. Pohjois-Karjalan investointikehitys on selvästi aikaisempaa huonompi. Joensuun seudulla investoinnit vähenevät, vain asuntorakentamisessa on pieniä kasvuodotuksia. Joensuun seudun ulkopuolella investoinnit pysyvät suunnilleen viimevuotisella tasolla, vain teollisuuden investointien arvioidaan kasvavan.

Pohjois-Karjalan kehitys Lapin ohella huonointa koko maassa

Pohjois-Karjalan yleiset kehitysnäkymät ovat selvästi aikaisempaa huonommat. Joensuun seudun ulkopuolella näkymät olivat synkät jo syksyllä, mutta nyt myös Joensuun seudun kehitys heikentyy. Ongelmat ovat Lapin ohella suurimmat koko maassa.

Kuntien verotulokehitys heikkoa vuonna 2002

Kuntien rahoitusasema on heikentynyt viime syksystä. Varsinkin Joensuun seudulla odotukset ovat synkentyneet. Siellä kuntien verotulot kasvavat vielä tänä vuonna, mutta ensi vuonna niiden arvioidaan vähenevän. Joensuun seudun ulkopuolella verotulot pienenevät molempina vuosina. Kuntien velanotto lisääntyy vuosina 2001–2002. Joensuun seudulla velkaa otetaan erityisesti vuonna 2002. Pohjois-Karjalan kunnat eivät aio nostaa tuloveroprosenttia ensi vuodelle. Korotuspaineet lisääntyvät selvästi Joensuun seudulla vuonna 2003.

Kuntien talouden tasapainottamiseen käytetään useita keinoja, yleisimmin nostetaan maksuja ja vähennetään investointeja

Pohjois-Karjalan kunnat joutuvat käyttämään useita keinoja saadakseen taloutensa tasapainoon vuonna 2002. Useimmiten kunnat nostavat maksuja ja vähentävät investointeja. Kuntien ei uskota säästävän henkilöstömenoista, mutta muiden toimintamenojen supistukset ovat yleisiä. Vuoden 2001 jälkeen kuntien taloudellinen tilanne pysyy kireänä, eikä talouden tasapainotustarpeen uskota pienenevän. Paineet verotuksen kiristämiseen lisääntyvät

koko maakunnassa. Joensuun seudun ulkopuolella käyttömaisuuden realisointi ja investointien vähentäminen on keskusasetua yleisempää. Myös henkilöstömenoista haetaan aikaisempaa enemmän säästöjä.

Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon tilanne vaikeutunut

Pohjois-Karjalan kunnissa on ongelmia vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestämisessä. Varsinkin Joensuun seudun ulkopuolella näkymät ovat synkät. Kuntien päivähoito on varsin hyvässä kunnossa koko maakunnassa. Joensuun seudun ulkopuolisten kuntien kaavoitustilanne on kohentunut viime syksystä. Joensuun seudun kuntien koulutoimen näkymät ovat edelleen synkempiä koko maassa. Sen sijaan kulttuuritoimen ongelmat ovat poistumassa.

Joensuun seudulla työttömyys kasvaa vuonna 2002, muualla maakunnassa valoisampi työllisyyskehitys

Työllisyyskehitys on selvästi heikentymässä. Syksyllä ¾ kuntien päättäjistä arvioi työttömyyden alenevan tänä vuonna. Nyt vastaavaa odottaa enää noin kolmannes. Lisäksi työttömyyden uskotaan kasvavan vuonna 2002. Joensuun seudun ulkopuolella työllisyyskehitys näyttää valoisammalta. Työttömyys alenee molempina vuosina. Laskun arvioidaan nopeutuvan vuonna 2002.

Seutukunnallinen yhteistyö tiivistyy koko maakunnassa

Joensuun seudulla kuntien yhteistyö sujuu hyvin, muualla maakunnassa toiveet ovat selvästi varovaisemmat. Joensuun seudulla kaikki vastaajat arvioivat

seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän lähitulevaisuudessa. Myös suhteet elinkeinoelämään tiivistyivät. Sen sijaan kansainvälisten yhteyksien odotetaan vähenevän. Joensuun seudun ulkopuolella seutukunnallisen yhteistoiminnan lisäksi maakunnallisen yhteistyön odotetaan tiivistyvän. Myös suhteita elinkeinoelämään halutaan lisätä.

Investointikehitys aikaisempaa synkempi

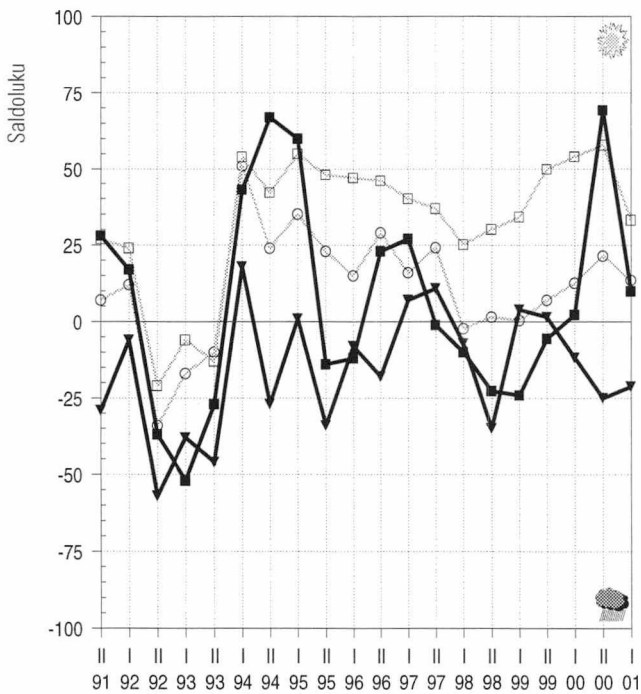
Pohjois-Karjalan investointikehitys on selvästi aikaisempaa huonompi. Joensuun seudulla investoinnit vähenevät, vain asuntorakentamisessa on pieniä kasvuodotuksia. Vuonna 2002 myös rakentamisen arvioidaan supistuvan. Joensuun seudun ulkopuolella investoinnit pysyvät suunnilleen viimevuotisella tasolla lukuun ottamatta teollisuutta, jossa investointien arvioidaan lisääntyvän selvästi vuonna 2002.

Joensuun seutu hyötyy Suomen EU-jäsenyydestä

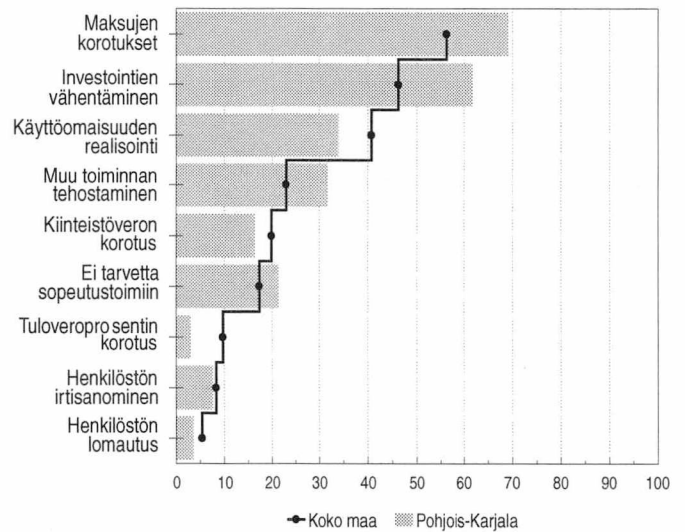
Joensuun seudulla suhtaudutaan edelleen myönteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Sen hyödyt arvioidaan suuriksi erityisesti elinkeinoelämän kehittymisen kannalta. Muualla maakunnassa toiveet ovat hieman syksyistä vähäisemmät, mutta sielläkin näkemykset jäsenyydestä ovat pääasiassa myönteiset.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

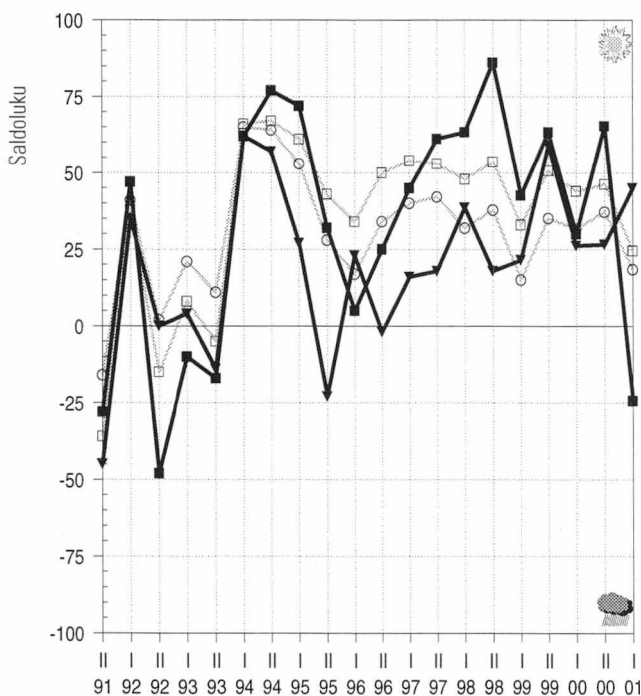
Kunnan tuleva kehitys

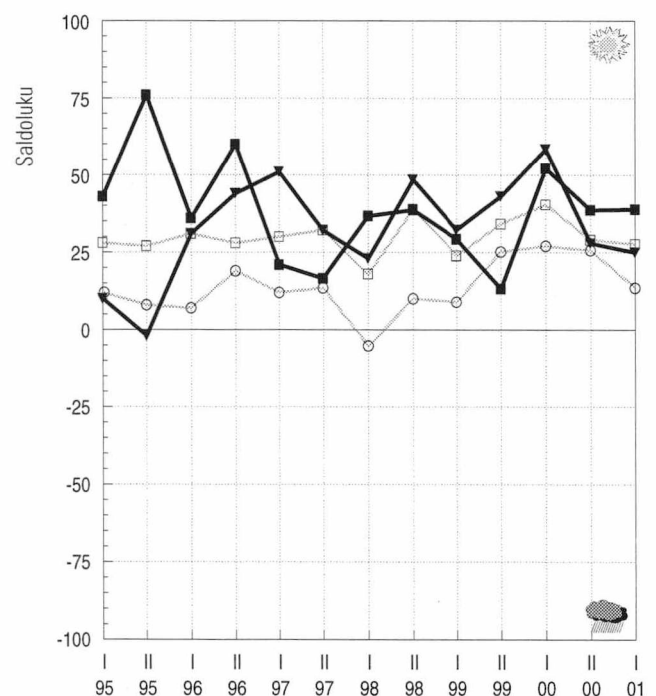
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Keski-Suomi

Keski-Suomen yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen myönteiset. Kehityserot Jyväskylän seudun ja muiden kuntien välillä ovat kaventuneet. Tosin Jyväskylän seudun kehitys on edelleen myönteisin lähivuosina. Kuntien rahoitus-tilanne on heikentynyt viime syksystä. Ongelmat kasvavat erityisesti Jyväskylän seudun ulkopuolella, jossa verotulojen odotetaan vähenevän vuonna 2002. Jyväskylän seudulla verotulot kasvavat molempina vuosina. Kuntien velanotto kasvaa lähitulevaisuudessa. Terveystilanteen askarruttaa kuntien päättäjiä koko maakunnassa. Jyväskylän seudulla myös vanhusten hoidon vaikeudet lisääntyvät. Jyväskylän seudun työttömyyden arvioidaan vähenevän ripeästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyyden lasku hidastuu vuonna 2002. Kuntien yhteistyö sujuu varsin hyvin. Kuntien päättäjät korostavat erityisesti seutukunnallisia yhteyksiä. Myös suhteita elinkeinoelämään halutaan tiivistää lähitulevaisuudessa. Jyväskylän seudulla rakentamisen ja teollisuuden investoinnit kasvavat tänä vuonna. Muualla maakunnassa investoinnit supistuvat ensi vuonna kaikilla toimialoilla teollisuutta lukuun ottamatta.

Yleiset kehitysodotukset syksyistä varovaisemmat koko maakunnassa

Keski-Suomen yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen myönteiset. Toiveet ovat kuitenkin hieman varovaisemmat kuin viime syksynä. Kehityserot Jyväskylän seudun ja muiden kuntien välillä ovat kaventuneet, tosin Jyväskylän seudun kehityksen arvioidaan edelleen jatkuvan myönteisempänä lähitulevaisuudessa.

Kuntien rahoitusasema heikentynyt koko maakunnassa

Kuntien rahoitus-tilanne on heikentynyt viime syksystä. Ongelmat kasvavat erityisesti Jyväskylän seudun ulkopuolella. Siellä verotulojen kasvu pysähtyy tänä vuonna, minkä lisäksi niiden odotetaan vähenevän vuonna 2002. Jyväskylän seudulla verotulot kasvavat molempina vuosina, mutta selvästi aikaisempaa hitaammin. Kuntien velanotto kasvaa lähitulevaisuudessa. Sen sijaan verotuksen kiristämiseen suhtaudutaan kielteisesti koko maakunnassa.

Jyväskylän seudun ulkopuolella joudutaan käyttämään useita keinoja kuntien talouden saamiseksi tasapainoon vuonna 2002

Jyväskylän seudun ulkopuolella kuntien talouden tasapainottamistarve on suuri. Vastaajien arvioiden mukaan kuntien on käytettävä useita eri keinoja saadakseen taloutensa tasapainoon. Yleisimmin nostetaan maksuja, vähennetään investointeja ja realisoidaan käyttöomaisuutta. Näiden lisäksi verotusta kiristetään ja henkilöstösäästöjä toteutetaan yleisemmin kuin keskuseudulla. Jyväskylän seudulla taloutta tasapainotetaan erityisesti nostamalla maksuja. Vuoden 2002 jälkeen verotuksen kiristäminen yleistyy myös

Jyväskylän seudulla. Mahdollisten korotusten pääpaino on kiinteistöverotuksessa koko maakunnassa. Jyväskylän seudun ulkopuolella talouden tasapainotustarve on edelleen suurempi kuin keskuseudulla. Keinot ovat samankaltaiset kuin vuonna 2002.

Terveystilanteen ongelmat huolestuttavat kuntien päättäjiä

Terveystilanteen askarruttaa kuntien päättäjiä koko maakunnassa. Jyväskylän seudulla myös vanhusten hoidon järjestäminen on vaikeutunut. Kuntien päivähoidon arvioidaan varsin hyvässä kunnossa koko maakunnassa. Elinkeinoelämän edellytykset ovat heikentyneet viime syksystä. Koulutoimen ongelmien arvioidaan kasvavan Jyväskylän seudulla lähitulevaisuudessa. Kunnallistekniikka on kunnossa Jyväskylän seudun ulkopuolella, mutta keskuseudulla tilanne on huonompi.

Työttömyys helpottaa tänä vuonna koko maakunnassa

Jyväskylän seudun työttömyyden odotetaan alenevan varsin ripeästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyys helpottaa tänä vuonna, mutta laskun uskotaan hidastuvan vuonna 2002.

Seutukunnallista yhteistyötä korostetaan koko maakunnassa

Kuntien yhteistyönäkymät ovat samankaltaiset kuin syksyllä. Yhteistyö sujuu varsin hyvin, Jyväskylän seudulla odotukset ovat hieman suuremmat kuin muualla maakunnassa. Kuntien päättäjät korostavat erityisesti seutukunnallisia yhteyksiä. Myös suhteita elinkeinoelämään halutaan tiivistää lähitulevaisuudessa.

Rakentaminen vilkastuu tänä vuonna Jyväskylän seudulla

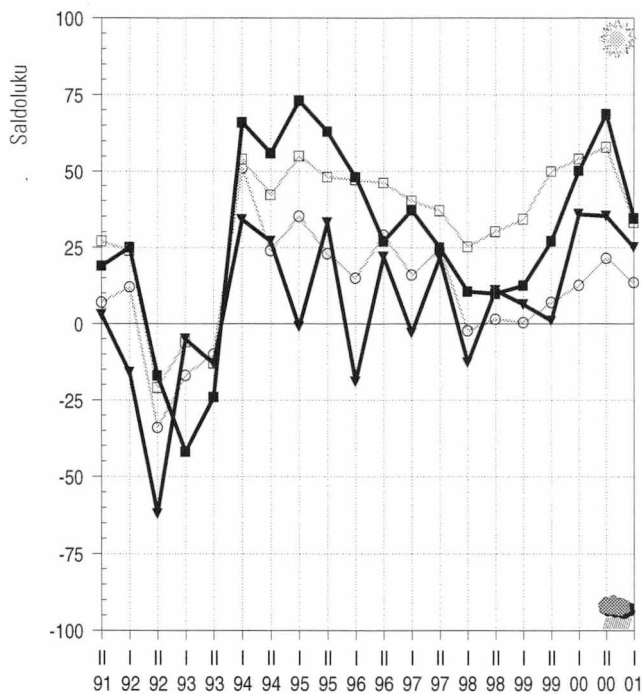
Jyväskylän seudulla rakentamisen ja teollisuuden investoinnit kasvavat tänä vuonna. Vuonna 2002 rakentamisen kasvu hiipuu, teollisuuden investointien arvioidaan vähenevän. Kaupan ja palvelujen investoinnit pysyvät suunnitteleman viimevuotisella tasolla. Jyväskylän seudun ulkopuolella teollisuuden panostukset kasvavat tänä vuonna, muutoin investoinnit vähenevät. Vuonna 2002 ne supistuvat kaikilla toimialoilla teollisuutta lukuun ottamatta.

Jyväskylän seudulla EU-jäsenyydestä entistä enemmän myös hyötyä kuntien omaan toimintaan

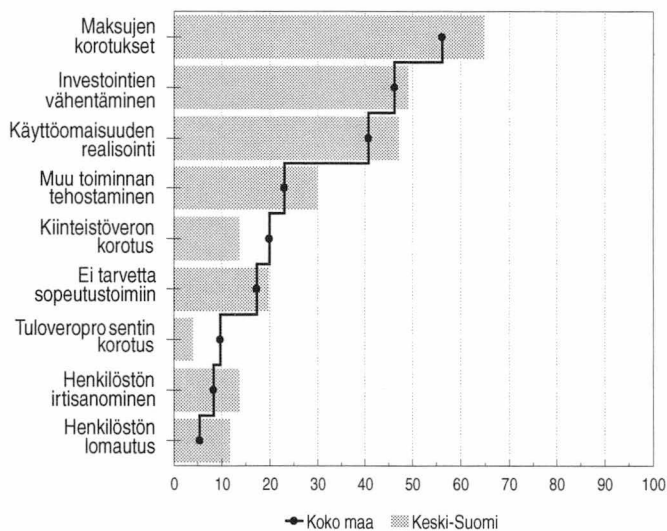
Suomen EU-jäsenyyden arvioidaan vaikuttavan myönteisesti Jyväskylän seudun kehitykseen. Toiveet ovat suurimpia koko maassa. Jäsenyyden arvioidaan vaikuttavan aikaisempaa myönteisemmin kuntien omaan toimintaan. Jyväskylän seudun ulkopuolella odotukset ovat selvästi vähäisemmät. Päättäjät arvioivat jäsenyyden jopa vaikeuttavan kuntien omaa toimintaa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

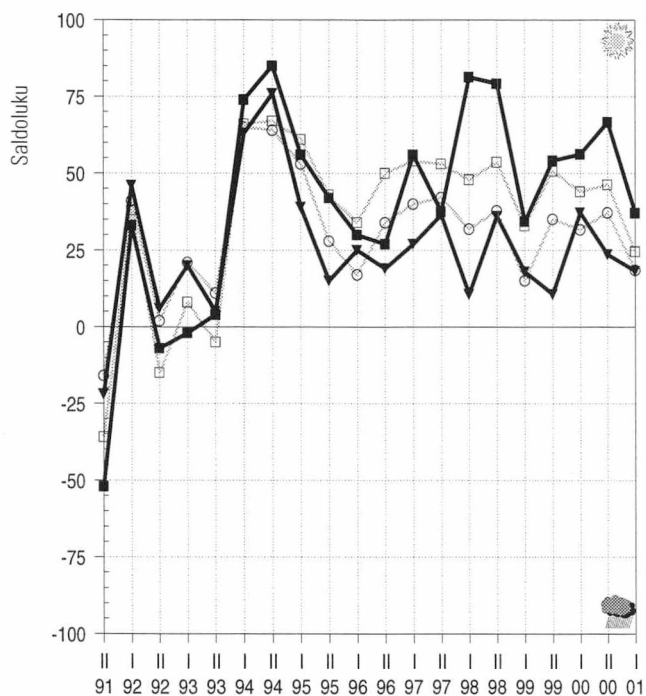
Kunnan tuleva kehitys

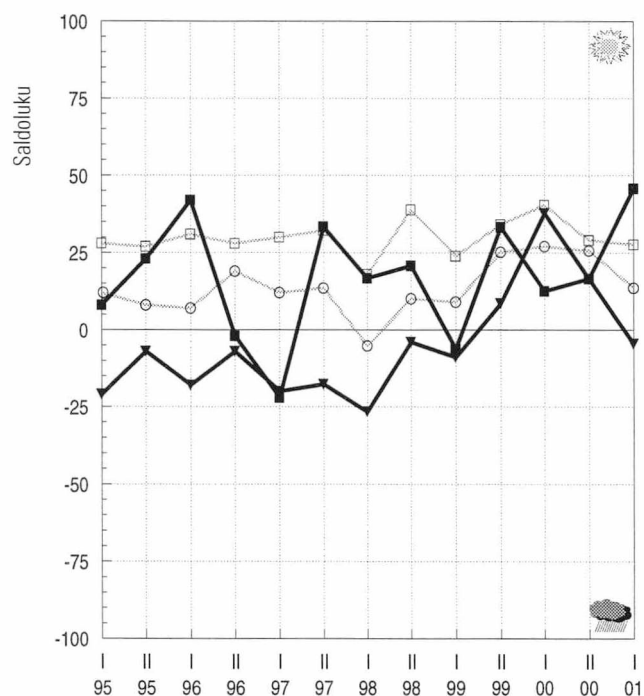
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

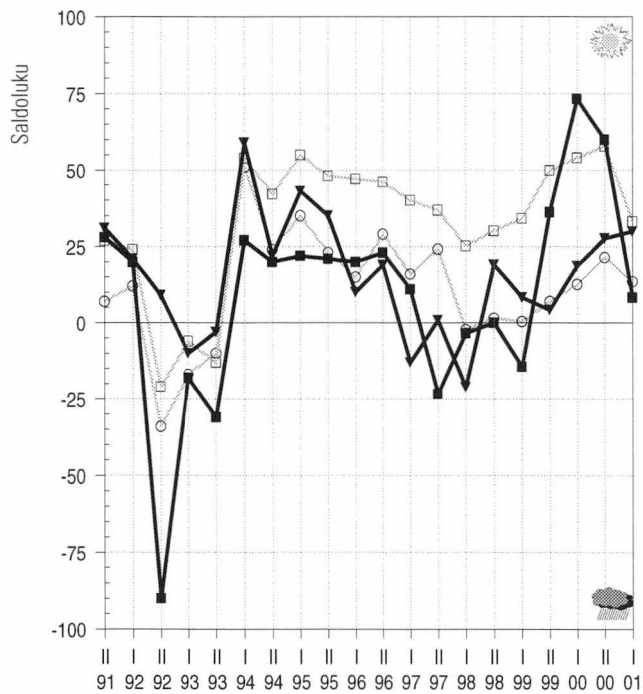
□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

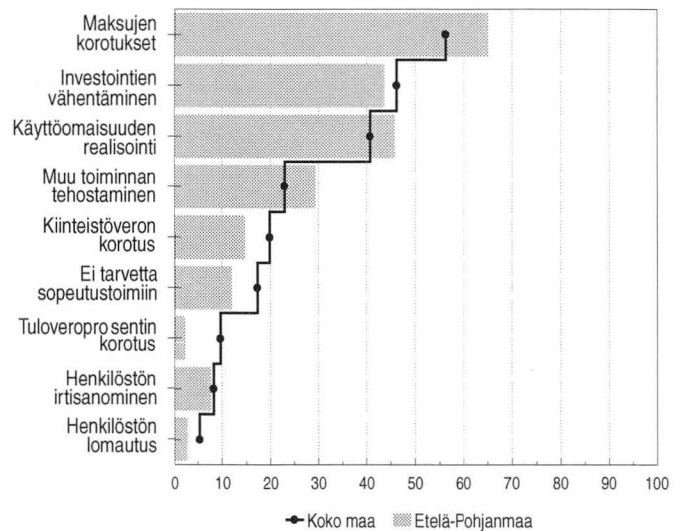

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

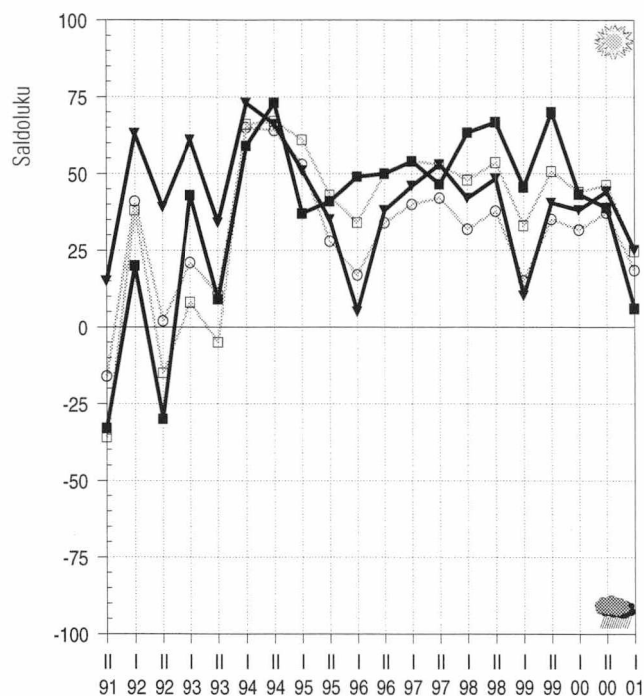
Kunnan tuleva kehitys

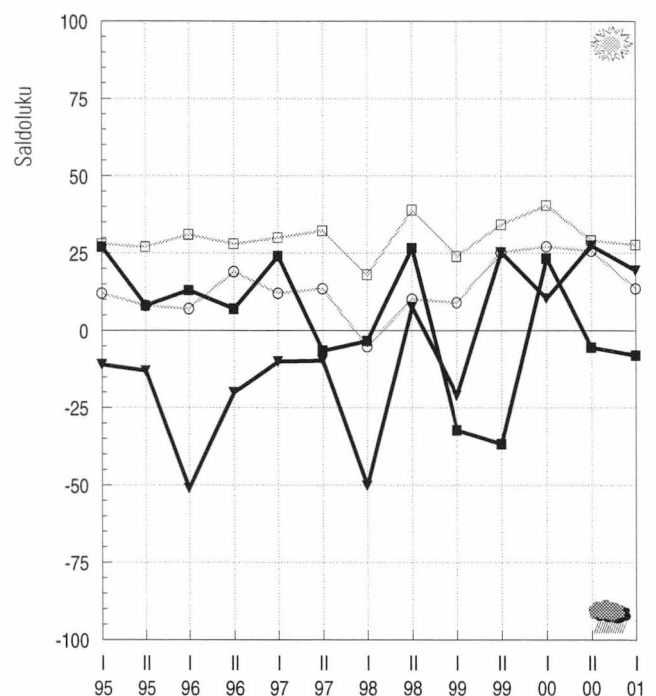
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Pohjanmaa

Pohjanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat parhaimmat koko maassa. Varsinkin Vaasan seudun ulkopuolella näkymät ovat nyt erittäin valoisat. Kuntien rahoitustilanne on kuitenkin edelleen huono. Vaasan seudulla kuntien verotulojen ei uskota kasvavan tänä ja ensi vuonna. Kuntien velanotto lisääntyy vuonna 2002 koko maakunnassa. Terveystilan tilanne on heikko koko maakunnassa. Vanhusten hoidon näkymät ovat synkät lähinnä Vaasan seudun ulkopuolella. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset paranevat lähitulevaisuudessa koko maakunnassa, mutta erityisesti Vaasan seudulla näkymät ovat nyt valoisat. Työttömyys vähenee selvästi tänä vuonna koko maakunnassa. Varsinkin Vaasan seudun työllisyyskehitys näyttää hyvältä. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Vaasan seudulla lähes kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön ja suhteiden elinkeinoelämään tiivistyvän lähitulevaisuudessa. Teollisuuden investoinnit vilkastuvat tänä vuonna koko maakunnassa.

Pohjanmaalla vahva usko tulevaisuuteen

Pohjanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat parhaimmat koko maassa. Tulevaisuuden usko on kasvanut koko maakunnassa, mutta varsinkin Vaasan seudun ulkopuolella näkymät ovat nyt erittäin valoisat.

Vaasan seudulla kuntien verotulojen kasvu pysähtyy

Pohjanmaan kuntien rahoitusasema on edelleen vaikea. Vaasan seudun ulkopuolella odotukset ovat synkentyneet viime syksystä. Vaasan seudun kuntien verotulot pysyvät suunnilleen viimevuotisella tasolla. Muualla maakunnassa kasvun arvioidaan jatkuvan vielä tänä vuonna. Kuntien velanotto lisääntyy tänä vuonna Vaasan seudun ulkopuolella, vuonna 2002 koko maakunnassa. Vaasan seudun ulkopuolella viidennes vastaajista uskoo kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuodelle 2002 tai 2003.

Verotuksen kiristäminen yleistyy ensi vuoden jälkeen koko maakunnassa

Pohjanmaan kuntien toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ovat yhteneväiset. Vuonna 2002 kunnat nostavat maksuja, vähentävät investointeja ja realisoivat käyttöomaisuutta, mutta hakevat säästöjä myös toimintamenoista. Henkilöstön määrää ei aiota vähentää. Vaasan seudun ulkopuolella neljännes vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia vuodelle 2002. Ensi vuoden jälkeen verotkaisuut yleistyvät koko maakunnassa. Kuntien arvioidaan nostavan sekä tulovero- että kiinteistöveroprosentteja. Muutoin talouden tasapainotustoimenpiteet ovat samanlaiset kuin vuonna 2002 koko maakunnassa.

Terveystilan tilanne askarruttaa kuntien päättäjiä koko maakunnassa

Terveystilan tilanne on heikko koko maakunnassa. Vanhusten hoidon näkymät ovat synkät lähinnä Vaasan seudun ulkopuolella. Vaasan seudulla odotukset ovat aikaisempaa valoisimmat. Kuntien päivähoitotilanne on varsin hyvä koko maakunnassa. Vaasan seudun asumistilanne on heikentynyt viime syksystä. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset paranevat lähitulevaisuudessa koko maakunnassa, mutta erityisesti Vaasan seudulla näkymät ovat nyt valoisat. Siellä myös kuntien kaavoituksen ja kunnallistekniikan tilanne on hyvä. Koulutoimen kehitys näyttää ristiriitaiselta. Vaasan seudulla toiveet ovat valoisimmat syksystä 1991. Muualla maakunnassa ongelmien arvioidaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa.

Vaasan seudun työllisyyskehitys näyttää hyvältä erityisesti tänä vuonna

Työttömyys vähenee selvästi tänä vuonna koko maakunnassa. Varsinkin Vaasan seudun työllisyyskehitys näyttää valoisalta. Vuonna 2002 työttömyyden väheneminen hidastuu koko maakunnassa. Työttömyys helpottaa edelleen eniten Vaasan seudulla.

Vaasan seudulla kuntien yhteistyöodotukset vahvistuneet selvästi viime syksystä

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa. Odotukset ovat vahvistuneet koko maakunnassa, mutta varsinkin Vaasan seudulla näkymät ovat muuttuneet oleellisesti viime syksystä. Vaasan seudulla lähes kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön ja suhteiden elinkeinoelämään tiivistyvän lähitulevaisuudessa. Myös muualla maakunnassa näkemykset ovat samansuuntaiset. Yhteydet valtionhallintoon näyttävät vähenevän koko maakunnassa.

Teollisuuden investoinnit kasvavat koko maakunnassa

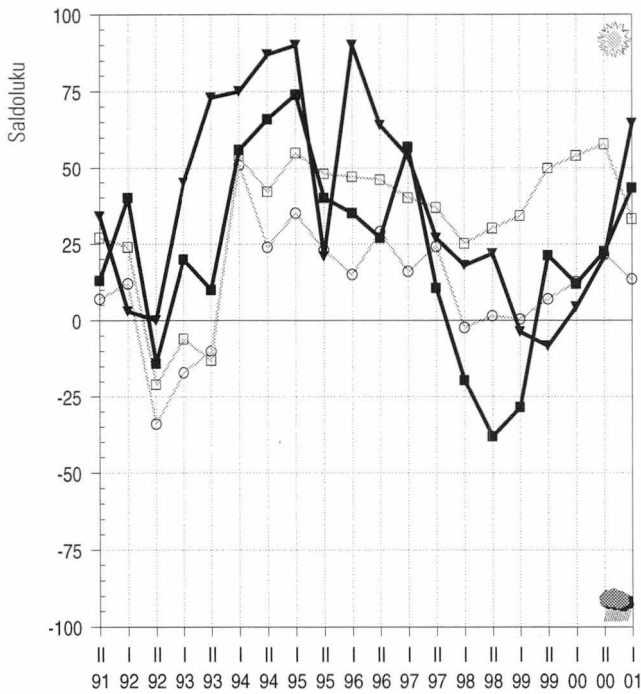
Teollisuuden investoinnit vilkastuvat tänä vuonna koko maakunnassa. Kaupan ja palvelujen panostukset kasvavat vain Vaasan seudulla. Asuntorakentamisen kasvu pysähtyy koko maakunnassa. Vaasan seudulla investoinnit kasvavat ensi vuonna vain teollisuudessa. Muualla maakunnassa kasvuodotuksia on myös asuntorakentamisessa sekä kaupan ja palvelujen aloilla.

EU-jäsenyys vaikuttaa myönteisesti elinkeinoelämän kehittämiseen

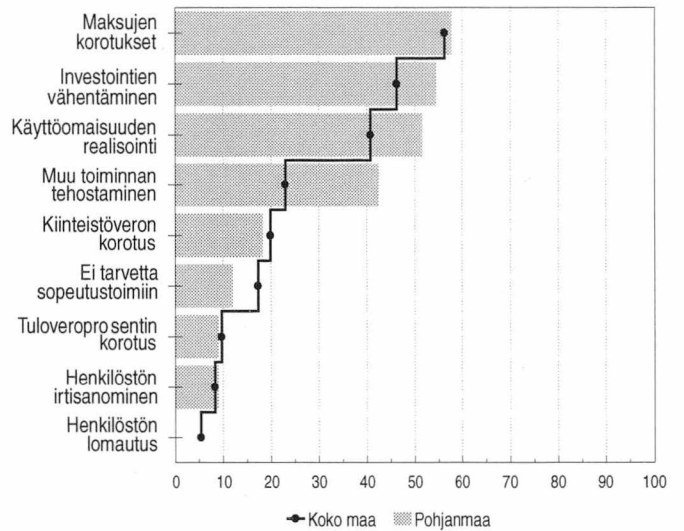
Pohjanmaalla suhtaudutaan myönteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Siitä arvioidaan olevan hyötyä erityisesti elinkeinoelämän kehittämiseen. Vaasan seudun ulkopuolella toiveet ovat suuremmat kuin keskuseudulla, jossa epäillään jäsenyyden vaikutusta kuntien omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

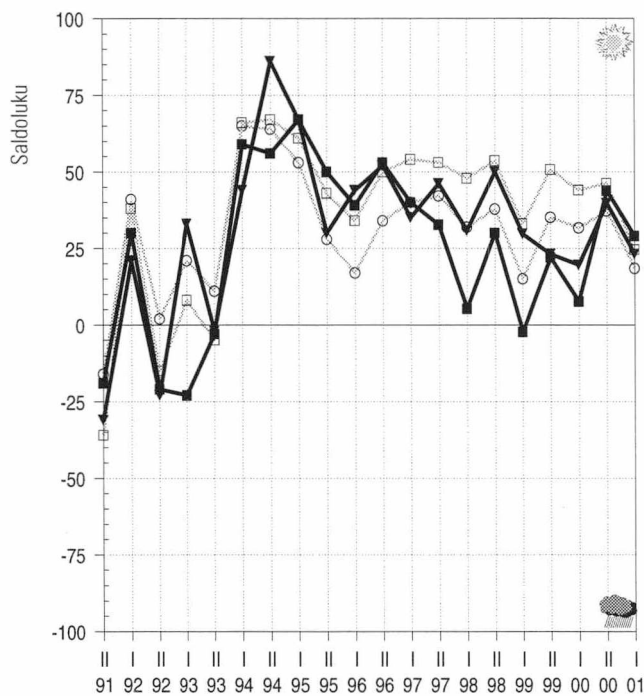
Kunnan tuleva kehitys

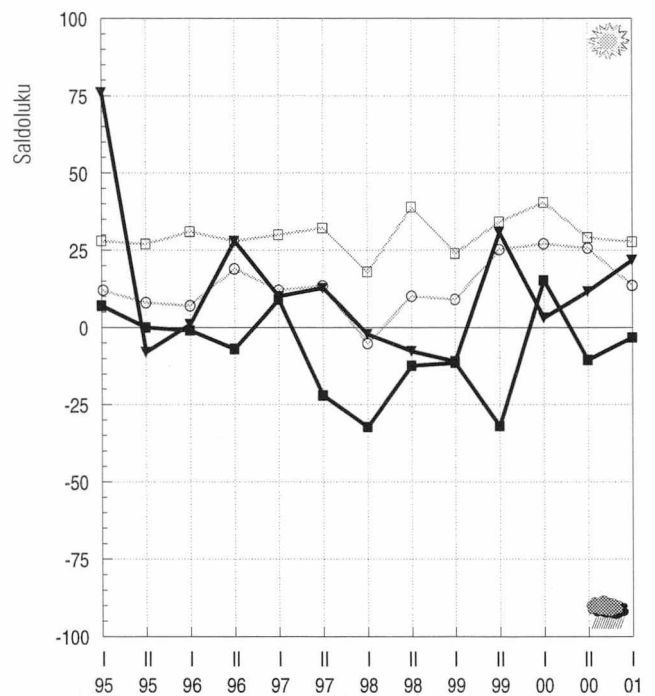
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat huonontuneet viime syksystä. Varsinkin Kokkolan seudun ulkopuolella odotukset paremmasta ovat hiipuneet. Keski-Pohjanmaan rahoitusnäkymät ovat synkät; ongelmat kasvavat selvästi koko maakunnassa. Kokkolan seudun ulkopuolella verotulot vähenevät hitaasti vuosina 2001 – 2002. Kokkolan seudulla erityisesti tänä vuonna. Kuntien velka lisääntyy Kokkolan seudun ulkopuolella. Kokkolan seudulla lähes puolet vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia ensi vuodelle. Kuntien päättäjät ovat huolestuneita terveydenhoidon järjestämisestä. Myös vanhusten hoidon vaikeudet lisääntyvät. Kuntien päivähoidon järjestäminen sujuu hyvin koko maakunnassa. Kokkolan seudun ulkopuolella kuntien koulutoimen näkymät ovat heikentyneet oleellisesti viime syksystä. Kokkolan seudun työttömyys helpottaa tänä ja ensi vuonna. Kokkolan seudun ulkopuolella työttömyyden lasku on keskusseutua vähäisempää vuosina 2001–2002. Keski-Pohjanmaan yhteistyönäkymät ovat edelleen ristiriitaiset. Kokkolan seudun kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Muualla maakunnassa odotukset ovat varovaisemmat. Kokkolan seudulla teollisuuden investoinnit lisääntyvät tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa investointien arvioidaan vähenevän kaikilla toimialoilla.

Kokkolan seudun ulkopuolella kehitys syksyistä huonompi

Keski-Pohjanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat huonontuneet viime syksystä. Kokkolan seudulla toiveet ovat vielä varsin valoisat, mutta muualla maakunnassa odotukset paremmasta ovat hiipuneet.

Keski-Pohjanmaan kuntien rahoitusasema heikko

Keski-Pohjanmaan rahoitusnäkymät ovat synkät. Ongelmat kasvavat selvästi koko maakunnassa, mutta varsinkin Kokkolan seudun ulkopuolella tilanne on aikaisempaa heikompi. Kuntien verotulokehitys heikentyy. Kokkolan seudun ulkopuolella ne vähenevät hitaasti vuosina 2001–2002 ja Kokkolan seudulla erityisesti tänä vuonna. Kuntien velka lisääntyy Kokkolan seudun ulkopuolella. Kokkolan seudulla lähes puolet vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia ensi vuodelle. Kokkolan seudun ulkopuolella paineet kasvavat vuonna 2002.

Kokkolan seudulla kuntien taloutta tasapainotetaan erityisesti vähentämällä investointeja – muualla maakunnassa tarvitaan useampia toimenpiteitä

Kokkolan seudulla kuntien taloutta tasapainotetaan ensi vuonna erityisesti vähentämällä investointeja. Kuntien arvioidaan harkitsevan myös veron korotuksia; pääpaino näyttäisi olevan tuloverotuksen kiristämässä. Kokkolan seudun ulkopuolella näkemykset ovat ristiriitaisemmat, siellä kuntien arvioidaan käyttävän useampia toimenpiteitä.

Investointien vähentäminen ja käyttöomaisuuden realisointi ovat yleisimpiä keinoja tasapainottaa kuntien taloutta. Kuntien arvioidaan harkitsevan myös henkilöstön irtisanomisia ja lomautuksia. Lisäksi verojen korotukset ovat mahdollisia. Seuraavan 2–3 vuoden kuluessa käytettävät toimenpiteet näyttävät samanlaisilta kuin vuonna 2002 koko maakunnassa. Maksujen korotukset yleistyvät kuitenkin sekä Kokkolan seudulla että sen ulkopuolella.

Kuntien päivähoido varsin hyvässä kunnossa koko maakunnassa

Kuntien päättäjät ovat huolestuneita erityisesti terveydenhoidon järjestämisestä. Myös vanhusten hoidon vaikeudet lisääntyvät, vaikka näkymät ovatkin nyt paremmat kuin viime syksynä. Kuntien päivähoidon järjestäminen sujuu hyvin koko maakunnassa. Kokkolan seudun ulkopuolella kuntien koulutoimen näkymät ovat heikentyneet oleellisesti viime syksystä, ja ongelmat ovat suurimpia koko maassa. Kokkolan seudulla kunnallistekniikka huolestuttaa kuntien päättäjiä aikaisempaa enemmän.

Työttömyys helpottaa Kokkolan seudulla, muualla maakunnassa sen väheneminen on hitaampaa

Kokkolan seudun työllisyyskehitys on varsin hyvä tänä ja ensi vuonna. Työttömyys alenee molempina vuosina. Odotukset ovat kuitenkin varovaisemmat kuin viime syksynä. Kokkolan seudun ulkopuolella työttömyyden lasku on keskusseutua vähäisempää vuosina 2001–2002.

Kokkolan seudulla kuntien yhteistyö sujuu hyvin

Keski-Pohjanmaan yhteistyönäkymät ovat edelleen ristiriitaiset. Kokkolan seudun kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Muualla maakunnassa odotukset ovat varovaisemmat. Siellä varsinkin maakunnallisen yhteistyön arvioidaan sujuvan huonosti. Myös suhteiden valtionhallintoon nähdään heikentyvän. Kokkolan seudulla seutukunnallinen yhteistyö lisääntyy lähitulevaisuudessa, ja myös suhteet elinkeinoelämään tiivistyvät.

Teollisuuden investoinnit lisääntyvät Kokkolan seudulla

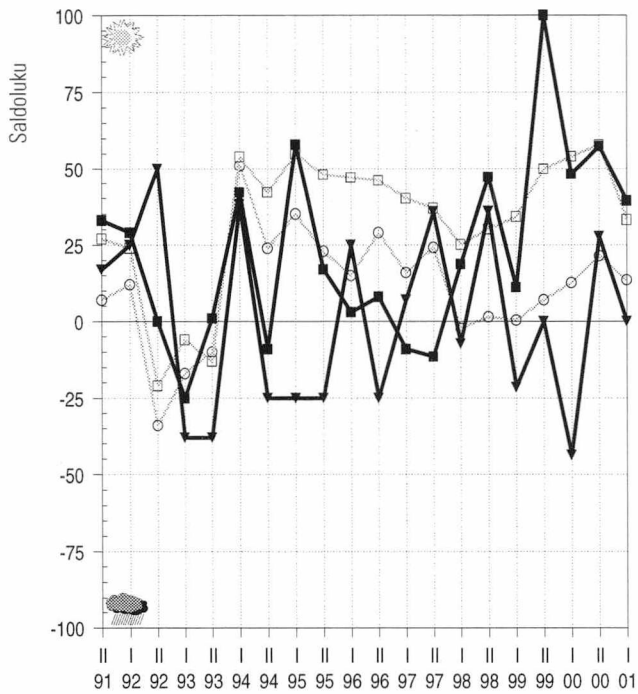
Kokkolan seudulla teollisuuden investoinnit lisääntyvät tänä ja ensi vuonna, muutoin investoinnit pysyvät viimevuotisella tasolla. Muualla maakunnassa investointinäkymät ovat huonommat, sillä investointien arvioidaan vähenevän kaikilla toimialoilla.

Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset paranevat EU-jäsenyyden myötä koko maakunnassa

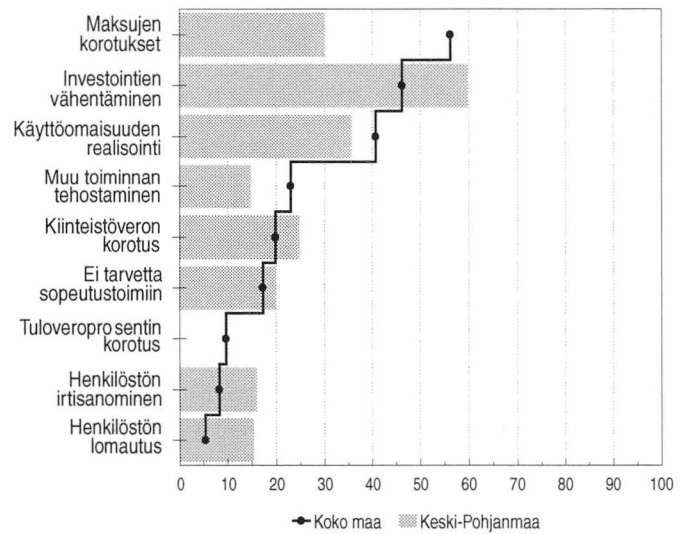
Kokkolan seudulla Suomen EU-jäsenyyteen suhtaudutaan syksyistä myönteisemmin. Sen arvioidaan hyödyttävän erityisesti elinkeinoelämän kehittymistä. Muualla maakunnassa toiveet ovat pienentyneet, mutta näissäkin kunnissa elinkeinoelämän uskotaan hyötyvän Suomen EU-jäsenyydestä.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

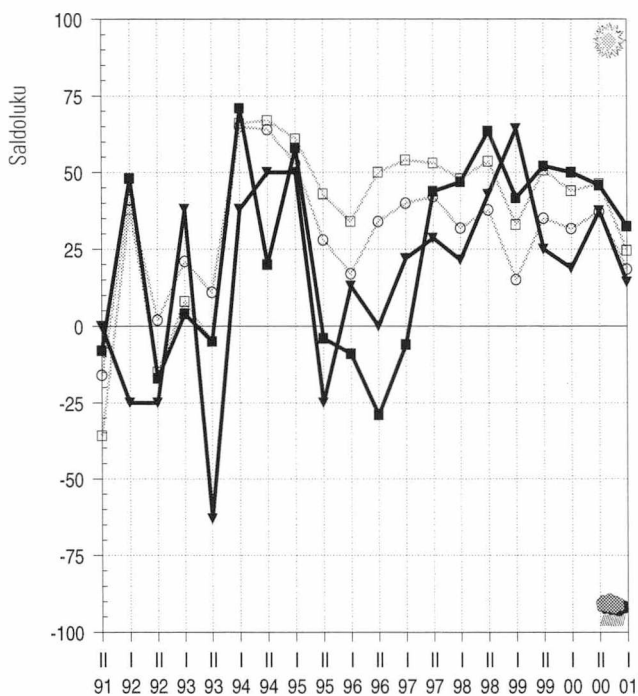
Kunnan tuleva kehitys

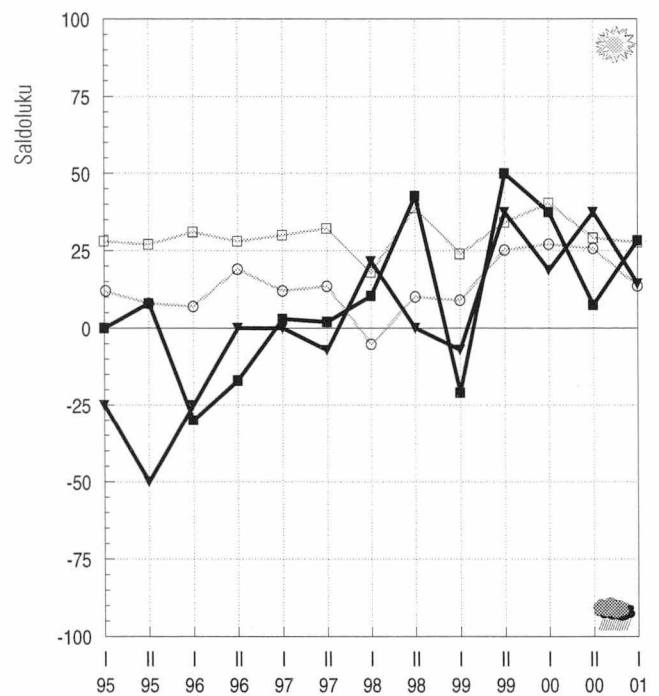
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Pohjois-Pohjanmaa

Oulun seudun kehitys pysyy myönteisenä lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa näkymät ovat oleellisesti huonommat kuin viime syksynä. Kuntien rahoitusvaikeudet lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Oulun seudulla näkymät ovat hieman paremmat kuin muualla maakunnassa. Kuntien verotulokehitys heikentyy selvästi. Sen arvioidaan pysyvän suunnilleen viimevuotisella tasolla koko maakunnassa. Talousvaikeuksien arvioidaan näkyvän velanoton lisääntymisenä. Oulun seudulla sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen ongelmat ovat pienentyneet viime syksystä. Muualla maakunnassa vaikeuksia on erityisesti vanhusten hoidon järjestämisessä. Kuntien päivähoitotilanne on kunnossa koko maakunnassa. Oulun seudun työttömyyden arvioidaan vähenevän selvästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyyden lasku on hitaampaa. Pohjois-Pohjanmaan kuntien yhteistyönäkymät ovat parantuneet viime syksystä. Kuntien päättäjät korostavat erityisesti seutukunnallista yhteistyötä. Myös yhteydet elinkeinoelämään lisääntyvät. Teollisuuden investoinnit lisääntyvät tänä vuonna Oulun seudulla. Vuonna 2002 rakentamisen odotetaan vilkastuvan.

Oulun seudulla valoisat näkymät, muualla maakunnassa toiveet heikentyneet

Oulun seudun kehitys pysyy myönteisenä lähitulevaisuudessa. Muualla maakunnassa näkymät ovat synkimmät syksystä 1992.

Kuntien rahoitusnäkömät heikentyneet, eniten ongelmia Oulun seudun ulkopuolella

Kuntien rahoitusvaikeudet lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Oulun seudulla näkymät ovat hieman paremmat kuin muualla maakunnassa. Kuntien verotulokehitys heikentyy selvästi, niiden kasvun arvioidaan pysähtyvän koko maakunnassa. Talousvaikeuksien arvioidaan heijastuvan velanottoon, joka lisääntyy selvästi varsinkin Oulun seudun ulkopuolella. Tuloveroprosentin korotuspaineita on lähinnä Oulun seudun ulkopuolella.

Oulun seudulla kolmannes vastaajista ei näe tarvetta talouden tasapainotukseen lähivuosina

Oulun seudulla ei nähdä suuria tarpeita talouden tasapainotukseen vuonna 2002. Vajaa kolmannes vastaajista arvioi kuitenkin kuntansa nostavan maksuja ensi vuonna. Lisäksi neljännes haluaisi korotuksia kiinteistöverotukseen tai vähentäisi investointeja. Muualla maakunnassa aiotaan vähentää investointeja ja korottaa maksuja. Oulun seudun ulkopuolella veronkorotusten pääpaino näyttäisi olevan tuloverotuksessa.

Oulun seudulla kolmannes vastaajista ei näe tarvetta talouden tasapainotamiseen seuraavan 2–3 vuoden aikana. Hieman useampi uskoo ongelmia olevan ja korottaisi maksuja talouden oikaisemiseksi. Oulun seudun ulkopuolella kuntien taloustilanne on kireämpi. Siellä joudutaan käyttämään useita kei-

noja tilanteen parantamiseksi. Yleisimmin korotetaan maksuja. Kolmannes vastaajista arvioi kuntien kiristävän verotusta, vähentävän investointeja ja realisoivan käyttöomaisuutta. Hieman harvempi säästäisi henkilöstömenoista ja muista toimintamenoista.

Kuntien päivähoito on hyvässä kunnossa koko maakunnassa

Oulun seudulla sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen ongelmat ovat pienentyneet viime syksystä. Kuntien päättäjiä askarruttaa oikeastaan vain terveydenhoidon tilanne. Muualla maakunnassa vaikeuksia on erityisesti vanhusten hoidon järjestämisessä, mutta myös terveydenhoidon puolella. Kuntien päivähoitotilanne on kunnossa koko maakunnassa. Oulun seudun asumistilanne on valoisin keväästä 1992. Koulutoimen ongelmat ovat pienentyneet Oulun seudulla, sen sijaan muualla maakunnassa tilanne on aikaisempaa huonompi.

Oulun seudulla työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna

Oulun seudun työllisyyskehitys on valloisa; työttömyyden arvioidaan vähenevän selvästi tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa toiveet ovat varovaisemmat, mutta sielläkin työttömyys helpottaa molempina vuosina.

Oulun seudun kuntien yhteistyö parantunut

Pohjois-Pohjanmaan kuntien yhteistyönäkymät ovat parantuneet viime syksystä. Toiveet ovat suurimmat syksystä 1996. Pohjois-Pohjanmaalla korostetaan erityisesti seutukunnallista yhteistyötä, myös yhteydet elinkeinoelämään lisääntyvät. Oulun seudulla halutaan panostaa entistä enemmän maakunnalliseen yhteistyöhön.

Teollisuuden investoinnit vilkastuvat tänä vuonna Oulun seudulla

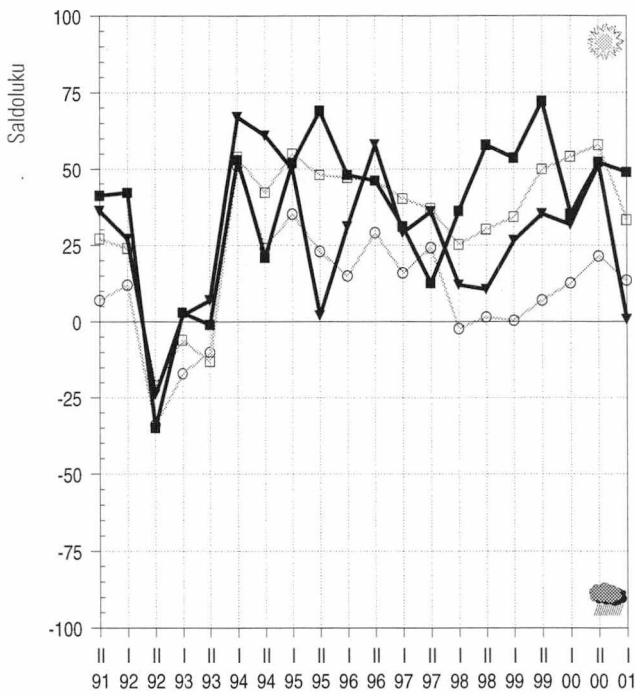
Teollisuuden investoinnit lisääntyvät tänä vuonna Oulun seudulla, muutoin kasvuodotukset ovat vähäisempiä. Vuonna 2002 rakentamisen odotetaan vilkastuvan, sen sijaan teollisuuden panostukset vähenevät. Oulun seudun ulkopuolella teollisuuden ja rakentamisen investoinnit saattavat lisääntyä hieman tänä vuonna. Kasvuodotukset ovat kuitenkin selvästi vähäisempiä kuin syksyllä. Muilta osin investoinnit pysyvät suunnilleen viimevuotisella tasolla.

Suomen EU-jäsenyydellä myönteisiä vaikutuksia Oulun seudun kehitykseen

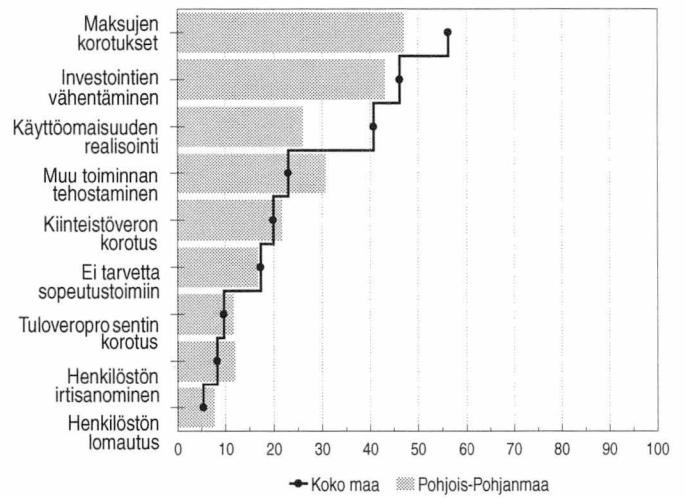
Pohjois-Pohjanmaan elinkeinoelämän arvioidaan hyötävän Suomen EU-jäsenyydestä. Oulun seudulla toiveet ovat lisääntyneet viime syksystä. Näiden kuntien päättäjät uskovat myönteisten vaikutusten ulottuvan myös kuntien omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

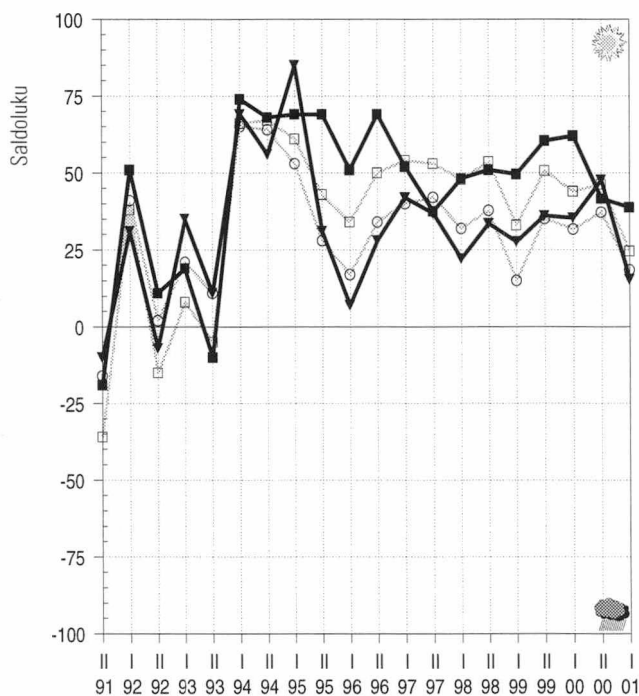
Kunnan tuleva kehitys

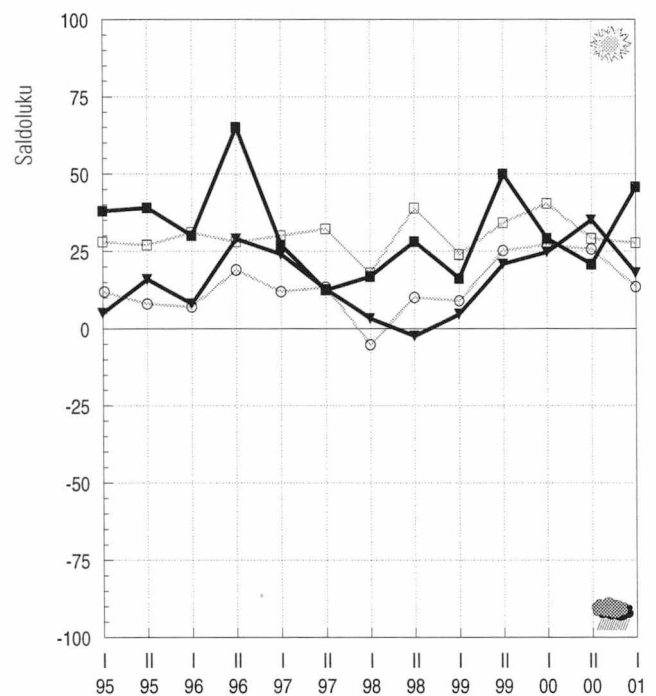
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

■ keskusaluekunnat

▼ muut kunnat

koko maan

□ keskusaluekunnat

○ muut kunnat

Kainuun yleiset kehitysnäkymät ovat huonoimpia koko maassa. Kajaanin seudulla kehityksen arvioidaan heikentyvän lähitulevaisuudessa. Myös muualla maakunnassa toiveet paremmasta ovat hiipuneet viime syksystä. Kainuun kuntien rahoitustilanne näyttää edelleen huonolta. Kuntien verotulot vähenevät tänä vuonna erityisesti Kajaanin seudun ulkopuolella. Kuntien velanotto lisääntyy tänä vuonna koko maakunnassa. Kajaanin seudulla on suuria vaikeuksia sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä. Varsinkin terveydenhoidon ja vanhusten hoidon näkymät ovat synkät. Muualla maakunnassa toiveet ovat oleellisesti paremmat kuin keskuseudulla. Kajaanin seudulla työttömyys helpottaa tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyys saattaa lisääntyä tänä vuonna. Kajaanin seudun kuntien yhteistyö sujuu erittäin hyvin. Lähes kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän. Kajaanin seudun ulkopuolella kuntien päättäjät korostavat erityisesti yhteyksiä elinkeinoelämään. Kainuun investointinäkymät ovat valoisat tänä vuonna. Investoinnit lisääntyvät kaikilla toimialoilla maataloutta lukuun ottamatta.

Kainuun yleiset kehitysnäkymät ovat aikaisempaa huonommat

Kainuun yleiset kehitysnäkymät ovat huonoimpia koko maassa. Kajaanin seudulla kehityksen arvioidaan heikentyvän lähitulevaisuudessa. Myös muualla maakunnassa toiveet paremmasta ovat hiipuneet viime syksystä.

Kunnissa rahoitusvaikeuksia, Kajaanin seudun ulkopuolella verotulot vähenevät

Kainuun kuntien rahoitustilanne näyttää edelleen huonolta. Näkymät ovat synkentyneet koko maakunnassa. Kuntien verotulot vähenevät tänä vuonna erityisesti Kajaanin seudun ulkopuolella. Siellä heikko kehitys näyttää jatkuvan myös vuonna 2002. Kajaanin seudulla verotulot lisääntyvät jonkin verran tämänvuotisesta tasosta. Kuntien velanotto lisääntyy erityisesti tänä vuonna koko maakunnassa. Kajaanin seudulla tuloveroprosentin korotuksiin suhtaudutaan varsin kielteisesti, sen sijaan muualla maakunnassa lähes puolet vastaajista arvioi kuntansa kiristävän tuloverotusta vuonna 2003.

Kajaanin seudun ulkopuolella verotus näyttäisi kiristävän useimmissa kunnissa lähivuosina

Kajaanin seudulla kolmannes vastaajista arvioi kuntansa tasapainottavan talouttaan vuonna 2002 realisoimalla käyttöomaisuutta, vähentämällä investointeja tai korottamalla maksuja. Yhdenkään kunnan ei uskota säästävän henkilöstömenoista, myöskään verojen korotuksia ei haluta toteuttaa ensi vuonna. Kajaanin seudun ulkopuolella pääosa vastaajista käyttäisi samoja toimenpiteitä kuin keskuseudulla. Tämän lisäksi kolmannes arvioi kuntansa har-

kitsevan henkilöstön irtisanomisista. Seuraavan 2–3 vuoden aikana Kajaanin seudulla joudutaan myös harkitsemaan verojen kiristämistä ja säästöjä henkilöstömenoihin. Muualla maakunnassa talouden tasapainottamistoimenpiteet pysyvät samanlaisina kuin vuonna 2002, mutta veron korotukset ovat entistä yleisempiä. Korotukset kohdistuvat sekä tuloveroihin että kiinteistöveroihin.

Terveydenhoidon ja vanhusten hoidon tilanne heikentynyt Kajaanin seudulla

Kajaanin seudulla on suuria vaikeuksia sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä. Varsinkin terveydenhoidon ja vanhusten hoidon näkymät ovat synkät. Muualla maakunnassa toiveet ovat oleellisesti valoisammat kuin keskuseudulla; palvelujen järjestäminen sujuu aikaisempaa paremmin. Kajaanin seudun ulkopuolella kuntien päivähoitotilanne näyttää nyt varsin hyvältä. Kajaanin seudun ulkopuolella elinkeinoelämän edellytykset ovat edelleen huonot. Kajaanin seudulla tilanteen arvioidaan olevan helpottumassa lähitulevaisuudessa. Kuntien kaavoitustilanne on kunnossa koko maakunnassa. Koulutoimen vaikeudet lisääntyvät Kajaanin seudun ulkopuolella.

Kajaanin seudun ulkopuolella työttömyys saattaa kasvaa tänä vuonna

Kajaanin seudulla työttömyys helpottaa tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa työttömyys saattaa lisääntyä tänä vuonna, mutta vähenee uudelleen vuonna 2002.

Kuntien yhteistyö sujuu erittäin hyvin Kajaanin seudulla

Kajaanin seudun kuntien yhteistyö sujuu erittäin hyvin, ja odotukset ovat suurimpia koko maassa. Lähes kaikki vastaajat arvioivat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän. Myös maakunnallista yhteistoimintaa korostetaan aikaisempaa enemmän. Kajaanin seudun ulkopuolella yhteistyötoiveet ovat varovaisemmat, mutta sielläkin yhteistyön näkymät ovat valoisat. Kuntien päättäjät korostavat erityisesti yhteyksiä elinkeinoelämään, mutta myös seutukunnallisen yhteistyön arvioidaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa. Kajaanin seudun ulkopuolella ei uskota maakunnalliseen yhteistyöhön.

Investoinnit kasvavat tänä vuonna koko maakunnassa

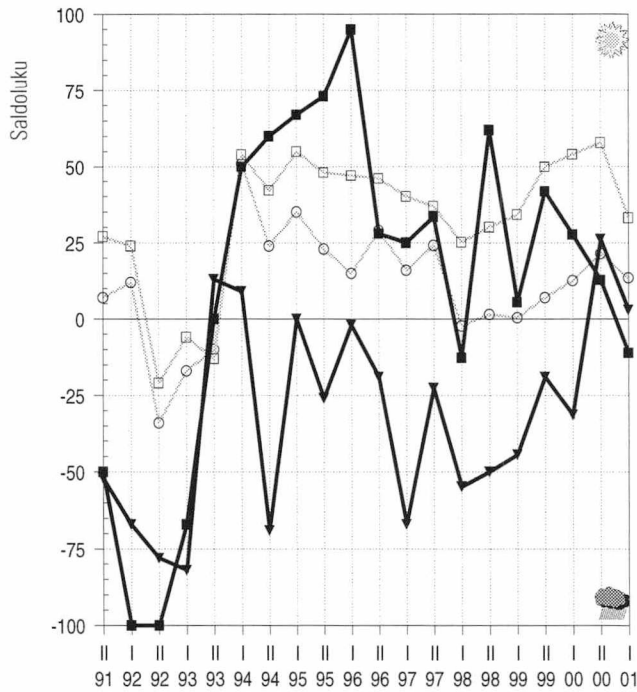
Kainuun investointinäkymät ovat valoisat tänä vuonna. Investoinnit lisääntyvät kaikilla toimialoilla maataloutta lukuun ottamatta. Kasvuodotukset ovat koko maakunnassa selvästi suuremmat kuin viime syksynä. Kajaanin seudun ulkopuolella teollisuuden ja rakentamisen kasvu jatkuu myös vuonna 2002. Kaupan ja palvelujen investoinnit vähenevät. Kajaanin seudulla investoinnit pysyvät suunnilleen tämänvuotisella tasolla.

Kajaanin seudun ulkopuolella kuntien päättäjät suhtautuvat kielteisesti Suomen EU-jäsenyyteen

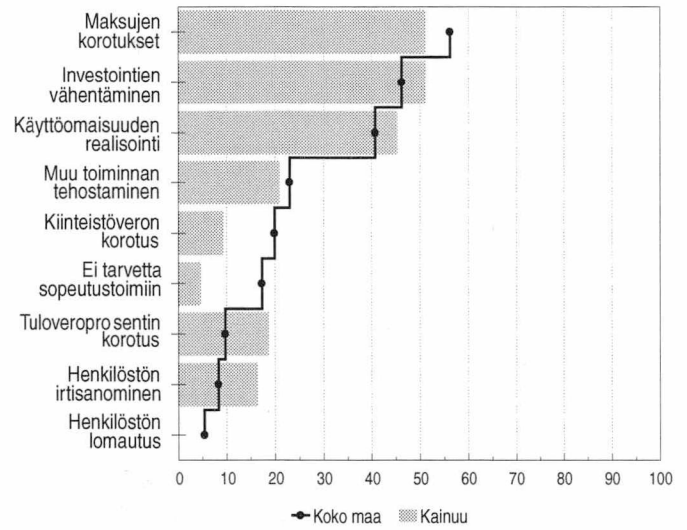
Kajaanin seudulla arviot Suomen EU-jäsenyydestä ovat muuttuneet kielteisemmiksi. Sen uskotaan haittaavan sekä elinkeinoelämän kehittymistä että kunnan omaa toimintaa. Kajaanin seudulla jäsenyyteen suhtaudutaan myönteisemmin, tosin sielläkin toiveet ovat aikaisempaa pienemmät.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

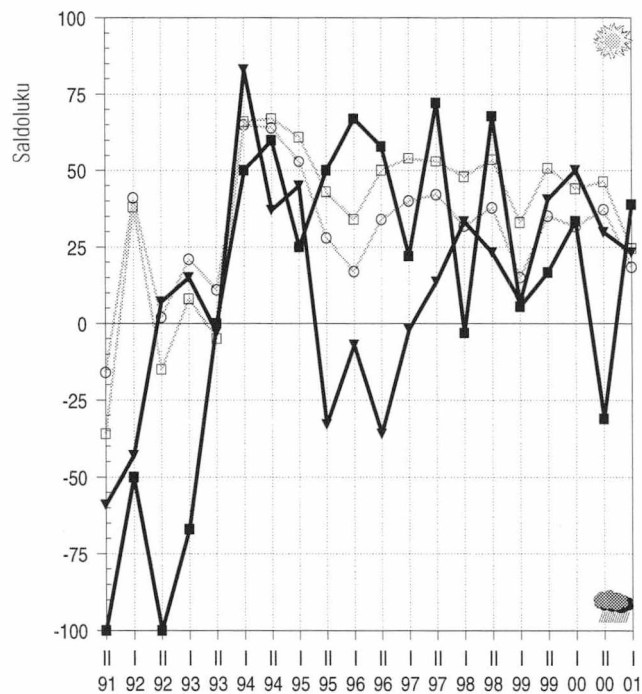
Kunnan tuleva kehitys

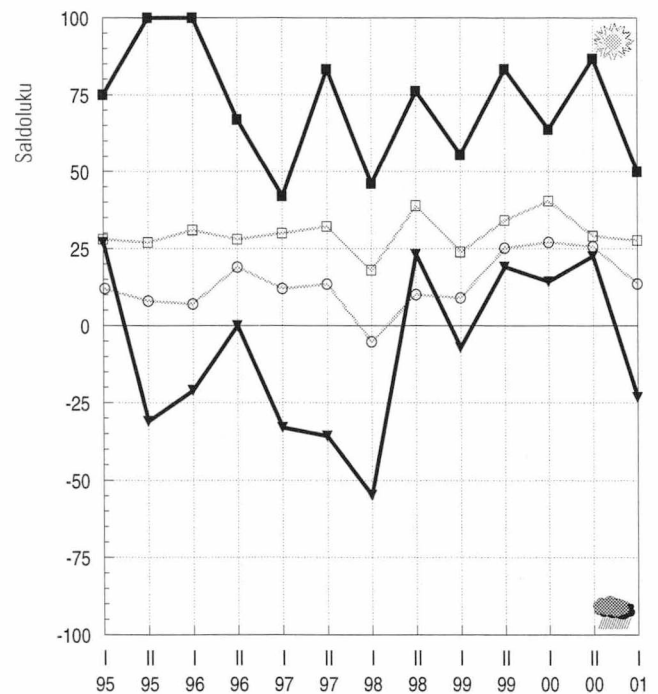
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Lapin yleiset kehitysnäkymät ovat maan synkimmät. Varsinkin keskusseutujen ulkopuolisten kuntien kehitys on heikko. Lapin kuntien rahoitusasema on edelleen vaikea. Keskusseuduilla kuntien verotulot kasvavat vielä ainakin tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa verotulojen arvioidaan vähenevän selvästi vuosina 2001–2002. Näissä kunnissa velanotto lisääntyy molempina vuosina. Keskusseudulla velka kasvaa lähinnä vuonna 2001. Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestäminen vaikeutuu lähitulevaisuudessa koko maakunnassa. Kuntien päivähoidotilanne on parantunut koko maakunnassa. Keskusseutujen työllisyyskehitys on valoisa, sillä työttömyyden uskotaan alenevan ripeästi tänä vuonna. Keskusseutujen ulkopuolella työttömyys vähenee hitaammin. Keskusseuduilla kuntien yhteistyö sujuu aikaisempaa paremmin. Siellä lähes kaikki vastaajat odottavat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän. Myös kansainväliset yhteydet kasvavat lähitulevaisuudessa. Yhteydet elinkeinoelämään tiivistyvät koko maakunnassa. Keskusseuduilla kaupan ja palvelujen sekä teollisuuden investoinnit vilkastuvat tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa investointien arvioidaan vähenevän vuosina 2001–2002 teollisuutta lukuun ottamatta.

Lapin kehitys heikentyy, varsinkin keskusseutujen ulkopuolella suuria ongelmia

Lapin yleiset kehitysnäkymät ovat maan synkimmät. Keskusseuduilla toiveet paremmasta ovat suuremmat kuin muualla maakunnassa, jossa kehityksen arvioidaan heikentyvän lähitulevaisuudessa.

Keskusseuduilla kuntien verotulot kasvavat tänä ja ensi vuonna

Lapin kuntien rahoitusasema on edelleen vaikea. Keskusseutujen ulkopuolella toiveet paremmasta ovat lisääntyneet keväästä 2000, vaikka näkymät ovatkin edelleen huonommat kuin keskusseuduilla, missä kuntien verotulot kasvavat vielä ainakin tänä ja ensi vuonna. Muualla maakunnassa kehitysnäkymät ovat synkät, verotulojen arvioidaan vähenevän selvästi vuosina 2001–2002. Näissä kunnissa velanotto lisääntyy molempina vuosina. Keskusseudulla velka kasvaa lähinnä vuonna 2001. Tuloveroprosentin nostamiseen suhtaudutaan varsin kielteisesti koko maakunnassa.

Keskusseutujen ulkopuolella henkilöstösäästöjä ja verojen korotuksia toteutetaan talouden tasapainottamiseksi seuraavan 2–3 vuoden aikana

Lapin keskusseuduilla kuntien taloutta tasapainotetaan ensi vuonna erityisesti korottamalla maksuja ja realisoimalla käyttöomaisuutta. Lähes kolmannes vastaajista odottaa tulo- tai kiinteistöverotuksen kiristyvän. Yhtä moni haki säästöjä toimintamenoista, tosin henkilöstön vähennyksiä ei kuitenkaan haluttaisi toteuttaa. Keskusseutujen ulkopuolella taloutta tasapainotetaan erityisesti vähentämällä investointeja ja korottamalla maksuja. Toimintamenoista halutaan säästää harvemmin kuin kes-

kusseuduilla. Myös veron korotusten arvioidaan olevan vähäisempiä. Seuraavan 2–3 vuoden aikana keskusseuduilla kuntien talouden tasapainotustoimet ovat pitkälti samanlaisia kuin vuonna 2002. Verotukseen haluttaisiin kuitenkin puuttua aikaisempaa vähemmän; varsinkin tuloveroprosenttien korotuksiin suhtaudutaan kielteisesti. Keskusseutujen ulkopuolella kunnat nostavat maksuja, vähentävät investointeja ja realisoivat käyttöomaisuutta. Myös henkilöstösäästöjä ja veron korotuksia harkitaan useissa kunnissa.

Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon tilanne huolestuttava koko maakunnassa

Vanhusten hoidon ja terveydenhoidon järjestäminen vaikeutuu lähitulevaisuudessa koko maakunnassa. Varsinkin terveydenhoidon näkymät ovat synkät. Keskusseuduilla toiveet ovat heikentyneet oleellisesti viime vuodesta. Sen sijaan kuntien päivähoidotilanne on parantunut koko maakunnassa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset heikentyvät keskusseutujen ulkopuolella. Siellä myös koulutoimen tilanne vaikeutuu lähitulevaisuudessa. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen ongelmien odotetaan lisääntyvän keskusseuduilla.

Keskusseuduilla myönteinen työllisyyskehitys vuosina 2001–2002

Keskusseutujen työllisyyskehitys on valoisa. Työttömyys näyttää alenevan ripeästi tänä vuonna. Vähenneminen saattaa hidastua vuonna 2002, mutta helpottaa edelleen useimmissa kunnissa. Keskusseutujen ulkopuolella näkemykset ovat varovaisemmat. Työttömyys vähenee hitaammin ja varsinkin ensi vuonna työttömien määrän lasku saattaa pysähtyä.

Keskusseuduilla kuntien yhteistyöodotukset kasvaneet syksystä

Keskusseutujen kuntien yhteistyö sujuu aikaisempaa paremmin, toiveet ovat suurimmat keväästä 1995. Muualla maakunnassa yhteistyöodotukset ovat vähäisemmät. Keskusseudulla lähes kaikki vastaajat odottavat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän. Myös kansainväliset yhteydet kasvavat lähitulevaisuudessa. Yhteydet elinkeinoelämään tiivistyvät koko maakunnassa. Keskusseutujen ulkopuolella seutukunnallista yhteistyötä halutaan lisätä.

Keskusseutujen ulkopuolella investointikehitys heikkenee

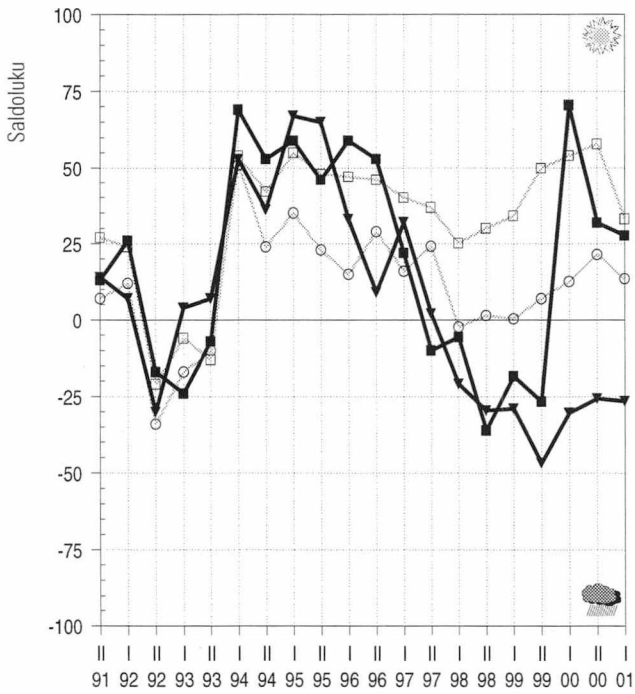
Keskusseuduilla investointikehitys on selvästi syksyistä parempi. Kaupan ja palvelujen sekä teollisuuden investoinnit vilkastuvat aikaisempaa selvästi nopeammin tänä ja ensi vuonna. Sen sijaan asuntorakentamisen ei uskota kasvavan viime vuodesta. Keskusseutujen ulkopuolella näkymät ovat selvästi huonommat. Investointien arvioidaan vähenevän vuosina 2001–2002 teollisuutta lukuun ottamatta.

Keskusseudut hyötyvät Suomen EU-jäsenyydestä

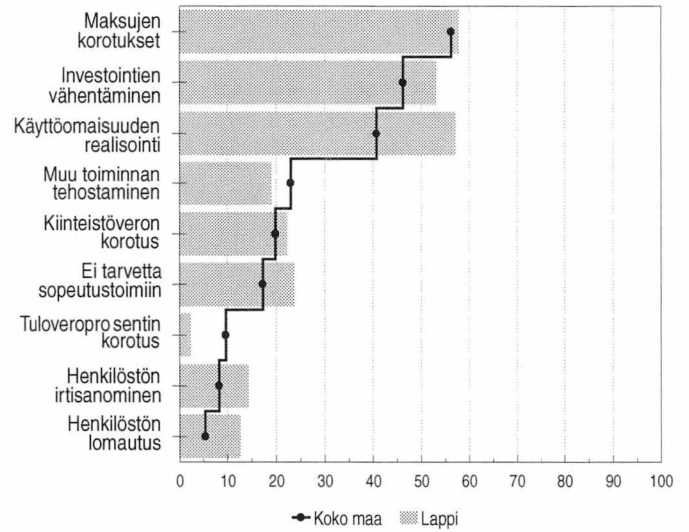
Lapissa suhtaudutaan edelleen myönteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Varsinkin keskusseuduilla sen vaikutusten arvioidaan olevan suuret. Jäsenyyden arvioidaan tuovan hyötyjä sekä elinkeinoelämän kehittämiseen että kunnan omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

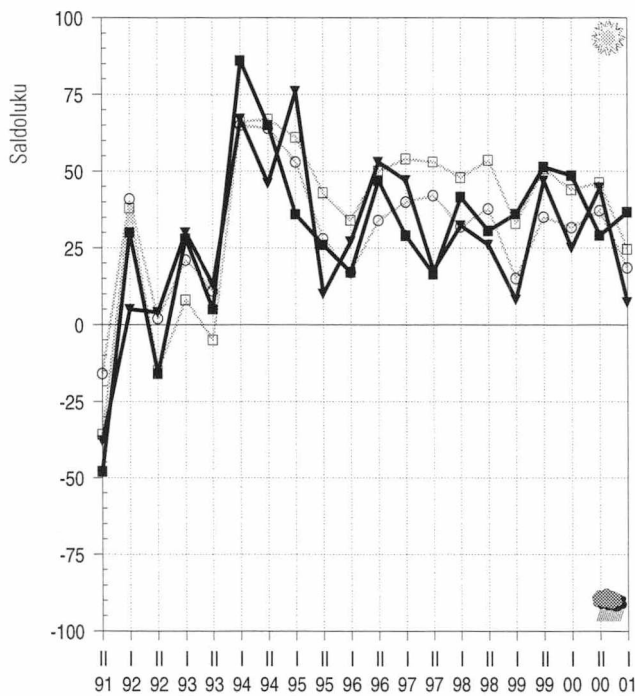
Kunnan tuleva kehitys

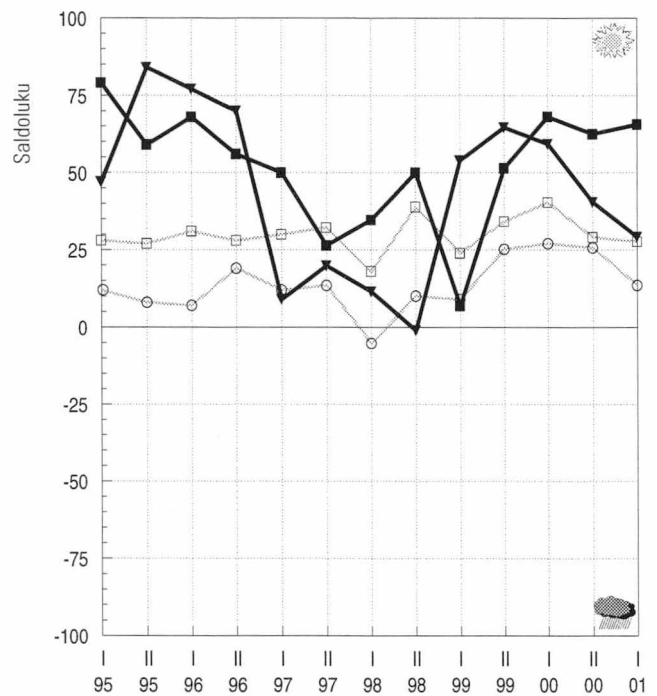
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Ahvenanmaa

Ahvenanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat eriytyneet. Maarianhaminan seudun ulkopuolella toiveet ovat valoisimpia koko maassa. Maarianhaminan seudulla odotukset paremmasta ovat pienentyneet koko ajan keväästä 2000. Kuntien rahoitusvaikeudet lisääntyvät lähivuosina koko maakunnassa. Maarianhaminan seudun ulkopuolella kuntien verotulot vähenevät erityisesti vuonna 2002. Keskusseudulla ne kasvavat hitaasti tänä ja ensi vuonna. Kuntien velanotto vähenee tänä vuonna Maarianhaminan seudun ulkopuolella, keskusseudulla velka kasvaa. Vuonna 2002 velanotto lisääntyy koko maakunnassa. Maarianhaminan seudun ulkopuolella kuntien päivähoitotilanne on parhaimpia koko maassa. Sen sijaan vanhusten hoidon järjestämisedellytykset ovat huonot. Maarianhaminan seudulla kuntien päättäjiä askarruttavat vanhusten hoidon ja terveydenhoidon kysymykset. Elinkeinoelämän edellytykset ovat paranemassa Maarianhaminan seudulla. Ahvenanmaan työllisyyskehitys on maan huonoin. Työttömyyden ei uskota alenevan tänä vuonna. Vuonna 2002 työttömyys näyttää lisääntyvän erityisesti Maarianhaminan seudulla. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa. Maarianhaminan seudun ulkopuolella korostetaan seutukunnallista yhteistyötä. Maarianhaminan seudun ulkopuolella yhteyksiä elinkeinoelämään halutaan lisätä. Maarianhaminan seudulla investointien arvioidaan pysyvän viimevuotisella tasolla vuosina 2001–2002. Muualla maakunnassa varsinkin rakentamisen investoinnit lisääntyvät ripeästi tänä vuonna. Vuonna 2002 rakentamisen kasvu hidastuu.

Maarianhaminan seudun ulkopuolella kuntien kehitysnäkymät maan valoisimpia

Ahvenanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat eriytyneet. Maarianhaminan seudun ulkopuolella toiveet ovat valoisimpia koko maassa. Maarianhaminan seudulla tulevaisuuteen suhtaudutaan syksyistä varovaisemmin; odotukset ovat pienentyneet koko ajan keväästä 2000.

Kuntien rahoitusasema heikentyy koko maakunnassa

Ahvenanmaan kuntien rahoitusvaikeudet lisääntyvät lähivuosina koko maakunnassa. Varsinkin Maarianhaminan seudun ulkopuolella näkymät ovat syksyistä huonommat. Siellä kuntien verotulot vähenevät erityisesti vuonna 2002. Maarianhaminan seudulla ne kasvavat hitaasti tänä ja ensi vuonna. Kuntien velanotto vähenee tänä vuonna Maarianhaminan seudun ulkopuolella, keskusseudulla velka kasvaa. Vuonna 2002 velanotto lisääntyy koko maakunnassa. Taloustilanteen kiristyessä paineet tuloveroprosentin korotuksille lisääntyvät. Runsas neljännes vastaajista arvioi kuntansa nostavan veroprosenttia ensi vuodelle, Maarianhaminan seudulla myös vuodelle 2003.

Maarianhaminan seudun ulkopuolella suuria paineita korottaa tuloveroprosentteja

Maarianhaminan seudun kuntien taloutta tasapainotetaan ensi vuonna erityisesti vähentämällä investointeja. Muualla maakunnassa aiotaan korottaa myös maksuja. Lisäksi lähes puolet vastaajista arvioi kuntansa nostavan tuloveroprosenttia. Seuraavan 2–3 vuo-

den aikana verotuksen kiristäminen yleistyy myös Maarianhaminan seudulla. Myös käyttömaksuista realisoidaan aikaisempaa useammassa kunnissa. Maarianhaminan seudun ulkopuolella talouden tasapainotustoimenpiteet ovat samanlaiset kuin vuonna 2002. Yli 80 prosenttia vastaajista arvioi kuntansa nostavan maksuja.

Vanhustenhoito askarruttaa kuntien päättäjiä koko maakunnassa

Maarianhaminan seudun ulkopuolella kuntien päivähoitotilanne on parhaimpia koko maassa; ongelmien arvioidaan olevan poistumassa. Sen sijaan vanhusten hoidon järjestämisedellytykset ovat heikentyneet. Maarianhaminan seudulla kuntien päättäjiä askarruttavat vanhusten hoidon ja terveydenhoidon kysymykset. Kuntien asumistilanne heikentyy Maarianhaminan seudun ulkopuolella, kun taas keskusseudulla asumisen ongelmat ovat aikaisempaa pienemmät. Elinkeinoelämän edellytykset ovat erilaiset. Maarianhaminan seudulla ongelmat ovat poistumassa, muualla maakunnassa näkymät ovat edelleen synkät. Koulutoimen kysymykset askarruttavat kuntien päättäjiä Maarianhaminan seudulla, ympäristöasiat koko maakunnassa.

Ahvenanmaan työllisyyskehitys huono

Ahvenanmaan työllisyyskehitys on maan huonoin. Työttömyyden ei uskota alenevan tänä vuonna. Vuonna 2002 kehitys heikkenee entisestään, työttömyys näyttää lisääntyvän erityisesti Maarianhaminan seudulla.

Kuntien yhteistyötoiveet lisääntyneet

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa; Maarianhaminan seudulla toiveet ovat lisääntyneet viime syksystä. Siellä korostetaan seutukunnallista yhteistyötä. Maarianhaminan seudun ulkopuolella yhteyksiä elinkeinoelämään halutaan lisätä. Myös seutukunnallinen yhteistyö lisääntyy.

Rakentaminen vilkastuu Maarianhaminan seudun ulkopuolella

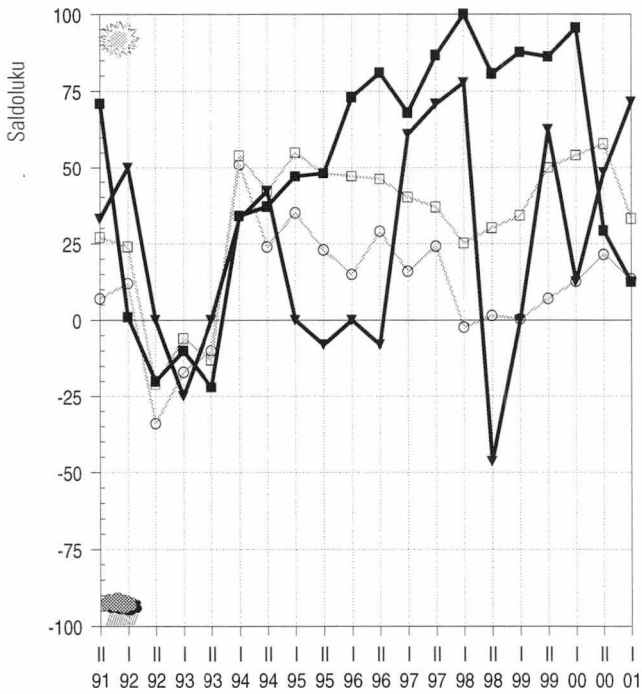
Maarianhaminan seudulla investointien arvioidaan pysyvän viimevuotisella tasolla vuosina 2001–2002. Muualla maakunnassa investointinäkymät ovat valoisimmat. Varsinkin rakentamisen investoinnit lisääntyvät ripeästi tänä vuonna, mutta myös teollisuuden sekä kaupan ja palvelujen investoinnit vilkastuvat. Vuonna 2002 rakentamisen kasvu hidastuu. Sen sijaan kaupan ja palvelujen investoinnit lisääntyvät edelleen myönteisesti.

EU-jäsenyys vaikuttaa kielteisesti Ahvenanmaan kehitykseen

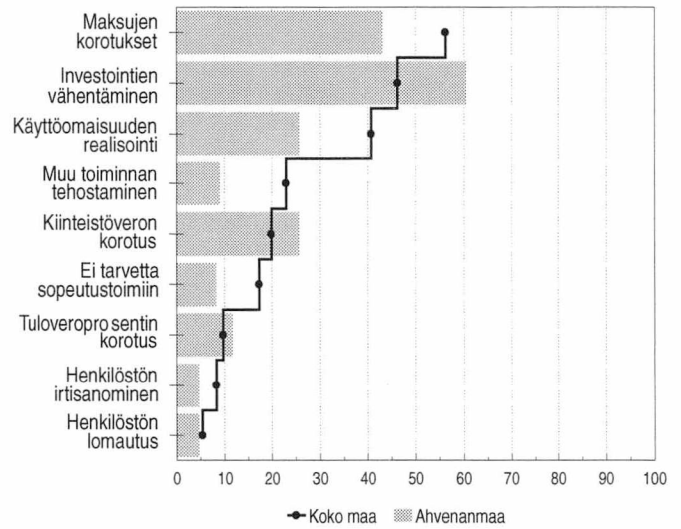
Ahvenanmaalla suhtaudutaan edelleen kielteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Toiveet ovat vähäisimmät koko maassa. Maarianhaminan seudulla jäsenyyden hyödyt ovat vähäisimmät kunnan oman toiminnan kannalta. Muualla maakunnassa sen nähdään vaikeuttavan elinkeinoelämän kehittämistä.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 4, 5b ja 9)

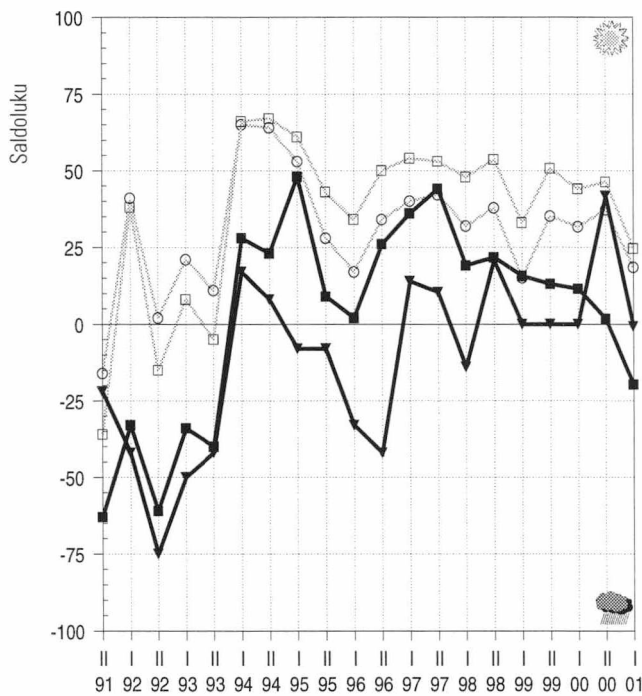
Kunnan tuleva kehitys

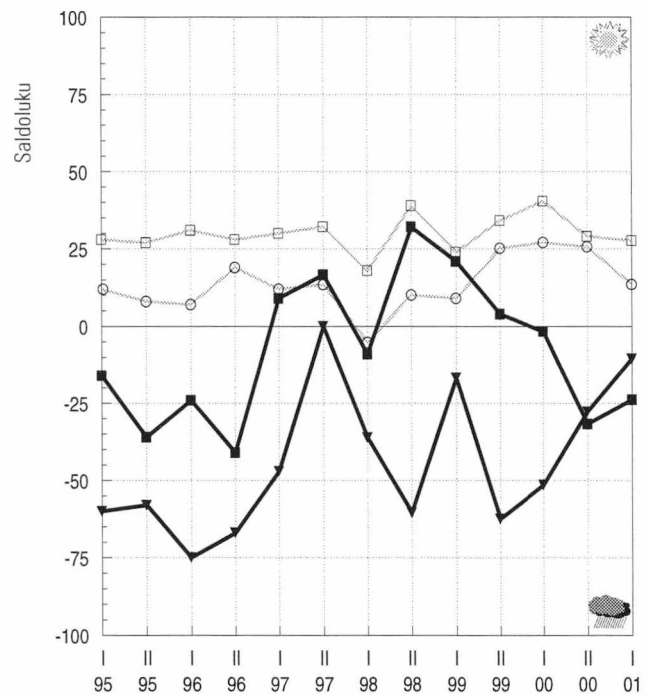
Kuntatalouden tasapainottamiskeinot 2002, %

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

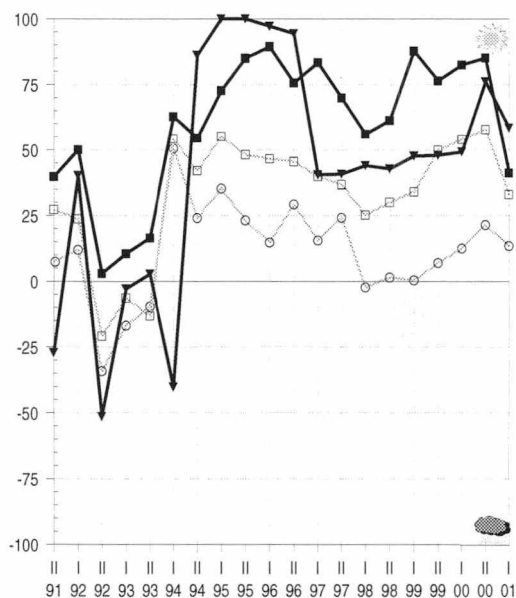
maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Utvecklingen i framtiden

landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

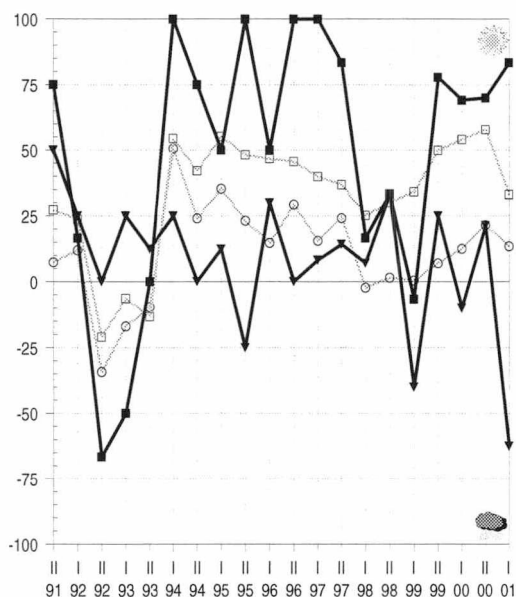
hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

Nyland

De allmänna utvecklingsutsikterna i Nyland är alltså de ljusaste i landet. I Helsingforsregionen är förhoppningarna om en bättre framtid dock försiktigare än tidigare. Finansieringsutsikterna är tydligt sämre än på hösten. Kommunernas inkomstutveckling försämras och skatteintäkterna väntas minska år 2002. På andra håll i landskapet är utvecklingsförväntningarna ljusare. Finansieringsutsikterna är tydligt goda och det ekonomiska läget har inte heller försämrats från förra hösten. Förväntningarna av ökningen av skatteintäkter har minskat hela tiden sedan våren 1999, men antas öka i år och nästa år. Inom socialvårdstjänsterna och hälsovårdstjänsterna finns det problem inom den närmaste framtiden. Situationen är sämst inom Helsingforsregionen, där problemen inom speciellt åldringsvården och hälsovården ökat. Utanför Helsingforsregionen har arrangerandet av åldringsvården blivit svårare. Sysselsättningsutvecklingen är gynnsam i år i Nyland, men försämras nästa år i hela landskapet. Samarbetet mellan kommunerna emellan fungerar väl i Nyland. Beslutsfattarna poängterar i synnerhet kontakterna med näringslivet. Bostadsbyggandet blir ännu i år livligare i hela landskapet, ökningen fortsätter nästa år närmast inom Helsingforsregionen.

Utvecklingen i framtiden

landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

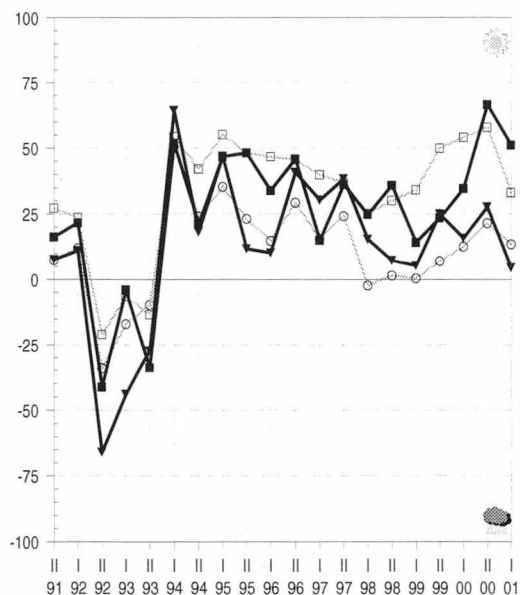
Östra Nyland

Den allmänna utvecklingen i landskapet differentieras. Förhoppningarna inom Borgåregionen är ljusa, i de övriga delarna av landskapet är förhoppningarna de svagaste i hela landet. Kommunernas finansieringsproblem oroar dock beslutsfattare i hela landskapet. Speciellt den dåliga utvecklingen av skatteintäkterna förorsakar tryck i ekonomin. Arrangemangen av social- och hälsovårdstjänsterna fungerar bättre än tidigare speciellt inom Borgåregionen. Utanför Borgåregionen oroar den dåliga utvecklingen av sysselsättningen. Kommunerna försöker dra nytta av samarbete, som å ena sidan riktas till den egna ekonomiska regionen, men också till områdets näringsliv. Bostadsbyggandet är mindre än tidigare i hela landskapet.

Egentliga Finland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Egentliga Finland är för-siktigare än tidigare i hela landskapet. Kommunernas ekonomi åt-stramas. Ökningen av skatteintäkterna inom Åboregionen blir långsammare, i övriga delar av landskapet väntas de minska år 2002. Det sämre finansiella läget återspeglas i kommunernas skuld-pupptagning, som antas öka i hela landskapet. Problemen inom häl-sovård och åldringsvård oroar beslutsfattarna, däremot är dagvård-situationen nu i ordning. Positivt är också nedgången av arbets-lösheten under åren 2001–2002 samt det ökade samarbetet kommu-nerna emellan. I Egentliga Finland poängteras kraftigt betydelsen av samarbetet mellan de ekonomiska regionerna. Byggandet ökar ännu i år i hela landskapet, men minskar år 2002 utanför Åboregio-nen.

Utvecklingen i framtiden

landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

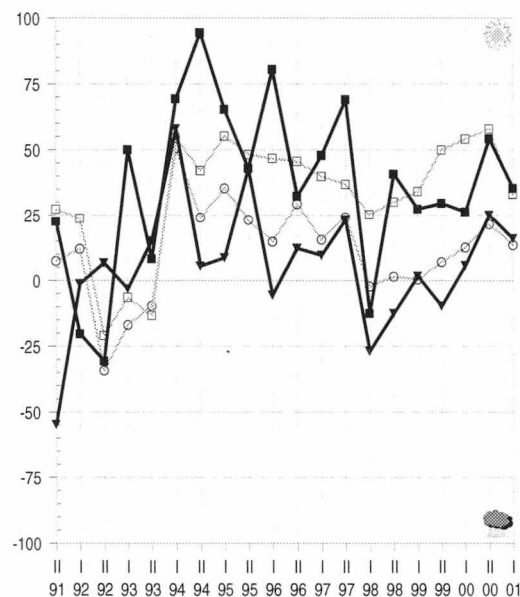
hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

Satakunta

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Satakunta är sämre än på hösten. Kommunernas beslutsfattare är speciellt oroliga för de öka-de finansiella svårigheterna, som också återspeglas på tjänster. Svår-igheterna inom åldrings- och hälsovård ökar inom den närmaste framtiden i hela landskapet. Utvecklingen av ökningen av skattein-täkterna försämras i kommunerna. Svårast är läget utanför Björne-borgsregionen, där man antar att skatteintäkterna minskar under åren 2001–2002. Kommunernas skuld ökar i hela landskapet. Sys-selsättningsutvecklingen väntas fortsätta i positiv riktning, arbets-lösheten avtar speciellt i Björneborgsregionen. Beslutsfattarna understryker speciellt betydelsen av samarbetet mellan de ekono-miska regionerna.

Utvecklingen i framtiden

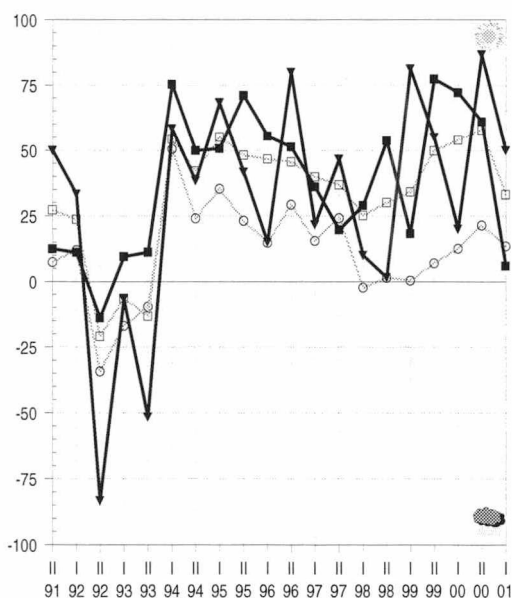
landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

Utvecklingen i framtiden

landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

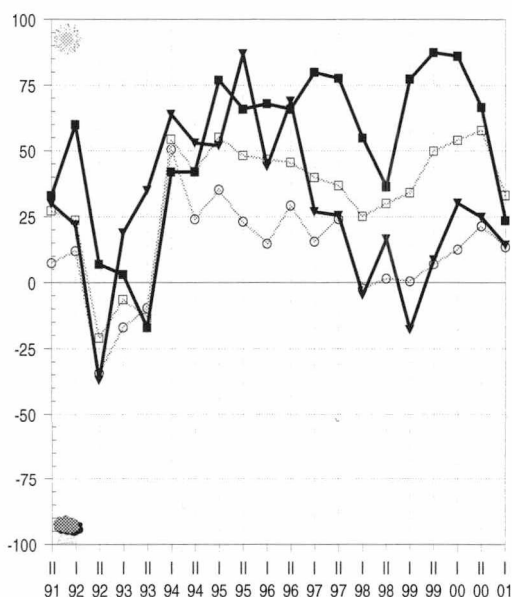
hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

Egentliga Tavastland

Det finns olika åsikter om den kommande utvecklingen i landskapet. I Tavastehusregionen är utsikterna dåliga, medan förhoppningarna om en bättre framtid har ökat på andra håll i landskapet. Kommunernas finansiella ställning blir sämre i hela landskapet. Den dåliga utvecklingen av skatteintäkterna oroar speciellt. Trots den åtstramade ekonomin antas kommunerna inte öka skuldupptagningen i år och nästa år. Kommunernas finansieringsproblem återspeglas delvis på åldringsvården och hälsovården, som väntas bli svårare inom den närmaste framtiden. Positiv för utvecklingen av Egentliga Tavastland är att arbetslösheten har minskat, förhoppningarna är de största i hela landet. Förutsättningarna för det kommunala samarbetet är också goda. Nästan alla svars personer betonade speciellt samarbetet mellan de ekonomiska regionerna. Bygandet ökar i år i hela landskapet.

Utvecklingen i framtiden

landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

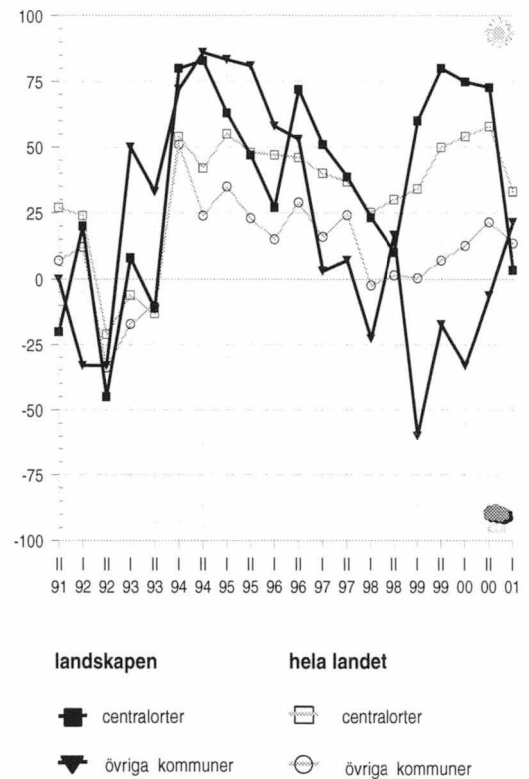
Birkaland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Birkaland är sämre än i höstas, men ännu rätt positiva. Kommunernas finansiella ställning oroar dock beslutsfattare. Ökningen av skatteintäkter är obetydlig och kan avstanna nästa år i hela landskapet. Samtidigt verkar skuldupptagningen öka. I Tammerforsregionen ökar skatteförhöjningstrycket år 2003. För att balansera ekonomin blir man tvungen att höja avgifter. Också anläggningstillgångar realiserar och investeringar minskar. I Tammerforsregionen blir det svårare att arrangera social- och hälsovårdstjänster inom den närmaste framtiden. I övriga delar av landskapet är situationen tydligt bättre, det förekommer just inga problem. Arbetslösheten sjunker i år i hela landskapet, men nedgången stannar upp speciellt i Tammerforsregionen år 2002. Samarbetet mellan kommunerna fungerar väl och framför allt samarbetet mellan de ekonomiska regionerna skall ökas.

Päijänne-Tavastland

Det finns olika åsikter om de allmänna utsikterna för utvecklingen i landskapet. Utsikterna för Lahtisregionen är dystra, på andra håll i landskapet är förhoppningarna de största sedan hösten 1996. De finansiella problemen i kommunerna i Lahtisregionen väntas vara stora inom den närmaste framtiden. Skatteintäkterna ökar i år och nästa år bara litet i hela landskapet. Trycket på skuldupptagning ökar. Åldringsvårdsproblemen ökar i hela landskapet, situationen inom hälsovården försämras utanför Lahtisregionen. Förutsättningarna för näringslivet förbättras i Lahtisregionen. Arbetslösheten har minskat i år, nedgången av arbetslösheten blir långsammare år 2002. Kommunernas samarbete fungerar väl i hela landskapet.

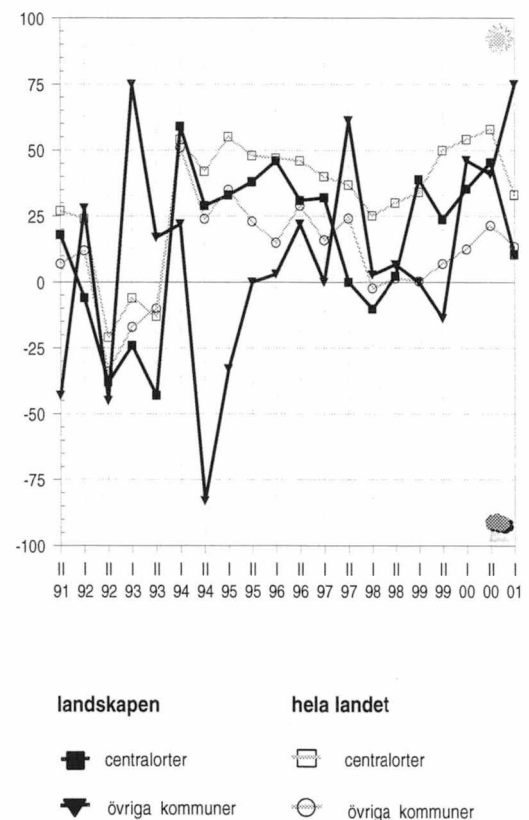
Utvecklingen i framtiden

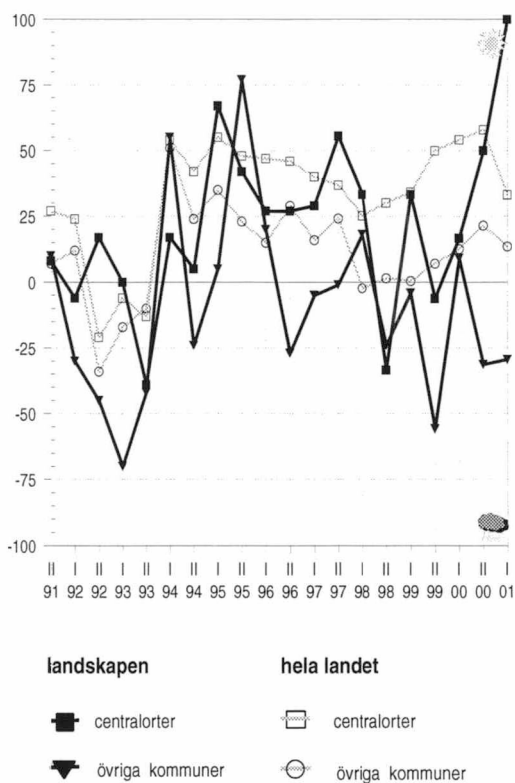
Kymmenedalen

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Kymmenedalen är differentierade. Utanför centralorterna är förväntningarna ljusast i hela landet, inom centralorterna är de väsentligt mindre. Beslutsfattarna är oroliga för det finansiella läget i kommunerna. Skatteintäkterna minskar i centralorterna och kan t.o.m. minska år 2002. Samtidigt ökar skuldupptagningen. Utanför centralorterna är utsikterna helt annorlunda. Där antas skatteintäkterna öka kraftigt under åren 2001–2002. Kommunerna kan också minska sin skuld. Det finns inte heller något behov av höjning av skattesatsen. I centralorter är situationen inom åldringsvården och hälsovården bland de sämsta i hela landet. Arbetslösheten i Kymmenedalen blir lättare i år i hela landskapet., nedgången avtar dock år 2002. Centralorternas samarbetsförutsättningar har blivit sämre, i de övriga delarna av landskapet är förhoppningarna klart större.

Utvecklingen i framtiden

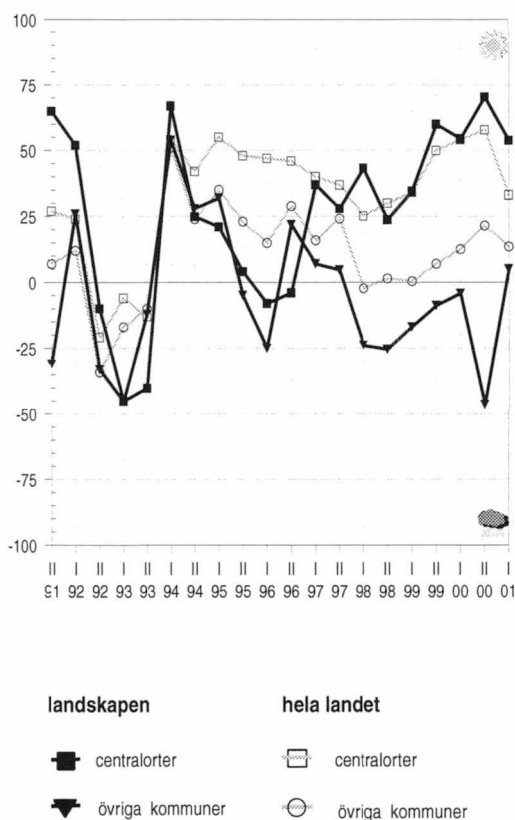
Utvecklingen i framtiden

Södra Karelen

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Villmanstrandsregionen är ljusast i hela landet. På andra håll i landskapet är utvecklingen svagare än tidigare. Det ekonomiska läget i kommunerna är kontroversiella. I Villmanstrandsregionen är finansieringsproblemen de minsta i hela landet. Där ökar skatteintäkterna kraftigt i år och nästa år. I de övriga delarna av landskapet ökar finansieringsproblemen inom den närmaste framtiden. Den svaga utvecklingen av skatteintäkter förorsakar delvis problem, de antas minska nästa år. Utanför Villmanstrandsregionen blir det svårare att arrangera åldringsvård. I centralorterna förekommer det problem närmast inom hälsovården. I Villmanstrandsregionen är sysselsättningsutvecklingen den ljusaste i landet, arbetslösheten sjunker tydligt i år och nästa år. På andra håll i landskapet väntas arbetslösheten öka år 2002. I Villmanstrandsregionen fungerar samarbetet dåligt, på andra håll i landskapet är förhoppningarna klart större.

Utvecklingen i framtiden

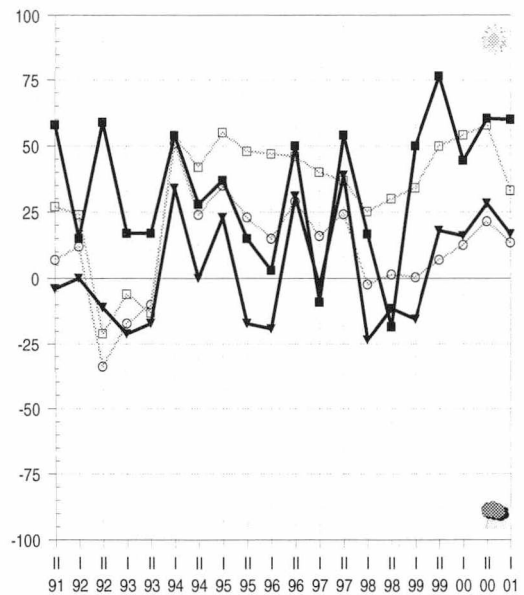
Södra Savolax

I Södra Savolax har utvecklingskillnaderna mellan centralorten och övriga kommuner blivit mindre. I S:t Michelsregionen väntas utvecklingen bli bättre inom de närmaste åren. På andra håll i landskapet är förväntningarna försiktigare, men de har tydligt ökat från hösten. Den finansiella ställningen i kommunerna är fortfarande svårt. Utanför S:t Michelsregionen är skatteökningen liten, och skatteökningen väntas avta åren 2001–2002. I S:t Michelsregionen väntas skatteintäkterna öka tydligt i år, men ökningen stannar upp år 2002. Kommunernas skuld bedöms öka i hela landskapet åren 2001–2002. I S:t Michelsregionen förekommer det stora problem i arrangerandet av social- och hälsovården. På andra håll i landskapet verkar dagvården vara i ordning. Arbetslösheten i S:t Michelsregionen underlättas i år, nedgången blir långsammare år 2002. På andra håll i landskapet antas arbetslösheten sjunka närmast år 2002. Utsikterna för det kommunala samarbetet är varierande i Södra Savolax. Utanför S:t Michelsregionen har förhoppningarna ökat från hösten. På andra håll i landskapet löper samarbetet sämre än tidigare. Byggverksamheten blir livligare i år i hela landskapet. Utanför S:t Michelsregionen är förhoppningarna klart större än på hösten. I S:t Michelsregionen ökade också investeringarna i tillverkning samt handel och tjänster. År 2002 blir investeringsutvecklingen sämre också i S:t Michelsregionen, där ökningen av investeringarna antas avta.

Norra Savolax

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Norra Savolax är fortfarande ljusa. I Kuopio-regionen är förhoppningar om bättre tider de största i hela landet. På övriga håll i landskapet är förhoppningarna blygsammare. Beslutsfattarna är bekymrade över ökade finansiella svårigheter. Ökade skatteintäkter gör det lättare för kommunerna i Kuopio-regionen åren 2001–2002. I övriga kommuner minskar skatteintäkterna båda åren. Ekonomin i kommunerna i Kuopio-regionen balanseras nästa år speciellt genom att avgifterna höjs, men också genom att realisera anläggningstillgångar samt genom att minska investeringarna. Problemen inom äldreomsorgen och hälsovården ökar utanför Kuopio-regionen. I Kuopio-regionen finns det svårigheter närmast i arrangerandet av äldreomsorgen. Kommunernas dagvårdsläge är gott i hela landskapet. I Kuopio-regionen sjunker arbetslösheten i år och nästa år. På övriga håll i landskapet kommer arbetslösheten att sjunka långsammare år 2002. Kommunernas samarbetsutsikter är fortfarande motstridiga. I Kuopio-regionen är förhoppningarna ljusa, men på andra håll i landskapet är samarbetet sämre. I kommunerna betonas speciellt samarbete mellan ekonomiska regioner. I Kuopio-regionen fortsätter det livliga bostadsbyggandet i år och nästa år.

Utvecklingen i framtiden

landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

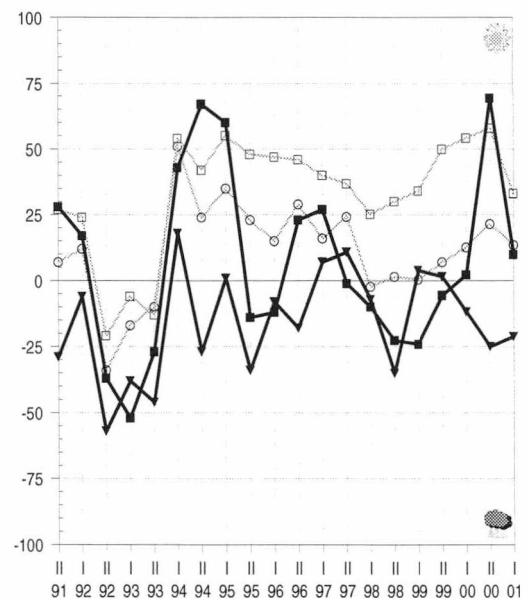
hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

Norra Karelen

De allmänna utvecklingen i Norra Karelen är klart sämre än tidigare. Utanför Joensuu-regionen var utsikterna dystra redan på hösten, men nu försämras utvecklingen i Joensuu-regionen. Kommunernas finansiella ställning är svår. I synnerhet i Joensuu-regionen har förväntningarna på en bättre framtid minskat. Där antas kommunernas skatteintäkter minska år 2002. Utanför Joensuu-regionen minskar skatteintäkterna också i år. Kommunernas skuldtagning ökar åren 2001–2002. Kommunerna i Norra Karelen är tvungna att ta till många knep för att få ekonomin i balans år 2002, men för det mesta höjer kommunerna avgifterna och minskar investeringarna. I kommunerna i Norra Karelen finns det problem med arrangerandet av äldreomsorgen och sjukvården, men å andra sidan har dagvården ordnats bra. Utvecklingen av sysselsättningen i Joensuu har blivit sämre. Arbetslösheten antas öka år 2002. På övriga håll i landskapet sjunker arbetslösheten båda åren. I Joensuu-regionen är samarbetet mellan kommunerna gott, alla svars personer anser att samarbetet ekonomiska regioner emellan ökar inom den närmaste framtiden. På andra håll i landskapet finns det klart mindre önskemål om samarbete. Investeringsutvecklingen i Norra Karelen är klart sämre än tidigare. I Joensuu-regionen minskar investeringarna, bara inom byggandet finns det förhoppningar om tillväxt. Utanför Joensuu-regionen hålls investeringarna på ungefär samma nivå som i fjol, endast industriinvesteringarna uppskattas öka.

Utvecklingen i framtiden

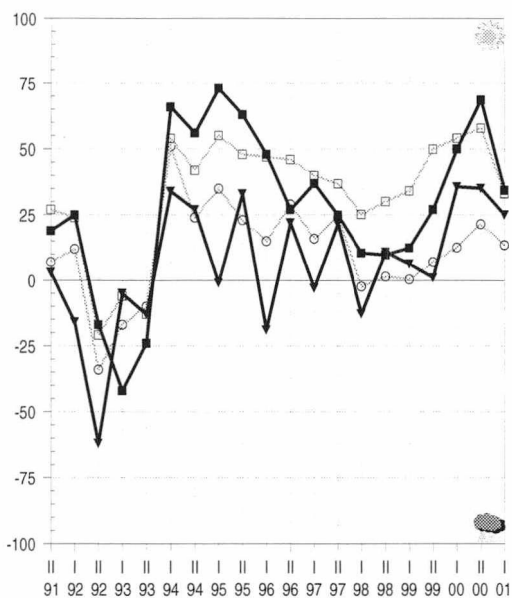
landskapen

- centralorter
- ▼ övriga kommuner

hela landet

- centralorter
- övriga kommuner

Utvecklingen i framtiden

landskapen

■ centralorter

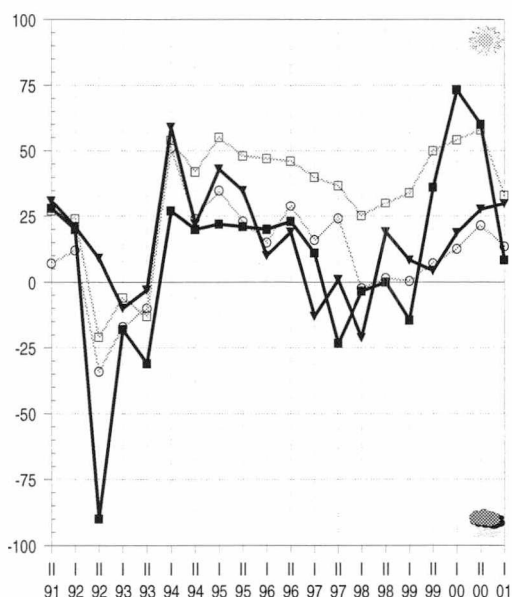
▼ övriga kommuner

hela landet

□ centralorter

○ övriga kommuner

Utvecklingen i framtiden

landskapen

■ centralorter

▼ övriga kommuner

hela landet

□ centralorter

○ övriga kommuner

Mellersta Finland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Mellersta Finland är fortfarande ljusa. Utvecklingsskillnaderna mellan Jyväskyläregionen och övriga kommuner har minskat, i Jyväskyläregionen är utvecklingen dock fortfarande den positivaste de närmaste åren. Kommunernas finansiella ställning har försämrats från i höstas. Problemen blir större i synnerhet utanför Jyväskyläregionen, där skatteintäkterna väntas minska år 2002. I Jyväskyläregionen ökar skatteintäkterna båda åren. Kommunernas skuldtagning ökar de närmaste åren. Situationen inom hälsovården bekymrar beslutsfattarna i kommunerna i hela landskapet. I Jyväskyläregionen ökar också svårigheterna inom åldringsvården. Arbetslösheten i Jyväskyläregionen väntas minska snabbt i år och nästa år. På övriga håll i landskapet avtar minskningen av arbetslösheten år 2002. Samarbetet mellan kommunerna emellan är mycket gott. Beslutsfattarna i kommunerna betonar i synnerhet kontakterna mellan de ekonomiska regionerna. Man vill också stärka kontakterna till näringslivet inom den närmaste framtiden. I Jyväskyläregionen ökar investeringarna inom byggverksamheten och industrin i år. På övriga håll i landskapet minskar investeringarna nästa år inom alla näringsgrenar förutom inom industrin.

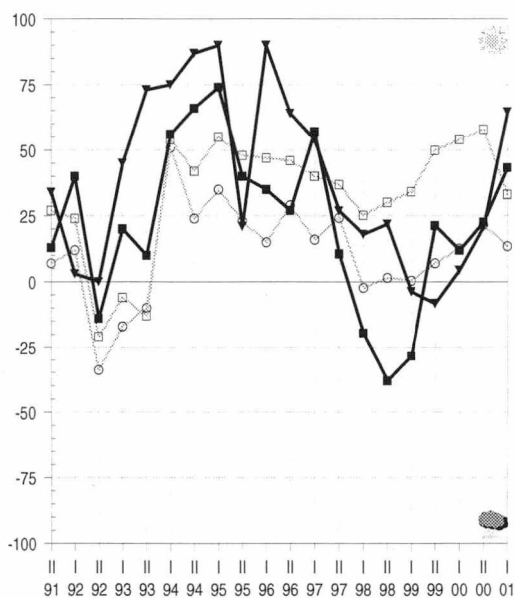
Södra Österbotten

Utsikterna för utvecklingen i Seinäjoki-regionen är sämre än tidigare. Där är kommunernas finansiella ställning en av de dystraste i landet. Utanför centralregionen är kommunernas utveckling bättre än i centralregionen. Arrangerandet av hälsovård och åldringsvård blir svårare inom den närmaste framtiden i hela landskapet, men å andra sidan har dagvården i kommunerna skötts bra. Arbetslösheten minskar i år i hela landskapet. År 2002 förväntas minskningen av arbetslösheten avta i Seinäjoki-regionen. I Seinäjoki-regionen har samarbetsförväntningarna försämrats. På övriga håll i landskapet har förhoppningarna om en bättre framtid förstärkts. Beslutsfattarna i kommunerna betonar vikten av kontakter till näringslivet. Investeringarna inom byggnadsverksamheten och industrin ökar i år i hela landskapet.

Österbotten

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Österbotten är de bästa i hela landet. I synnerhet utanför Vasaregionen är utsikterna i dag mycket ljusa. Kommunernas finansiella ställning är dock fortfarande dålig. I Vasaregionen tror man inte att kommunernas skatteintäkter ökar i år och nästa år. Kommunernas skuldtagning ökar år 2002 i hela landskapet. Situationen inom hälsovården är dålig i hela landskapet. Läget inom åldringsvården är dystert närmast utanför Vasaregionen. Utvecklingsutsikterna inom näringslivet förbättras inom den närmaste framtiden i hela landskapet, men i synnerhet i Vasaregionen är utsikterna ljusa. Arbetslösheten minskar klart i år i hela landskapet. Utvecklingen av sysselsättningen i synnerhet i Vasaregionen ser bra ut. Det kommunala samarbetet fungerar bra. I Vasaregionen uppskattade nästan alla svarspersoner att samarbetet mellan ekonomiska regioner blir livligare och att kontakterna till näringslivet blir livligare inom den närmaste framtiden. Industriinvesteringar ökar i år i hela landskapet.

Utvecklingen i framtiden

landskapen

■ centralorter

▼ övriga kommuner

hela landet

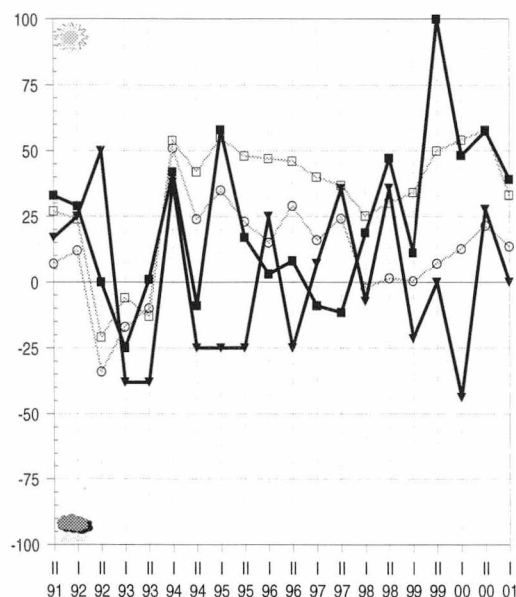
□ centralorter

○ övriga kommuner

Mellersta Österbotten

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Mellersta Österbotten har försämrats från i höstas. I synnerhet utanför Karlebyregionen har förväntningar om en bättre framtid minskat. Det finansiella läget i kommunerna i Mellersta Österbotten är dystert, problemen ökar klart i hela landskapet. Utanför Karlebyregionen minskar skatteintäkterna långsamt åren 2001–2002 och i Karlebyregionen i synnerhet i år. Kommunernas skulder ökar utanför Karlebyregionen. I Karlebyregionen uppskattar nästan hälften av svarspersonerna att hemkommunen höjer inkomstskatteprocenten för nästa år. Beslutsfattarna i kommunerna är oroad över situationen inom hälsovården. Svårigheterna inom åldringsvården ökar också. Arrangerandet av dagvård i kommunerna fungerar bra i hela landskapet. Utanför Karlebyregionen har utsikterna i kommunernas skolväsende blivit betydligt sämre från i höstas. Arbetslösheten i Karlebyregionen minskar i år och nästa år. Utanför Karlebyregionen är minskningen av arbetslösheten mindre än i centralregionen åren 2001–2002. Samarbetsutsikterna är fortfarande motstridiga, samarbetet mellan kommunerna i Karlebyregionen är gott. På övriga håll i landskapet är förväntningarna mera blygsamma. I Karlebyregionen ökar industriinvesteringarna i år och nästa år. På övriga håll i landskapet förväntas investeringarna minska i alla näringsgrenar.

Utvecklingen i framtiden

landskapen

■ centralorter

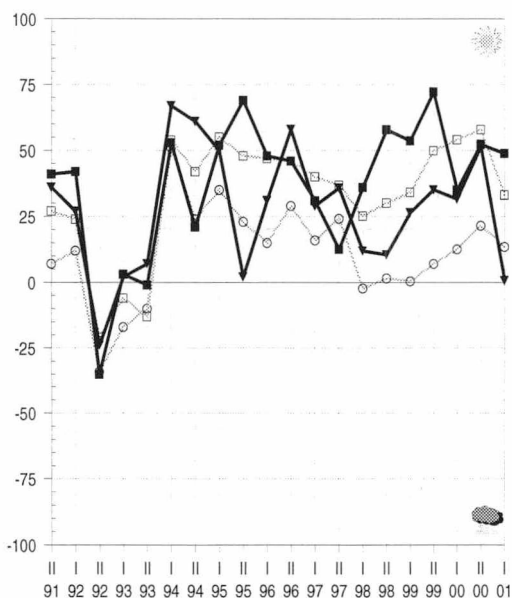
▼ övriga kommuner

hela landet

□ centralorter

○ övriga kommuner

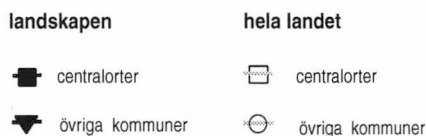
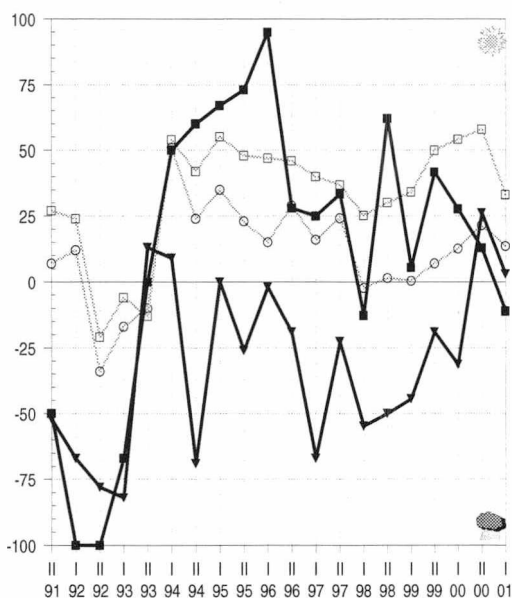
Utvecklingen i framtiden

Norra Österbotten

Utsikterna för utvecklingen i Uleåborgsregionen är ljusa också inom den närmaste framtiden. På övriga håll i landskapet är utsikterna väsentligt sämre än i höstas. Kommunernas svårigheter i finansieringen ökar inom den närmaste framtiden. I Uleåborgsregionen är utsikterna en aning bättre än på övriga håll i landskapet. Utvecklingen av skatteintäkter i kommunerna blev klart sämre och de uppskattas bli på ungefär samma nivå som i fjol i hela landskapet. De ekonomiska svårigheterna antas medföra ökad skuldtagning. I Uleåborgsregionen har problemen i arrangerandet av social- och hälsovårdstjänster minskat sedan i höstas. På övriga håll i landskapet har man svårigheter i synnerhet i arrangerandet av äldreomsorg. Dagvården i kommunerna är i gott skick i hela landskapet. Arbetslösheten i Uleåborgsregionen väntas minska klart i år och nästa år. På övriga håll i landskapet har arbetslösheten sjunkit långsammare. Samarbetsutsikterna för kommunerna i Norra Österbotten har förbättrats från i höstas. Beslutsfattarna i kommunerna betonar i synnerhet samarbetet mellan ekonomiska regioner, också kontakterna till näringslivet ökar. Industriinvesteringarna ökar i år i Uleåborgsregionen. Byggnaderna väntas bli livligare år 2002.

Utvecklingen i framtiden

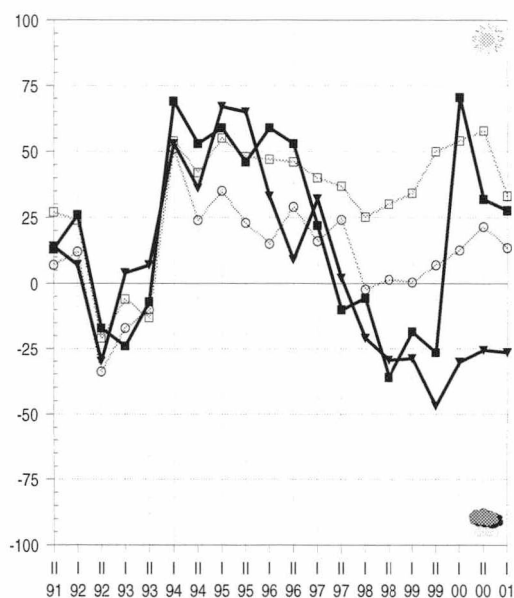
Kajanaland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Kajanaland är de sämsta i hela landet. I Kajanaland väntas utvecklingen försämrans inom den närmaste framtiden. Också på övriga håll i landskapet har förhoppningarna om en bättre framtid avtagit sedan i höstas. Den finansiella ställningen i kommunerna i Kajanaland ser fortfarande dålig ut. Kommunernas skatteintäkter minskar i år i synnerhet utanför Kajanaregionen. Kommunernas skulduptagning ökar i år i hela landskapet. Kajanaregionen har stora svårigheter i arrangemangen av social- och hälsovårdstjänster. I synnerhet utsikterna inom hälsovård och äldreomsorg är dystra. På övriga håll i landskapet är förhoppningarna mycket högre än på centralorten. I Kajanaregionen minskar arbetslösheten i år och nästa år. På övriga håll i landskapet kan arbetslösheten stiga i år. I Kajanaregionen är samarbetet mellan kommunerna mycket gott. Nästan alla svarspersoner var av den åsikten att samarbetet mellan ekonomiska regioner ökar. Utanför Kajanaregionen betonar kommunernas beslutsfattare i synnerhet kontakterna till näringslivet. Investeringsutsikterna i Kajanaland är ljusa i år. Investeringarna ökar inom alla näringsgrenar förutom inom lantbruk.

Lappland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Lappland är de dystraste i Landet. Utvecklingen i de kommuner som ligger utanför centralorten är dålig. Den finansiella ställningen i kommunerna i Lappland är alltjämt svår. På centralorterna ökar kommunernas skatteintäkter åtminstone ännu i år och nästa år. På övriga håll i landskapet uppskattas skatteintäkterna minska klart åren 2001–2002. I dessa kommuner ökar skuldupptagningen dessa år. På centralorten ökar skulden närmast år 2001. Arrangerandet av äldreomsorg och hälsovård försvåras inom den närmaste framtiden i hela landskapet. Dagvårdssituationen i kommunerna har förbättrats i hela landskapet. Sysselsättningsutvecklingen på centralorterna är ljus, eftersom arbetslösheten väntas minska snabbt i år. Utanför centralorterna minskar arbetslösheten långsammare. På centralorterna är samarbetet mellan kommunerna bättre än tidigare. Där tror nästan alla svarspersoner att samarbetet mellan de ekonomiska regionerna skall öka. Även internationella kontakter ökar inom den närmaste framtiden. Kontakterna till näringslivet blir livligare i hela landskapet. På centralorterna blir investeringarna inom handeln och industrin livligare i år och nästa år. På övriga håll i landskapet väntas investeringarna minska åren 2001–2002 förutom inom industrin.

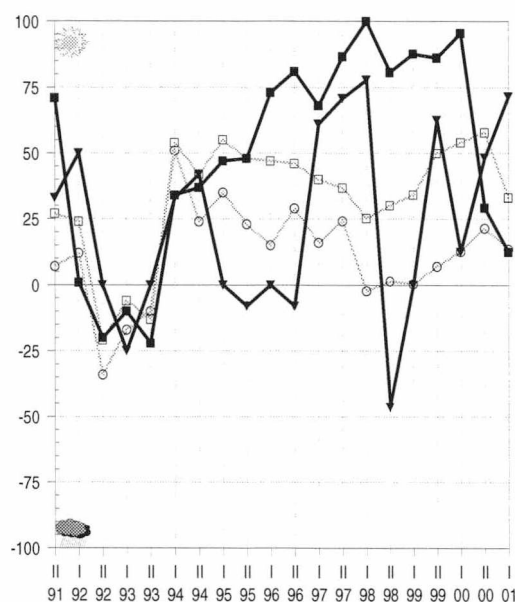
Utvecklingen i framtiden

Åland

De allmänna utvecklingsutsikterna för Åland är motstridiga. Utanför Mariehamnsregionen är förhoppningarna de ljusaste i hela landet. I Mariehamnsregionen har förhoppningarna om en bättre framtid hela tiden minskat sedan våren 2000. Kommunernas finansiella svårigheter ökar de närmaste åren i hela landskapet. Utanför Mariehamnsregionen minskar kommunernas skatteintäkter i synnerhet år 2002. På centralorten ökar de långsamt i år och nästa år. Kommunernas skuldtagning minskar i år utanför Mariehamnsregionen, på centralorten ökar skulden. År 2002 ökar skuldtagningen i hela landskapet. Utanför Mariehamnsregionen är kommunernas dagvårdssituation bland de bästa i landet, men förutsättningarna för arrangerandet av äldreomsorgen är dåliga. I Mariehamnsregionen är kommunernas beslutsfattare bekymrade över frågor som gäller äldreomsorg och hälsovård. Förutsättningarna för näringslivet håller på att förbättras i Mariehamnsregionen. Sysselsättningsutvecklingen på Åland är den sämsta i landet. Arbetslösheten väntas inte minska i år. År 2002 ser arbetslösheten ut att öka i synnerhet i Mariehamnsregionen. Samarbetet mellan kommunerna emellan är gott i hela landskapet. Utanför Mariehamnsregionen vill man förstärka kontakterna till näringslivet. I Mariehamnsregionen uppskattar man att investeringarna hålls på samma nivå som i följande åren 2001–2002. På övriga håll i landskapet ökar i synnerhet investeringarna inom byggverksamheten snabbt i år. År 2002 avtar tillväxten inom byggverksamheten.

Utvecklingen i framtiden

Aluejako

Maakunnat

1 = keskusaluekunnat

2 = muut kunnat

Koko maa

1 = SUURET KESKUKSET

2 = TEOLLISUUSKESKUKSET

3 = ESIKAUPUNKIKUNNAT

4 = MAASEUTUKESKUKSET

5 = TEOLLISTUNEET MAA-

SEUTUKUNNAT

6 = MAASEUDUN

PENDELIKUNNAT

7 = ALKUTUOTANTOKUNNAT

Uusimaa

KUNTA

ESPOO	1	3
HANKO	2	2
HELSINKI	1	1
HYVINKÄÄ	1	2
INKOO	2	6
JÄRVENPÄÄ	1	3
KARJAA	2	2
KARJALOHJA	2	7
KARKKILA	2	2
KAUNIAINEN	1	3
KERAVA	1	3
KIRKKONUMMI	1	3
LOHJA	2	2
MÄNTSÄLÄ	2	4
NUMMI-PUSULA	2	7
NURMIJÄRVI	1	3
POHJA	2	5
PORNAINEN	2	6
SAMMATTI	2	6
SIUNTIO	2	3
TAMMISAARI	2	2
TUUSULA	1	3
VANTAA	1	3
VIHTI	1	3

Itä-Uusimaa

ASKOLA	1	6
LAPINJÄRVI	2	7
LILJENDAL	2	7
LOVIISA	2	2
MYRSKYLÄ	2	7
PERNAJA	2	6
PORVOO	1	2
PUKKILA	2	7
RUOTSINPYHTÄÄ	2	6
SIPOO	1	6

Varsinais-Suomi

ALASTARO	2	7
ASKAINEN	1	6
AURA	2	6
DRAGSFJÄRD	2	5
HALIKKO	2	6
HOUTSKARI	2	7
INIÖ	2	7
KAARINA	1	3
KARINAINEN	2	5
KEMIÖ	2	5
KIIKALA	2	7
KISKO	2	7
KORPPOO	2	5
KOSKI TL	1	7
KUSTAVI	2	7
KUUSJOKI	2	7
LAITILA	2	4
LEMU	1	6
LIETO	1	3
LOIMAA	2	2
LOIMAAN KUNTA	2	7
MARTTILA	1	7
MASKU	1	6
MELLILÄ	2	7
MERIMASKU	1	6
MIEOINEN	2	6
MUURLA	2	6
MYNÄMÄKI	2	5

NAANTALI	1	3
NAUVO	2	7
NOUSIAINEN	1	6
ORIPÄÄ	2	7
PAIMIO	2	5
PARAINEN	2	2
PERNIÖ	2	5
PERTTELI	2	6
PIIKKIÖ	1	3
PYHÄRANTA	2	3
PÖYTYÄ	2	7
RAISIO	1	3
RUSKO	1	3
RYMÄTTYLÄ	1	7
SALO	2	2
SAUVO	2	7
SOMERO	2	7
SUOMUSJÄRVI	2	2
SÄRKISALO	2	5
TAIVASSALO	2	7
TARVASJOKI	1	6
TURKU	1	1
UUSIKAUPUNKI	2	2
VAHTO	1	6
VEHMAA	2	7
VELKUA	1	7
VÄSTANFJÄRD	2	7
YLÄNE	2	7

Ahvenanmaa

BRÄNDÖ	2	7
ECKERÖ	1	6
FINSTRÖM	1	6
FÖGLÖ	2	7
GETA	1	7
HAMMARLAND	1	6
JOMALA	1	6
KUMLINGE	2	7
KÖKAR	2	6
LEMLAND	1	6
LUMPARLAND	1	6
MAARIANHAMINA	1	1
SALTVIK	1	6
SOTTUNGA	2	7
SUND	1	6
VÄRDÖ	2	6

Satakunta

EURA	2	5
EURAJOKI	2	6
HARJAVALTA	1	2
HONKAJOKI	2	7
HUITTINEN	2	4
JÄMIJÄRVI	2	7
KANKAANPÄÄ	2	4
KARVIA	2	7
KIIKOINEN	2	7
KIUKAINEN	2	5
KODISJOKI	2	6
KOKEMÄKI	2	4
KULLAA	1	6
KÖYLIO	2	6
LAPPI	2	5
LAVIA	2	7
LUVIA	1	6
MERIKARVIA	2	5
NAKKILA	1	6
NOORMARKKU	1	6
POMARKKU	1	5
PORI	1	1
PUNKALAUDUN	2	7
RAUMA	2	2
SIIKAINEN	2	7
SÄKYLÄ	2	5
ULVILA	1	3
VAMPULA	2	7

Kanta-Häme

FORSSA	2	2
HATTULA	1	6
HAUHO	1	7
HAUSJÄRVI	2	6
HUMPPILA	2	7
HÄMEENLINNA	1	1
JANAKKALA	1	5
JOKIOINEN	2	6
KALVOLA	1	5
LAMMI	2	7

LOPPI	2	7
RENKO	1	6
RIIHIMÄKI	2	2
TAMMELA	2	6
TUULOS	2	7
YPÄJÄ	2	7

Pirkanmaa

HÄMEENKYRÖ	2	4
IKAALINEN	2	7
JUUPAJOKI	2	5
KANGASALA	1	3
KIHNIÖ	2	7
KUHMALAHTI	1	7
KURU	1	7
KYLMÄKOSKI	2	7
LEMPÄÄLÄ	1	3
LUOPIOINEN	2	7
LÄNGELMÄKI	2	7
MÖUHIJÄRVI	2	7
MÄNTTÄ	2	2
NOKIA	1	2
ORIVESI	2	4
PARKANO	2	4
PIRKKALA	1	3
PÄLKÄNE	2	5
RUOVESI	2	7
SAHALAHTI	1	5
SUODENNIEMI	2	7
TAMPERE	1	1
TOIJALA	2	2
URJALA	2	7
VALKEAKOSKI	2	2
VAMMALA	2	4
VESILAHTI	1	7
VIIALA	2	3
VILJAKKALA	2	6
VILPPULA	2	5
VIRRAT	2	4
YLÖJÄRVI	1	3
ÄETSÄ	2	5

Päijät-Häme

ARTJÄRVI	2	7
ASIKKALA	2	5
HARTOLA	2	7
HEINOLA	2	2
HOLLOLA	1	3
HÄMEENKOSKI	1	7
KÄRKÖLÄ	1	5
LAHTI	1	1
NASTOLA	1	5
ORIMATTILA	2	4
PADASJOKI	2	5
SYSMÄ	2	7

Kymenlaakso

ANJALANKOSKI	2	4
ELIMÄKI	1	7
HAMINA	2	2
IITTI	1	4
JAALA	1	7
KOTKA	1	1
KOUVOLA	1	1
KUUSANKOSKI	1	2
MIEHIKKÄLÄ	2	7
PYHTÄÄ	1	6
VALKEALA	1	6
VEHKALAHTI	2	6
VIROLAHTI	2	7

Etelä-Karjala

IMATRA	2	2
JOUTSENO	2	5
LAPPEENRANTA	1	1
LEMI	2	6
LUUMÄKI	2	7
PARIKKALA	2	7
RAUTJÄRVI	2	5
RUOKOLAHTI	2	6
SAARI	2	7
SAVITAIPALE	2	7
SUOMENNIEMI	2	7
TAIPALSAARI	1	6
UUKUNIEMI	2	7
YLÄMAA	1	7

Etelä-Savo

ENONKOSKI	2	7
HAUKIVUORI	2	7
HEINÄVESI	2	7
HIRVENSALMI	1	7
JOROINEN	2	7
JUVA	2	4
JÄPPILÄ	2	7
KANGASLAMPPI	2	6
KANGASNIEMI	2	7
KERIMÄKI	2	7
MIKKELI	1	1
MÄNTYHARJU	2	7
PERTUNMAA	2	7
PIEKSÄMÄEN MLK	2	6
PIEKSÄMÄKI	2	2
PUNKAHARJU	2	7
PUUMALA	2	7
RANTASALMI	2	7
RISTIINA	1	7
SAVONLINNA	2	2
SAVONRANTA	2	7
SULKAVA	2	7
VIRTASALMI	2	7

Pohjois-Savo

IISALMI	2	4
JUANKOSKI	2	7
KAABI	2	7
KARTTULA	2	7
KEITELÄ	2	7
KIURUVESI	2	4
KUOPIO	1	1
LAPINLAHTI	2	7
LEPPÄVIRTA	2	7
MAANINKA	1	7
NILSIÄ	2	7
PIELAVESI	2	7
RAUTALAMPI	2	7
RAUTAVAARA	2	7
SIILINJÄRVI	1	5
SONKAJÄRVI	2	7
SUONENJOKI	2	4
TERVO	2	7
TUUSNIEMI	2	7
VARKAUS	2	2
VARPAISJÄRVI	2	7
VEHMERSALMI	1	7
VESANTO	2	7
VIEREMÄ	2	7

Pohjois-Karjala

ENO	2	5
ILOMANTSI	2	7
JOENSUU	1	1
JUUKA	2	7
KESÄLAHTI	2	7
KIIHTELYSVAARA	1	7
KITEE	2	4
KONTIOLAHTI	1	6
LIEKSA	2	4
LIPERI	1	7
NURMES	2	4
OUTOKUMPU	2	4
POLVIJÄRVI	2	7
PYHÄSELKÄ	1	6
RÄÄKKYLÄ	2	7
TOHMAJÄRVI	2	7
TUUPOVAARA	2	7
VALTIMO	2	7
VÄRTSILÄ	2	7

Keski-Suomi

HANKASALMI	2	7
JOUTSA	2	7
JYVÄSKYLÄ	1	1
JYVÄSKYLÄN MLK	1	3
JÄMSÄ	2	4
JÄMSÄNKOSKI	2	5
KANNONKOSKI	2	7
KARSTULA	2	7
KEURUU	2	4
KINNULA	2	7
KIVIJÄRVI	2	7
KONNEVESI	2	7
KORPILAHTI	1	7
KUHMOINEN	2	7

KYYJÄRVI	2	7
LAUKAA	1	5
LEIVONMÄKI	2	7
LUHANKA	2	7
MULTIA	2	7
MUURAME	1	3
PETÄJÄVESI	1	7
PIHTIPUDAS	2	7
PYLKÖNMÄKI	2	7
SAARIJÄRVI	2	4
SUMAINEN	2	7
SUOLAHTI	2	5
TOIVAKKA	1	7
UURAINEN	1	7
VIITASAARI	2	4
ÄÄNEKOSKI	2	2

Etelä-Pohjanmaa

ALAHÄRMÄ	2	7
ALAJÄRVI	2	4
ALAVUS	2	4
EVIJÄRVI	2	7
ILMAJOKI	1	5
ISOJOKI	2	7
JALASJÄRVI	2	4
JURVA	2	5
KARIJOKI	2	7
KAUHAJOKI	2	4
KAUHAVA	2	4
KORTESJÄRVI	2	7
KUORTANE	2	7
KURIKKA	2	4
LAPPAJÄRVI	2	7
LAPUA	2	4
LEHTIMÄKI	2	7
NURMO	1	6
PERÄSEINÄJOKI	1	7
SEINÄJOKI	1	1
SOINI	2	7
TEUVA	2	7
TÖYSÄ	2	7
VIMPELI	2	7
YLIHÄRMÄ	2	7
YLISTARO	1	7
ÄHTÄRI	2	4

Pohjanmaa

ISOKYRÖ	2	7
KASKINEN	2	5
KORSNÄS	1	7
KRISTIINANKAUPU	2	4
KRUUNUPYY	1	7
LAIHIA	2	5
LUOTO/LARSMO	2	6
MAALAHTI	1	7
MAKSAMAA	2	7
MUSTASAARI	1	6
NÄRPIÖ	2	4
ORAVAINEN	2	7
PEDERSÖREN KUNTA	2	7
PIETARSAARI	2	2
UUSIKAARLEPYY	2	7
VAASA	1	1
VÄHÄKYRÖ	2	6
VÖYRI/VÖRÄ	2	7

Keski-Pohjanmaa

HALSUA	2	7
HIMANKA	2	7
KANNUS	2	5
KAUSTINEN	2	7
KOKKOLA	1	1
KÄLVIÄ	1	6
LESTIJÄRVI	2	7
LOHTAJA	1	7
PERHO	2	7
TOHOLAMPI	2	7
ULLAVA	1	7
VETELI	2	7

Pohjois-Pohjanmaa

ALAVIESKA	2	7
HAAPAJÄRVI	2	4
HAAPAVESI	2	4
HAILUOTO	1	7
HAUKIPUDAS	1	3
II	2	6

KALAJOKI	2	4
KEMPELE	1	3
KESTILÄ	2	7
KIIMINKI	1	3
KUIVANIEMI	2	7
KUUSAMO	2	4
KÄRSÄMÄKI	2	7
LIMINKA	2	5
LUMIJOKI	2	7
MERIJÄRVI	2	7
MUHOS	2	5
NIVALA	2	4
OULAINEN	2	4
OULU	1	1
OULUNSALO	1	3
PATTIJOKI	2	3
PIIPPOLA	2	7
PUDASJÄRVI	2	4
PULKKILA	2	5
PYHÄJOKI	2	6
PYHÄJÄRVI	2	4
PYHÄNTÄ	2	7
RAAHE	2	2
RANTSILA	2	7
REISJÄRVI	2	7
RUUKKI	2	7
SIEVI	2	7
SIIKAJOKI	2	7
TAIVALKOSKI	2	7
TYRNÄVÄ	2	7
UTAJÄRVI	2	7
VIHANTI	2	5
YLI-II	2	7
YLIKIIMINKI	1	7
YLVIESKA	2	4

Kainuu

HYRYNSALMI	2	7
KAJAANI	1	1
KUHMO	2	4
PALTAMO	2	5
PUDLANKA	2	7
RISTIJÄRVI	2	7
SOTKAMO	1	4
SUONUSSALMI	2	4
VAALA	2	7
VUOLIJOKI	1	5

Lappi

ENONTEKIÖ	2	5
INARI	2	4
KEMI	1	1
KEMIJÄRVI	2	4
KEMINMAA	1	3
KITTILÄ	2	7
KOLARI	2	5
MUONIO	2	5
PELKOSENNIEMI	2	7
PELLO	2	4
POSIO	2	7
RANUA	2	7
ROVANIEMEN MLK	1	6
ROVANIEMI	1	1
SALLA	2	7
SAVUKOSKI	2	7
SIMO	1	6
SODANKYLÄ	2	4
TERVOLA	2	7
TORNIO	1	2
UTSJOKI	2	5
YLITORNIO	2	4

I.	tulovero- prosenttia korotetaan	pidetään ennallaan	tulovero- prosenttia lasketaan
a) Arvioitkaa kunnanvaluuston päätöstä tuloveroprosentista vuodelle 2002:	☐	☐	☐
b) Arvioitkaa kunnanvaluuston päätöstä tuloveroprosentista vuodelle 2003:	☐	☐	☐
2. Arvioitko kuntanne veroöryrimäärän kehityksen olevan	parempi	yhä hyvä	huonompi
a) kuluvana vuonna edelliseen vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
b) seuraavana vuonna kuluvaan vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
3. Arvioitko kuntanne velkamäärän olevan	suurempi	yhä suuri	pienempi
a) kuluvana vuonna edelliseen vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
b) seuraavana vuonna kuluvaan vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
4. Mitä keinoja kuntatalouden tasapainoittamiseksi arvioitte kunnassanne käytettävän	vuonna 2002 ↓	siitä seuraavien 2-3 vuoden aikana ↓	
a) tuloveroprosentin korotus	☐	☐	
b) kiinteistöveron korotus	☐	☐	
c) maksujen korotus	☐	☐	
d) henkilöstön irtisanominen	☐	☐	
e) henkilöstön lomautus	☐	☐	
f) investointien vähentäminen	☐	☐	
g) käyttöönoton realisointi	☐	☐	
h) muu toiminnan tehostaminen, mikä _____	☐	☐	
i) ei tarvetta sopeutustoimiin	☐	☐	
5. Arvioitko työttömyyden kunnassanne	lisääntyvän	pysyvän ennallaan	vähentyvän
a) kuluvana vuonna edelliseen vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
b) seuraavana vuonna kuluvaan vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
6. Arvioitko investointien määrän kuntanne alueella olevan	suurempi	yhä suuri	pienempi
a) kuluvana vuonna edelliseen vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
b) seuraavana vuonna kuluvaan vuoteen verrattuna	☐	☐	☐
* teollisuudessa	☐	☐	☐
* maataloudessa	☐	☐	☐
* asuntorakentamisessa	☐	☐	☐
* kaupan ja palveluiden alalla	☐	☐	☐
b) seuraavana vuonna kuluvaan vuoteen verrattuna	suurempi	yhä suuri	pienempi
* teollisuudessa	☐	☐	☐
* maataloudessa	☐	☐	☐
* asuntorakentamisessa	☐	☐	☐
* kaupan ja palveluiden alalla	☐	☐	☐

7. Miten näette eri kunnallishallinnon tehtävien kehittyvän kunnassanne seuraavan 2-3 vuoden aikana?

	ongelmia tulossa	ei muutoksia	ongelmat poistumassa
* rahoitus	☐	☐	☐
* kuntien yhteistyö	☐	☐	☐
* päivähoitopalvelut	☐	☐	☐
* vanhusten hoitopalvelut	☐	☐	☐
* terveydenhoitopalvelut	☐	☐	☐
* ympäristöasiat	☐	☐	☐
* elinkeinoelämän kehittäminen	☐	☐	☐
* kaavoitus	☐	☐	☐
* kunnallistekniikka ja energianhuolto	☐	☐	☐
* asuminen	☐	☐	☐
* koulutus	☐	☐	☐
* kulttuuri	☐	☐	☐
* vapaa-aika	☐	☐	☐

8. Arvioitko kuntanne yhteistyön lähitulevaisuudessa

	lisääntyvän	pysyvän ennallaan	vähenevän
* seutukunnallisesti	☐	☐	☐
* maakunnallisesti	☐	☐	☐
* suhteessa valtionhallintoon	☐	☐	☐
* suhteessa elinkeinoelämään	☐	☐	☐
* kansainvälisesti	☐	☐	☐

9. Arvioitko EU-jäsenyyden vaikuttavan lähitulevaisuudessa

	myönteisesti	ei	kielteisesti
* kuntanne toimintaan	☐	☐	☐
* kuntanne elinkeinoelämän kehittymiseen	☐	☐	☐

10. Arvioitko kuntanne kehityksen tulevaisuudessa

* parantuvan selvästi	☐	☐	☐	☐
* parantuvan jonkin verran	☐	☐	☐	☐
* pysyvän ennallaan	☐	☐	☐	☐
* huonontuvan jonkin verran	☐	☐	☐	☐
* huonontuvan selvästi	☐	☐	☐	☐

Sisäasiainministeriö
Inrikesministeriet
The Ministry of the Interior

PMM
Sopimus
00022/1

Suomen Kuntaliitto
Finlands Kommunförbund
The Association of Finnish
Local and Regional Authorities

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 2001:12
Inkomst och konsumtion
Income and consumption

Lisätietoja – Förfrågningar:

Tilastokeskus
Vesa Virtanen (09) 1734 2554

Sisäasiainministeriö
Markku Nissinen (09) 160 4522